

37

НОТАРСКА КОМОРА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НОТАРИУС

CHAMBRE DES NOTAIRES
DE LA RÉPUBLIQUE
DE MACÉDOINE DU NORD

Издавач:
**НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

Главен и одговорен уредник:
нотар **Светлана Китановска**

Редакциски одбор (по азбучен ред):
нотар **Јасмина Карталова Баснаркова,**
нотар **Нашата Велеска,**

Садула Изаири, судија во Основен суд Тетово
Проф. д-р **Горан Коевски,** редовен професор
на Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје
нотар **Прпарим Реџеми,**
нотар **Цеца Малева Стоев,**

Адреса:
НОТАРСКА КОМОРА НА РСМ
бул. „8 Септември“ бр. 2/2, 1000 Скопје,
Тел.: 02 3115 816

Секретар: 078 219 867
e-mail: contact@nkrm.mk
www.nkrm.org.mk

Даночен број: МК 4030998346127
Жиро сметка: 240010000006382
УНИ БАНКА АД Скопје

Лектор:
ЈАСМИНА МИЛЕНКОВИЌ

Графички дизајн и техничко уредување:
СТУДИО КРУГ Скопје

Печати: **МАРИНГ Скопје**

Тираж: **300** примероци

Изнесените ставови и мислења и презентираните факти во трудовите објавени во Нотариус се на авторите и не секогаш ги одразуваат ставовите и мислењата на издавачот.

Дел од терминологијата која се користи во текстовите, специфична за проблематиката на темите во весникот, е оставена онака како што мислеа авторите, без поголема лекторска анализа.

Од лекторот

СОДРЖИНА >>

ГЛАВА I

СТРУЧНИ ТЕМИ	5
------------------------	---

СОСТАВУВАЊЕ НА НОТАРСКА ИСПРАВА ЗА РАСПОЛАГАЊЕ СО ЗАЕДНИЧКИОТ ИМОТ НА БРАЧНИТЕ ДРУГАРИ СТЕКНАТ ВО ТЕКОТ НА БРАКОТ Теофил Томановиќ, судија во пензија	7
---	---

ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА ДОВЕРИТЕЛИТЕ ОД ОСТАВИНАТА: „ТРНЛИВ ПАТ“ ДО ПРАВДАТА д-р Ангел Ристов - редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје	16
--	----

ЗАКОНСКИ ОСНОВИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ПОДАТОЦИТЕ ВО КАТАСТАРОТ НА НЕДВИЖНОСТИТЕ д-р Фиданчо Стоев, судија во пензија	27
--	----

ГЛАВА II

МАТЕРИЈАЛИ УТВРДЕНИ ОД СТРУЧЕН СОВЕТ И УСВОЕНИ ОД УПРАВЕН ОДБОР	37
--	----

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ ЗА ПРАВО НА ПРВЕНСТВЕНО КУПУВАЊЕ КАЈ ЕТАЖНА СОПСТВЕНОСТ	39
--	----

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ ЗА ПОВТОРУВАЊЕ НА ПОСТАПКА КАКО ВОНРЕДЕН ПРАВЕН ЛЕК ВО НПН ПОСТАПКА	43
---	----

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ ЗА ПРАВНО ДЕЈСТВО НА ДОСТУВАЊЕ ВРЕМЕНИ МЕРКИ, СТЕЧАЈНИ РЕШЕНИЈА И ОТПОВИКАНИ ПОЛОНОМОШНА ДО НОТАРСКА КОМОРА	46
---	----

ЗАКЛУЧОК ЗА ОБЕМ НА ОВЛАСТУВАЊЕ ВО ПОЛНОМОШНО	49
---	----

ЗАКЛУЧОК ЗА ЗАВЕРКА НА ДОГОВОРИ ЗА ПРОДАЖБА НА МОТОРНИ ВОЗИЛА	50
---	----

ЗАКЛУЧОК ЗА ВЕРОДОСТОЈНИ ИСПРАВИ ВО ЕЛЕКТРОНСКА ФОРМА	51
---	----

ГЛАВА III

ОДЛУКИ ЗА ИЗБОР НА ОРГАНИ НА НОТАРСКА КОМОРА МАНДАТ 2020-2023 ГОДИНА	53
---	----

ОДЛУКА ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ НА НОТАРСКА КОМОРА	55
---	----

ОДЛУКА ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА УПРАВЕН ОДБОР	56
---	----

ОДЛУКА ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА НАДЗОРЕН ОДБОР	57
--	----

ОДЛУКА ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ И ЗАМЕНИЦИ ЧЛЕНОВИ НА ДИСЦИПЛИНСКИ СОВЕТ	58
---	----

СОДРЖИНА

ОДЛУКА ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА КОНКУРС ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА НОТАРИ	59
---	----

ОДЛУКА ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА СТРУЧЕН СОВЕТ	62
---	----

СТАТУТАРНА ОДЛУКА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА СТАТУТОТ НА НКРМ (ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ) БР. 02-1954/4 ОД 31 ОКТОМВРИ 2016 ГОД.	63
---	----

ГЛАВА IV

ГОДИШНИ ПЛАНОВИ ЗА ВРШЕЊЕ НАДЗОР	65
--	----

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА 2021 ГОДИНА ЗА ВРШЕЊЕ НАДЗОР НАД ПРИМЕНАТА НА МЕРКИТЕ И ДЕЈСТВИЈАТА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ ОД СТРАНА НА НОТАРИТЕ	67
--	----

СПИСОК НА НОТАРИ НА КОИ ТРЕБА ДА СЕ ИЗВРШИ НАДЗОР НАД РАБОТЕЊЕТО ВО 2021 ГОДИНА ВО ДЕЛОТ НА ПРИМЕНА НА ОДРЕДБИТЕ ОД ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ	70
--	----

ГЛАВА V

МЕЃУНАРОДНИ АКТИВНОСТИ	73
----------------------------------	----

ИЗВЕШТАЈ ОД 4-ТА ПЛЕНАРНА СЕСИЈА НА КОМИСИЈА ЗА ЕВРОПСКИ ПРАШАЊА (КАЕ) ПРИ УИНЛ Виена, Австрија – 23 и 24 ноември 2018 година	75
--	----

ИЗВЕШТАЈ ОД 5-ТА ПЛЕНАРНА СЕСИЈА НА КОМИСИЈА ЗА ЕВРОПСКИ ПРАШАЊА (КАЕ) ПРИ УИНЛ Лондон, Велика Британија – 5 и 6 април 2019 година	83
---	----

ГЛАВА VI

ЈАВНИ ОПОМЕНИ	93
-------------------------	----

ГЛАВА VII

ИНФОРМАЦИИ ЗА НОТАРИ	103
--------------------------------	-----

ИМЕНИК НА НОТАРИ	105
----------------------------	-----

ИМЕНИК НА ПОМОШНИЦИ НОТАРИ	129
--------------------------------------	-----

СПИСОК НА НОВОИМЕНУВАНИ НОТАРИ ВО 2020 ГОДИНА	131
---	-----

СПИСОК НА ПЕНЗИОНИРАНИ НОТАРИ ВО 2020 И 2021 ГОДИНА	132
---	-----

ГЛАВА І

СТРУЧНИ ТЕМИ

Составување нотарска исправа за располагање со заедничкиот имот на брачните другари стекнат во текот на бракот

Теофил Томановиќ

Судија во пензија

Увод

Во Република Северна Македонија, од денот на воспоставувањето на Нотаријатот (Закон за вршење на нотарските работи, „Сл. весник на РМ“ бр. 59/96) па до денес, Нотаријатот врши исклучително значајна функција во правната држава и правниот и правосудниот систем. Нотаријатот претставува „динамо“ на правниот живот и промет во државата, а составените нотарски исправи на корисникот (физичко или правно лице) му обезбедуваат максимална правна сигурност која државата ја обезбедува преку нотарската служба.

Нотарската служба нотарот ја врши слободно, независно, самостојно, стручно и непристрасно врз основа на Уставот, закон, меѓународните договори што се ратификувани во согласност со Уставот и други прописи и општи акти засновани врз закон, се врши со примена на начелата на гарантирање на законито вршење на работите, одговорност за причинетата штета во вршењето на нотарската служба, диспозиција на странките и неспорност на правниот однос (член 3 ставовите 3 и 4 од Законот за нотаријатот, „Сл. весник

на РМ“ бр. 72/16). Сосема разбирливо, од ваквата законска поставеност на нотарската служба, нотарот подлежи на различни одговорности, како и одговорност за штета што ќе ја причини на друг во вршење на нотарската служба. При тоа, според член 132 став 2 од Законот за нотаријатот, за повреда на законот, Кодексот на професионалната етика на нотарите и актите на Комората, нотарот, заменик-нотарот и нотарот кој привремено ја врши службата одговараат и дисциплински, а одговорноста за сторено кривично дело, односно прекршок не ја исклучува нивната дисциплинска одговорност.

Во првите години на функционирањето на нотаријатот кај нас се сметаше дека нотарската служба, главно, се сведува на ставање печати и водење записници. Меѓутоа, ваквото мислење, мошне брзо, се промени бидејќи стана јасно дека нотарската служба, без оглед на неспорноста на правните односи, кои се предмет на нотарската обработка, има далеку поголем опсег на надлежности кои се однесуваат на сложени и суптилни правни работи, а дополнително и поради фактот дека нотарите постапуваат и

како повереници на судот во оставинската постапка (1. март 2008 година) и постапки за издавање на решение за нотарски платен налог (1. јули 2011 година).

Ваквата законска поставеност од нотарот бара (претпоставува) висок степен на познавање на материјалното право – законите со кои се уредуваат одредени правни области, а врз основа кои ги презема нотарските службени дејствија. При тоа, се поаѓа од претпоставката дека законите се јасни (мора да бидат јасни) и предвидливи што овозможува нивна правилна и ефикасна примена.

При вршењето на нотарската служба и составувањето на нотарските исправи (член 4 од Законот за нотаријатот) нотарот е должен да постапува во согласност со императивни законски одредби, водејќи сметка за полноважност на правното дело. При тоа, без оглед на желбите и барањата на странките (учесниците), нотарот ќе одбие преземање службено дејствие ако тоа е неспојливо со неговата службена должност, а особено ако неговото учество се бара за постигнување очигледно недозволен цели (член 30 став 2 од Законот за нотаријатот).

Ваквата законска обврска од нотарот бара да постапува, пред сè, крајно внимателно и да презема низа дејствија по службена должност, а сè со цел составената нотарска исправа, како јавна исправа согласно член 4 став 1 од Законот за нотаријатот, да биде во согласност со закон.

Во смисла на напредизложеното, според член 54 став 1 од Законот за нотаријатот, пред составувањето на нотарскиот акт, нотарот е должен да испита дали учесниците се способни и овластани за преземање на работите, да им ја објасни целта, да ги поучи за правните последици и да се увери во нивната вистинска и сериозна волја.

Во трудот ќе биде елаборирано прашањето поврзано со обврска на нотарот при изготвување на нотарската исправа, поврзана со располагање на учесниците во врска со имотот стекнат во брачна заедница, да испита и утврди дали учесниците се овластени за преземање на конкретната правна работа, во материјално-правна и формално-правна смисла на зборот и евентуал-

но неговата дисциплинска одговорност во случај ако не постапи на наведениот начин.

Располагање со имот стекнат во брак

Со цел да биде појасно прашањето кое го разгледуваме, потребно е да се појасни поимот на заедничкиот имот на брачните другари стекнат во брак. Прашањето на заедничкиот имот на брачните другари е уредено со Законот за сопственост и други стварни права („Сл. весник на РМ“ бр. 18/2001) и Законот за семејството („Сл. весник на РМ“ бр. 80/92). Според член 67 од Законот за сопственост и други стварни права, имотот кој брачните другари ќе го стекнат во текот на бракот претставува нивен заеднички имот, со каква содржина е и член 205 од Законот за семејството. Истиот правен режим, според член 81 став 1 од Законот за сопственост и други стварни права и член 218 од Законот за семејството, го има и имотот кој вонбрачните другари ќе го стекнат во вонбрачна заедница, а според став 2 во поглед на управувањето и располагањето, утврдувањето на деловите на имотот стекнат во вонбрачната заедница и при делбата на имотот на вонбрачната заедница соодветно се применуваат одредбите од овој закон за заедничкиот имот на брачните другари. Според член 68 став 1 од Законот за сопственост и други стварни права и член 204 став 1 од Законот за семејството, имотот кој едниот брачен другар го имал во времето на склучувањето на бракот претставува негов посебен имот. Во вршењето на работите кои ги надминуваат рамките на редовното управување, односно располагање со имотот, потребна е согласност на другиот брачен другар изразена во форма која се бара за соодветно правно дело. Според член 69 став 2 од Законот за сопственост и други стварни права, ако во јавните книги како сопственик на заедничкиот имот е запишан само едниот од брачните другари, ќе се смета дека уписот е извршен на името на двајцата брачни другари, со каква содржина е и член 206 став 2 од Законот за семејството. Инаку, со член 12 став 1 и член 13 став 1 од Законот за сопственост и други стварни права, е утврдено дека предмет на правото на сопственост се сите предмети коишто можат да припаѓаат на физички и правни лица,

освен оние што според својата природа или врз основа на закон не можат да бидат предмет на ова право, а во однос на нивната просторна положба стварите се подвижни и недвижни.

Според тоа, треба да се заклучи дека: „Режимот на заднички имот е законски определен и не може да се менува со договор на брачните другари. Заедничкиот имот претставува не само имотот што брачните другари ќе го стекнат во текот на бракот со работа, туку и оној што заеднички ќе го стекнат на друг начин - со подароци сторени на двата брачни другари, средства купени со кредит земени во текот на брачната заедница, со приходи од заедничкиот имот, со каматата од заедничките штедни влогови и сл. Ако вонбрачната заедница прераснала во брачна, треба да се смета на континуитет во стекнувањето на заедничкиот имот и кога тоа се случило пред влегувањето во сила на овој закон“ (види: К. Чавдар, „Коментар на законот за семејството“, Агенција АКАДЕМИК, Скопје 1998). „При стекнување на заедничкиот имот во брачна заедница, доаѓа предвид секој облик на работа, кој создава вредност, не само непосредна заработувачка и приходи на брачните другари, туку и помошта на едниот од нив на другиот во водење на домашните работи, грижата и одржувањето на постојниот имот, управувањето и зголемувањето на имотот, како и секој друг облик на работа и соработка на брачните другари во управувањето, одржувањето и зголемувањето на имотот, при што врската помеѓу работата и заедничкиот живот може да биде непосредна, ако е во прашање работа што донесува заработувачка, или посредна кога се работи за активности со кои на другиот брачен другар на различни начини му се овозможува или олеснува стекнување на заработувачката, а под работа не се подразбира само работа што непосредно или посредно придонесува за зголемување на заедничкиот имот, туки и работа што придонесува за одржување на заедничкиот имот“ (ВСРМ, Рев. бр. 316/2019 од 12.11.2019 година, „ПРАВНИК“ бр.336/2020). Тоа значи дека заедничкиот имот на брачните другари е неподелена сопственост која ѝ припаѓа на брачната заедница, а не на одделен брачен другар. Придонесот во заедничкиот имот е неопределен сè до делбата, кога по барање од еден од брачните другари се утврдува спогодбено или

судски, а потоа се пристапува кон делба. Со својот придонес во заедничкиот имот брачниот другар не може да располага, како ни со сиот заеднички имот, ниту да го оптовари со правна работа. Заедничкиот имот е со закон утврден имотен режим кој брачните другари не можат да го менуваат со своја волја.

Според правниот заклучок на Врховниот суд на Македонија (пресуда РЕВ бр. 282/86 од 05.06.1986 година), „не произведува правно дејство договорот со кој еден од брачните другари, без согласност на другиот брачен другар, го отуѓил и го оптоварил имотот стекнат во бракот, пред неговата делба меѓу брачните другари“.

Во нотарската практика наведениот правен режим предизвикува бројни проблеми при составување на нотарските исправи при склучување договор за продажба, за дар, воспоставување хипотека, реален товар и др., поаѓајќи од наведената обврска на нотарот да утврди дали учесникот е овластен да располага со предметот на заедничка сопственост стекната во бракот или во вонбрачната заедница (последниот случај е поредок во нотарската практика).

При составувањето на нотарскиот акт или потврдувањето на приватна исправа (солемнизација) согласно со членовите 54 и 55 од Законот за нотаријатот, нотарот е должен да провери и утврди дали се исполнети сите услови утврдени со Законот за нотаријатот и други посебни закони од кои зависи составувањето правилна и законски втемелена нотарска исправа, а во спротивно, како што е тоа веќе кажано, должен е согласно со член 30 од Законот за нотаријатот да одбие преземање службено дејствие.

Учесникот во постапката (еден или двајца брачни другари) кој пред нотарот се легитимира како сопственик на имотот, предмет на правното дело, тоа може да го стори непосредно пред нотарот, но и преку полномошник. Брачните другари можат да бидат застапувани од заедничкиот полномошник. Имено, во постапката пред нотар, според член 95 став 1 од Законот за нотаријатот, за правни работи и дејствија за кои тоа по закон е дозволено, учесникот може да презема дејствија преку полномошник, доколку истиот приложи заверено полномошно, а според став

2 за правните работи од став 1 на овој член, со кои се врши располагање или оптоварување на недвижностите, полномошното мора да биде специјално и во него да бидат наведени дејствијата кои може да ги презема полномошникот. Меѓутоа, треба да се има предвид дека според член 144 став 2 од Законот за сопственост и други стварни права, правното дело со кое се стекнува сопственост на недвижен имот, покрај суштествените елементи коишто треба да ги содржи, треба да биде склучено во писмена форма, ако поинаку не е предвидено со закон, а дека според член 55 став 1 од Законот за нотаријатот, ако не е во прашање правна работа за која според овој закон е задолжително постоење нотарски акт (член 52), странките се должни правната исправа за правната работа врз основа на која се стекнува, престанува, пренесува или ограничува право на сопственост или друго право на недвижност, или права за кои се водат јавни книги, да ја потврдат кај нотар.

Во врска со обемот на овластувањата (член 83 од Законот за облигационите односи „Сл. весник на РМ“ бр. 18/2001), правната теорија разликува општо и посебно полномошно, што значи дека зборот „специјално“ треба да се подведе под посебно полномошно. Ова е така поради тоа што со посебното полномошно може да се преземаат само дејствија кои детално се наведени во истото, односно со кое полномошникот е овластен за давателот на полномошното да склучи точно определено правно дело. Според Законот за адвокатурата (член 16 став 1 и 18 став 1, „Сл. весник на РМ“ бр. 59/02), законодавецот пропишал дека со полномошно издадено од адвокат може да се преземаат правни дејствија и пред нотар, но само во случај ако полномошното е заверено со адвокатски печат и потпис, што е посебно утврдено и со член 95 став 4 од Законот за нотаријатот. Меѓутоа, треба да се има предвид дека според член 82 од Законот за облигационите односи, формата пропишана со закон за некој договор или за некоја друга правна работа важи и за полномошно за склучување на тој договор, односно за преземање на таа работа. Според тоа, во случај на располагање или оптоварување недвижност треба да се применува цитираниот член 82 од Законот за облигационите односи, а тоа значи дека и адвокатското полномошно треба да биде

заверено (правно мислење на Стручниот совет на Нотарската комора од 16.02.2017 година).

Бидејќи во претежниот број случаи предмет на правното дело е недвижност – земјиште, стан, кука и др., нотарот, начелно, сопственоста ја утврдува преку увид во имотниот лист кој согласно со член 156 став 1 од Законот за катастарот на недвижностите („Сл. весник на РМ“ бр. 55/13), претставува јавна исправа со која се докажува запишаното право на сопственост и други стварни права на недвижностите согласно со закон. Имотниот лист го приложува учесникот, или по електронски пат го вади нотарот при составување на нотарската исправа. Од имотниот лист, според наведениот член 156 став 2 алинеја 5 и 6, нотарот може да го провери правниот основ и датумот и часот на запишувањето и бројот на предметот по кој е извршено запишувањето. Ако правниот основ на сопственост претставува правосилно оставинско решение (законско наследување), кое е наведено во имотниот лист, во таков случај сосема е јасно дека титуларот на сопственоста е учесникот кој бара преземање службено дејствие од нотарот и дека има право да располага со таков имот. Доколку таков податок не е наведен во имотниот лист, во таков случај нотарот ќе изврши увид во оставинското решение кое треба да го достави учесникот, кое потоа согласно со член 65 став 1 точка 1 од Законот за нотаријатот, ќе биде прилог кон изворникот во оригинал или заверен препис.

Ако во имотниот лист, како сопственици, се запишани двата брачни другари, во таков случај во правното дело, како учесници, задолжително се јавуваат и двајцата, без оглед на тоа дали дејствието го преземаат лично и непосредно пред нотарот или преку полномошник. Доколку во имотниот лист имотот кој е предмет на правното дело се води само на име на еден од брачните другари, меѓутоа во постапката пред нотарот се јави и вториот брачен другар, кој дава изјава дека се согласува со правното дело и истата ја верификува со своерачен потпис ставен на изворникот нотарската исправа, во таков случај нотарот ќе го прифати располагањето со предметниот имот. Во нотарската практика, често пати, вториот брачен другар не се јавува кај нотарот, меѓутоа во текот на постапката се

приложува неговата заверена (УЗП) изјава дека се согласува со правното дело кое го склучува брачниот другар, па и во таков случај нотарот ќе го прифати располагањето со предметот на правното дело. Како што е тоа веќе наведено, согласно член 65 став 1 точка 1 од Законот за нотаријатот, приложи кон изворникот на актот треба да бидат во оригинал или заверен препис. Наведената изјава на еден од брачните другари претставува прилог на актот и се смета за исправа од која нотарот утврдува релевантни факти за законско изготвување на актот.

Има случаи кога во текот на постапката учесникот укажува дека предмет на правното дело е негов посебен имот, во смисла на член 68 став 1 од Законот за сопственост и други стварни права и член 204 став 1 од Законот за семејството, односно имот кој го имал во времето на склучување на бракот. Според став 2 од цитираните законски одредби, како посебен имот ќе се сметаат и имотот и правото врз имотот што брачниот другар ќе го добие по основ на наследство, легат или подарок, како и предметите стекнати во бракот, а кои исклучиво служат за задоволување на личните потреби на еден од брачните другари, доколку не претставуваат несразмерно голема вредност во споредба со вредноста на вкупниот заеднички имот, а според став 3 секој брачен другар самостојно управува и располга со посебниот имот, доколку брачните другари поинаку не се договорат. Ваквата околност нотарот ќе ја провери преку увид во изводот од матичната книга на родените во кој е содржан податок за денот кога бракот е склучен и преку увид во имотниот лист, делот кој се однесува на основот и датумот на запишувањето. Ако тоа не е можно, ќе побара да му биде доставено уверение за историскиот преглед на извршените запишувања, кој согласно со член 161 од Законот за катастарот на недвижностите, претставува јавна исправа која, меѓу другото, содржи и податок за времето кога е извршенио запишувањето во катастарот на недвижностите. Преку увид во наведеното уверение, нотарот ќе биде во состојба да утврди дали се исполнети законските услови за составување на нотарската исправа, односно да утврди дали станува или не збор за имот стекнат во брак, или претставува посебен имот на едни-

от брачен другар, а уверението ќе биде прилог кон изворникот на истата согласно член 65 став 1 точка 1 од Законот за нотаријатот. Инаку, нотарот ќе го прифати како вистинит податокот од изводот на матичната книга на родените, по однос на брачната состојба на учесникот, бидејќи истиот содржи (службена) напомена дека изводот е јавна исправа со неограничен рок на важење и дека за настанатите дополнителни промени во граѓанскиот статус кои не се евидентирани во изводот одговара лицето кое истиот го употребува како доказ. Ова е суштествено поради тоа што е можно едно лице, кое претходно е разведено, да склучи повторен брак кој не е евидентиран во изводот од матичната книга на родените. Во таков случај нотарот ќе се потпре на верба во податокот од изводот на матичната книга на родените, како јавна исправа, меѓутоа во нотарската исправа ќе внесе изјава на учесникот дека под целосна морална, материјална и кривична одговорност изјавува дека нема промени во неговиот брачен статус во смисла на склучување повторен брак или учесникот, во наведената смисла, ќе даде писмено заверена изјава (УЗП).

Доколку учесникот укажува дека имотот го стекнал врз основа на договор за подарок, нотарот е должен да провери дали станува збор за договор за подарок кој е склучен пред склучување на бракот и во таков случај ќе прифати дека станува збор за посебен имот на учесникот со кој може да располага. Меѓутоа, доколку станува збор за договор за подарок кој е склучен во текот на траење на бракот, нотарот е должен да изврши увид во истиот и да провери дали податокот се однесува само на еден од брачните другари или со истиот се опфатени и двајцата. Во вториот случај ќе стане збор за заеднички имот на брачните другари согласно со цитираниот член 205 од Законот за семејството. Договорот за дар ќе биде прилог на изворникот на нотарската исправа.

Меѓутоа, проблемот се јавува при состојба кога кај нотарот се јавува само еден учесник, кој како сопственик на предметниот имот се легитимира со приложен имотен лист, при што на нотарот не му е позната неговата брачна состојба, не е присутен неговиот брачен другар или не е приложена неговата заверена изјава дека се согла-

сува со правното дело, а нотарот не располага со некој друг податок за правниот карактер на предметниот имот. Како да постапи нотарот во таков случај?

Во секојдневниот живот има случаи кога брачните другари подолг временски период не живеат заедно, меѓутоа бракот сè уште формално-правно постои, бидејќи или не е поведена бракоразводната парница или ако е поведена, таа сè уште правосилно не е завршена. Исто така, во практиката е познато дека поради нарушените брачни односи, понекогаш еден од брачните другари презема дејствија во врска со заедничкиот имот, на штета на другиот брачен другар и сл. Поради тоа, во поглед на ова прашање, не е доволно нотарот само да се задоволи со „чесен збор“ на учесникот дека станува збор за негов посебен имот или дека нема засновано брак и дека имотот не претставува заеднички имот, туку тоа прашање треба да го провери на сигурен начин, како што е тоа понапред образложено, пред сè со увид во изводот на матичната книга на родените, кој содржи и податок за брачната состојба на учесникот (дали бракот е склучен или разведен) и истиот ќе биде прилог кон изворникот на нотарската исправа, согласно цитираниот член 65 став 1 точка 1 од Законот за нотаријатот. Нотарот ќе го задолжи учесникот изводот на матичната книга на родените да биде доставен во одреден рок, а во спротивно, доколку не му биде доставен, ќе одбие преземање службено нотарско дејствие согласно со член 30 став 2 од Законот за нотаријатот. Доколку нотарот врз основа на изводот од матичната книга на родените утврди дека учесникот има склучен брак, тогаш согласно со членот 72 од Закон за сопственост и други стварни права, ќе побара учесникот да обезбеди согласност од другиот брачен другар (како што е тоа веќе кажано, може да биде дадена непосредно пред нотарот, но и во форма на заверена писмена изјава), а во спротивно, доколку брачниот другар не даде таква согласност, ќе одбие преземање на нотарското службено дејствие.

Само со ваквиот пристап на нотарот се овозможува составување нотарска исправа која ќе биде целосно втемелена врз закон и на таков начин ќе отпадне каква било можност за една од неговите (можни) одговорности. Меѓутоа, има случаи

кога нотарот не постапува според понапредизложениот начин и со сигурност не утврдува дали навистина станува збор за имот со кој учесникот може самостојно да располага што потоа, често пати, доведува до различни судски спорови.

Во нотарската практика има случаи кога учесник во постапката пред нотарот изјавува дека предмет на правното дело (недвижност) претставува заеднички имот стекнат во брак, меѓутоа дека едниот брачен другар пред повеќе години е починат, а постапката за расправање на неговата оставина не е спроведена. Од информациите кои авторот ги има добиено од страна на повеќе нотари, може да се заклучи дека истите, во ваков случај, составуваат нотарска исправа за потврдување на приватната исправа со која се врши пренос или оптоварување на недвижноста, без оглед на тоа што не е спроведена постапка за расправање оставина на починатиот брачен другар. При тоа, нотарите се раководат од фактот дека ризикот за таквата состојба и можните последици ги сносат наследниците (ако такви воопшто ги има) кои подолг временски период не презеле чекори да биде спроведена оставинска постапка на кој начин ја манифестираше својата незаинтересираност за недвижниот имот, предмет на правното дело. Дали таквата практика е правилна? Според член 127 од Законот за наследување, оставината на умреното лице преминува, по силата на законот, врз неговите наследници во моментот на неговата смрт, а според член 136 став 2, правото да се бара оставина во секој случај застарува по истекот на дваесет години од смртта на оставителот. Ако, на пример, учесникот има потомци кои имаат право на наследство од вториот починат родител (член 12 став 1 од Законот за наследување), тоа значи дека истите, заедно со надживеаниот родител, имаат право на наследство на дел од заедничкиот имот на еднакви делови. Оттука следува заклучок дека во случај кога не е спроведена оставинска постапка и делот на оставината на починатиот брачен другар (родител) не е расправен, произлегува дека учесникот, спротивно на закон, ќе располага и со дел од заедничкиот имот кој не претставува негова исклучива сопственост. Во таков случај, нотарот може од учесникот да побара во текот на постапката да обезбеди присуство

на законските наследници (ако такви има) кои, аналогно на изјавата која ја дава вториот брачен другар кој не е запишан во имотен лист како сопственик, да дадат изјава дека се согласуваат со правното дело, или да достават писмена заверена изјава за согласност. Во спротивно, нотарот ќе одбие преземање службено дејствие и ќе му укаже на учесникот дека е потребно да биде спроведена оставинска постапка за расправање оставина на починатиот брачен другар, на кој начин ќе се разреши прашањето на сопственост на предметот на правното дело – заедничката сопственост на брачните другари.

Дисциплинска одговорност на нотарот

Во практиката има случаи кога брачниот другар, кој не учествувал во постапката пред нотарот, а дошол до сознание за постоење нотарска исправа, односно за извршената промена во катастарот на недвижностите, презема мерки за заштита на својот правен интерес, пред сè со тужба пред надлежниот суд за утврдување ништовност на склучената правна зделка, но и на нотарската исправа. Исто така, во практиката има случаи кога еден од брачните другари, кој не учествувал во постапката пред нотарот, се обраќа до Министерство за правда или до Нотарската комора на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Нотарска комора), со претставка доставена согласно со членот 3 од Законот за постапување по претставки и предлози („Сл. весник на РМ“ бр. 82/08), а со предлог против нотарот да биде поведена дисциплинска постапка и да биде изречена соодветна дисциплинска мерка. Во таков случај Министерството за правда или Нотарската комора, согласно со членот 130 став 9, односно член 131 став 8 од Законот за нотаријатот, врши надзор по конкретен предмет (на кој се укажува во претставката) и зависно од тоа што ќе биде утврдено при надзорот, може, согласно со 134 став 1 од истиот закон, до Дисциплинскиот совет при Нотарската комора да се достави предлог за поведување дисциплинска постапка против нотарот.

Министерството за правда, во досегашната практика, врз основа извршен надзор во одреден

број конкретни нотарски предмети (станува збор за располагање со заеднички имот стекнат во брак) во кои доставените претставки се јавуваат како основани, покрај поднесување конкретни предлози за поведување дисциплинска постапка против нотари, за констатираните состојби, на поширока основа, оцени дека има потреба да биде информирана и Нотарската комора. Имено, во дописот доставен до Нотарската комора (2014 година), меѓу другото, се наведува дека: „Нотарите при составување на нотарските исправи за договор за дар или продажба, како лица кои вршат јавни овластувања, треба да постапуваат согласно со Законот за нотаријатот, Законот за облигационите односи и Законот за сопственост и други стварни права, а со цел за заштита на правата и интересите на граѓаните, зголемување на правната сигурност и превенција од започнување судски постапки по основ на располагање со недвижен имот спротивно на закон“. Потоа, се наведува дека: „Од горенаведеното не може да се исклучи одговорност на нотарите при составување на нотарските исправи, ако не утврдат дали имотот со кој располага дарувачот или продавачот е негов посебен имот или претставува заеднички имот стекнат во брак, од причина што нотарските акти и потврдените приватни исправи имаат сила на јавна исправа и претставуваат правен основ за запишување во катастарот на недвижностите. Секое поинакво постапување на нотарите ќе биде основ за поведување дисциплинска постапка за утврдување дисциплинска одговорност на нотарите, за што по утврдување на дисциплинската одговорност, треба да им биде изречена и соодветна дисциплинска мерка“.

Од практиката на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора, ќе наведеме неколку случаи во кои дисциплинската постапка е завршена со одлука со која нотарот е огласен за виновен за сторена дисциплинска повреда со изречена соодветна дисциплинска мерка.

Така, на пример, во конечната одлука ДП бр. 10/2014 од 22.10.2014 година, е утврдено дека: „Нотарот е виновен поради тоа што вршејќи ја нотарската служба по предметите ОДУ бр. 93/12, ОДУ бр. 141/12 и ОДУ бр. 431/12, солемнизирајќи односно потврдил приватни исправи – договори

за дар на недвижен имот само врз основа на имотни листови во коишто не се наведени правните основи за запишување на сопственоста, без притоа да ги утврди или прибави исправите за правниот основ на кои дародавачите, во конкретно наведените предмети, го стекнале имотот којшто го подаруваат и дека имаат право да располагаат со имотот на предметот на дарувањето, или пак можеби истите се заеднички соопственици на предметниот имот, со што се остава можност за потенцијално изигрување на евентуалните заедничари. Во конкретниот случај, во поглед на прашањето на правото на дарувачите, нотарот бил должен да побара согласност од брачните другари на дарувачите. Ваквото постапување на нотарот е спротивно на член 44 став 1 од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 55/07) и член 72 од Законот за сопственост и други стварни права, според кој во вршењето на работите кои ги надминуваат рамките на редовно управување, односно располагање со имотот, потребна е согласност на другиот брачен другар изразена во форма која се бара за соодветното правно дело“.

Со конечната одлука ДП бр. 1/2020 од 28.02.2020 година, нотарот е огласен за виновен за сторена дисциплинска повреда прати тоа што: „Воспоставил реален товар врз основа на потврдување - солемнизација на приватната исправа, Спогодба за регулирање на меѓусебните права и обврски под ОДУ бр. 845/19 од 22.10.2019 година, помеѓу ДОО, како доверител и лицето НН, како должник, врз недвижниот имот кој се наоѓа во __, запишан во ИЛ бр. __, во сопственост на должник, без претходно да испита дали наведениот имот е заеднички имот со брачниот другар на должникот НН, или тоа е негов посебен имот и евентуално да побара согласност на другиот брачен другар, со што постапил спротивно на членот 67 и членот 70 став 2 од Законот за сопственост и други стварни права“ (исти одлуки Дисциплинскиот совет има донесено и кога е во прашање продажба на заедничкиот имот стекнат во текот на бракот).

Аналогно на претходноизложеното, потребно е да се укаже дека во практиката на Дисциплинскиот совет има одлуки со кои се утврдени случаи на сторени дисциплински повреди од страна

на нотарите, во смисла на наведениот член 54 став 1 од Законот за нотаријатот, а во врска со обврските кои нотарот ги има во други случаи утврдени со друг, посебен закон, а на кои е должен да внимава по службена должност. Така, на пример, според член 33 став 1 од Законот за сопственост и други стварни права, сосопственикот кој има намера да го продаде својот сопственички дел е должен другите сосопственици со подавка преку нотар да им го понуди за продажба својот дел и да им ја соопшти цената и условите за продажба, под услови утврдени со член 100 став 1 при продажба на гаража, првенствено право на купување, при отуѓувањето што се врши одделно од отуѓувањето на станот, кои ги имаат сопствениците на становите како посебни делови од зградата, а по нив, закупниците на становите во истата зграда, а според став 2 во случаите од став 1 не може да се изврши продавање гаража на лице кое не користи стан во таа зграда под услови поповолни од оние што се понудени на сопствениците на становите како посебни делови од зградата, односно на закупците на становите во таа зграда, а според став 3 продавачот е должен понудата за продажбата да ја поднесе преку куќниот совет, доколку има совет, односно да ја изнесе на увид на сопствениците на становите, потоа според член 15 став 1 од Законот за земјоделско земјиште („Сл. весник на РМ“ бр. 135/07), со цел да се спречи уситувањето на земјоделските парцели, а во функција на порационално користење на земјоделското земјиште и примена на современи агротехнички, агромилиоративни и хидромелиоративни мерки, во случај на продажба, право на првенство имаат заедничкиот сопственик, сосопственикот и соседите чие земјиште се граничи со земјиштето што се продава, а според став 2, правото на првенство се остварува преку доставување писмена понуда од сопственикот до субјектите од став 1 и др.

Досегашната практика на Дисциплинскиот совет на Нотарската комора укажува дека има случаи кога при составувањето на нотарската исправа нотарот не води сметка за содржината на законските одредби наведени во овој труд што може да доведе (и доведува) до негова дисциплинска одговорност, а може да доведе и до одговорност за материјална штета согласно со член 38

од Законот за нотаријатот, како последици од сторените пропусти при вршењето на нотарската служба.

Во трудот е обработен само дел од обврските кои нотарот ги има при вршењето на нотарската

служба, на кои е должен да внимава по службена должност согласно со член 54 став 1 од Законот за нотаријатот, а кои се однесуваат на правните дела за располагање со заедничкиот имот стекнат во текот на бракот.

Остварување на правата на доверителите од оставината: „трнлив пат“ до правдата

проф. д-р Ангел Ристов*

Апстракт: Македонското наследно правно законодавство, повеќе од седум децении, од неговојо востановување до денес, нема прејдрено поголеми реформи. Тоа е причината поради која постојното наследно право, во голема мера, се базира на принципите и решенијата од поранешниот социјалистички правен поредок, и покрај промените во економскиот, правниот и политичкиот систем. Во услови на пазарна економија кога приватната сопственост има сè поголемо значење, ваквите решенија создаваат големи проблеми во праксата и во сферата на наследувањето. Стариите решенија и правните разлики ја усложнуваат состојбата за намирање на доверителите и извршителите, создавајќи правна несигурност и дојдовни финансиски трошоци за доверителите. И покрај тоа што науката и законодавецот преземаат чекори кон надминување на ваквите состојби, евидентна е потребата од донесување системски решенија во сферата на материјалното и процесното право со цел да се надминат проблемите во праксата поврзани со наследувањето на обврските и нивно намирање.

Клучни зборови: наследување, извршување, наследноправни реформи.

очнувајќи од крајот на Втората светска војна и донесувањето на првиот Закон за наследувањето во педесеттите години на минатиот век, па до денес, македонското наследноправно законодавство нема претрпено позначајни промени. Со осамостојувањето на Република Македонија и донесувањето на Уставот¹ од 1991 година

беа востановени значајни промени во правното,² економското и политичкото уредување кои се одразија и на наследувањето.³ Во новиот либерално-демократски поредок повеќе немаше место за ограничување на слободата на пазарот, претприемништвото и приватната сопственост,⁴ како што тоа беше случај во

¹ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91, 1/92, 31/98, 91/01, 84/03, 107/05, 3/09 и 13/09.

² За промените во општеството и нивното влијание на наследните односи види повеќе кај: Љиљана Спириков-Трпеновска, Мицковиќ Дејан, Ристов Ангел, „Современите тенденции во наследното право“, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје во чест на проф. Никола Матовски, Правен факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, 2010.

³ За ова види поопширно кај Светомир Шкарик, Уставно право, Осмо издание, Култура, Скопје, 2015, стр. 359-392.

⁴ Во претходниот социјалистички правен поредок приватната сопственост, во однос на другите видови сопственост (државна, општествена), беше маргинализирана и со закон ограничена по обем. Врз основа на тоа, на одреден вид ствари (станбени и деловен простор, земјоделско земјиште и др.) граѓаните можеа да стекнат право на сопственост само во обемот и границите определени со закон. Ваквата состојба во однос на ограничувањето на сопственоста по обем беше променета со уставните (сојузни и републички) измени во периодот 1988/89 година. Најпрвин, со амандманот 35 на Уставот на СРМ, беа укинати ограничувањата во поглед на сопственоста на станбени згради и деловен простор и средствата за работа, додека во однос на земјоделското земјиште земјишни

минатото.⁵ И покрај овие промени, во Законот за наследувањето⁶ од 1996 година, законодавецот во голема мера ги презеде решенијата од поранешните наследноправни прописи од времето на социјализмот. Духот на овие решенија не соодветствува со воспоставените капиталистички односи. Тие создаваат бројни проблеми во праксата со кои се нарушува принципот на правна сигурност во правните односи.

Поминаа повеќе од седум години откако во декември 2010 година, со одлука на Владата на Република Македонија, беше формирана Комисијата за изготвување на Граѓанскиот законик на Република Македонија. Во својата повеќегодишна работа Комисијата за наследно право, континуирано, изготви шест работни верзии на нацртот на книга 4 – Наследноправни односи, предвидувајќи бројни реформи во насока на подобрување на законската регулатива за надминување на постојните проблеми. Една од клучните реформи е секако подобрувањето на правната заштита на доверителите во наследувањето. Беа организирани многубројни јавни дебати и дискусии со пошироката правничка јавност, меѓу кои и со извршителите кои ги посочија проблемите со кои се соочуваат. Нивните ставови и мислења Комисијата ги спроведе во предложените решенија. Сепак, и покрај овие напори, летаргијата на законодавецот и понатаму продолжува. Дали ќе биде донесен граѓанскиот законик, останува да покаже иднината и заложбите на државата која сè уште, барем формално-правно, не се откажува од овој значаен проект. Сè дотогаш старите решенија и правните празнини во наследното законодавство и понатаму остануваат да ја усложнуваат постапката за намирање на доверителите, отежнувајќи ја работата на извршителите, создавајќи правна несигурност и дополнителни финансиски трошоци за доверителите. Останува отворено прашањето дали одредени

парцијални решенија во законодавството, како што е тоа случајот со одредбите од чл. 30 од Законот за извршувањето, ќе ги решат проблемите на доверителите и извршителите.

Проблеми при наследувањето и извршувањето на обврските на оставителот

Во правниот промет чести се случаите кога извршниот должник ќе умре, а извршниот доверител сè уште го нема намирено своето побарување. Извршителот, во ваков случај, е должен да ја прекине постапката сè до моментот кога оставината правосилно ќе биде расправена. Практиката покажува дека во голем број случаи матичарот не го известува судот за смртта на оставителот, не доставува смртовница, или пак смртовницата не содржи целосни податоци. Тоа е причината поради која судот по службена должност не ја поведува оставинската постапка, или кога има нецелосни податоци, нотарите не се во можност истата да ја започнат и да ја завршат. Многу често и самите наследници немаат интерес да ја покренат оставинската постапка, знаејќи дека оставителот има долгови. Од друга страна, законските правила формално-правно сè уште не дозволуваат оставинската постапка да биде поведена на предлог на доверителите и извршителот како лица кои имаат правен интерес. Оваа состојба законски е надмината со донесувањето на одредбата од член 30 став 3 од измените на Законот за извршување. Како и дали таа се применува во практиката, како што законодавецот замислил, сè уште не ни е познато. Одговорот на ова прашање најдобро го знаат извршителите. На ова прашање подробно ќе се задржиме во понатамошниот дел од трудот.

Друг важен проблем е фактот што наследниците во оставинската постапка не ги пријавуваат

от максимум кој може да биде во сопственост беше покачен од 10 ха на 30 ха. Подоцна, со амандманот 59 беше востановен сопственичкиот плурализам и конечно земјишниот максимум во поглед на земјоделското земјиште беше укинат и како резултат на неефикасноста на општествената сопственост беше предвидена нејзина трансформација. Во законската регулатива, како резултат на сојузните уставни измени, ограничувањата на приватната сопственост беа укинати со измените и дополнувањата на Законот за основните сопственоноправни односи во 1990 година („Службен лист на СФРЈ“ бр. 36/90). Уставот на Република Македонија од 1991 година, со својот либерално-демократски концепт, не предвидува ограничувања по обем во однос на приватната сопственост. „Се гарантира сопственоста и наследувањето“, чл. 30 ст. 1 од Уставот на Република Македонија.

⁵ За целите и правците на ограничувањето на приватната сопственост повеќе види кај: Асен Групче, Граѓанско право втор дел – Стварно право, Култура Скопје, 1976, стр. 125-149. Исто види и кај Родна Живковска, Стварно право, книга I, Европа 92, Скопје, 2005, стр. 55-62; Групче Асен, „Кон физиономијата на новиот Закон за сопственост и други стварни права“, Зборник во чест на Асен Групче, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Правен факултет, Скопје, 2001; Дабовик Анастасовска Јадранка, „Правото на сопственост како гарантирано економски и социјално право на човекот и граѓанинот на Република Македонија“, Слободите и правата на човекот и граѓанинот во Република Македонија, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Правен факултет – Скопје, Скопје, 1996.

⁶ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 47/96.

долговите и обврските на оставителот. Во најголем број случаи зачудува фактот што оставителите совесно и чесно си ги исполниле сите обврски, оставајќи им на наследниците само права. Тоа се должи на праксата наследниците да ги прикриваат и да не ги пријавуваат обврските на оставителот. Како резултат на тоа се создаваат проблеми кои го отежнуваат извршувањето. Освен во однос на поведувањето на оставинската постапка, извршителите и доверителите се соочуваат и со проблеми кога наследниците не сакаат да го спроведат оставинското решение во катастарот на недвижностите, со што се принудени да поднесуваат тужби до судот, наместо брзо и ефикасно да ги реализираат побарувањата на доверителите.⁷

Наследување на обврските на оставителот во наследното законодавство

Обврските на оставителот претставуваат составен дел на оставината, која се состои од имотните права и обврски кои ги поседувал оставителот во моментот на смртта. Во таа смисла, оставината претставува збир од имотни права и обврски кои се изразливи и проценливи во пари. Кажано со други зборови, оставината се состои од разни видови ствари (движни и недвижни) кои се подобни за пренесување во сопственост, стварни права, облигациони права, наследни права и материјални права од правата на интелектуална сопственост (авторски права и права од индустриска сопственост).

Согласно одредбите на Законот за наследување, *можат да се наследуваат предметите и правата што им припаѓаат на њоединци (чл. 2 ЗН)*. И покрај тоа што во наведената законската одредба законо-

давецот изрично не предвидува, во оставината задолжително влегуваат и имотните обврски што ги имал оставителот во моментот на својата смрт. Имотот којшто оставителот го имал во моментот на неговата смрт ја сочинува *брutto-вредноста на оставината*. Кога од бруто-вредноста ќе се одземат долговите на оставителот, трошоците за попис и процена на оставината, како и трошоците за погребување на оставителот, се добива *нето-вредноста на оставината*. На таквата вредност на оставината треба да се додаде вредноста на позначајните подароци што ги направил оставителот 90 дена пред својата смрт и така се добива *пресметковната вредност на оставината*. Пресметковната вредност е основа за пресметување на големината на нужниот дел на нужните наследници.

Што не влегува во рамките на оставината? Во пресметковната вредност на оставината не влегува делот што претходно се издвојува во полза на надживеаниот брачен другар (кој претставува негов дел во заедничкиот имот на брачните другари), потоа покуќнината, како и имотот што се издвојува од оставината во корист на лицата што живееле во заедница со оставителот и му помагале во стопанисувањето. Личните права и обврски кои се поврзани за личноста и својствата на оставителот не влегуваат во рамките на оставината, туку тие престануваат да постојат во моментот на смртта на оставителот. Во оставината, исто така, не влегува ниту оној дел од имотот на оставителот што е предмет на договор за распределување имот за време на животот и договор за доживотна издршка.

Во нашето наследно право е прифатен принципот дека наследниците наследуваат врз основа на законот *ex lege*. Врз основа на тоа, најблис-

⁷ Согласно законските прописи, со настапувањето на смртта на едно физичко лице се гасне неговиот правен субјективитет и се отвора неговото наследство (delatio hereditatis). Како резултат на тоа, доаѓа до гаснење на личните субјективни права и обврски на оставителот (intuitu personae), додека имотните субјективни права и обврски се пренесуваат на неговите наследници. Во наследното право вакви последици предизвикува не само докажаната смрт, туку и претпоставената смрт во согласност со институтот прогласување исчезнато лице за умрено.

Моментот на смртта на оставителот е значаен во наследното право, покрај наведените, и од други причини. Имено, во овој момент: 1) се определува материјалното право кое ќе се применува на наследноправните односи; 2) се утврдуваат законските и тестаменталните наследници; 3) се утврдува способноста и достоинството на наследниците; 4) се определува составот, содржината и вредноста на оставината; 5) почнуваат да течат законските рокови за застареност на правата од наследувањето; и 6) назад во рок од 90 дена може да се бара враќање на подароците кои оставителот ги направил повредувајќи го правото на нужен дел.

Сепак, за да дојде до настанување на еден наследноправен однос, освен смртта на едно физичко лице, неопходно е да бидат исполнети уште три услови, а тоа се: да постои имот, односно оставина на оставителот; да постојат наследници; и најпосле, да постои правен основ за наследување. Несомнено е дека најзначаен од наведените услови е постоењето имот, односно оставина на оставителот. Ова е така од причина што доколку оставителот во моментот на својата смрт не оставил имот, не може ниту да настане наследноправен однос и да има наследување. Во таа насока, согласно Законот за вонпарнична постапка (ЗВП) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 9/08), доколку од податоците од смртваницата се гледа дека умрениот не оставил имот, оставинскиот суд ќе одлучи да не се води постапка за расправање на оставината (чл. 165 ст. 1 ЗВП). Исто така, судот ќе одлучи да не се води постапка за расправање на оставината и кога умрениот оставил само движен имот, а ниту едно од лицата повикани на наследство не бара да се спроведе расправа (чл. 165 ст. 2 ЗВП).

ките лица на оставителот стануваат наследници во моментот на отворањето на наследството, односно во моментот на смртта на оставителот. Тоа значи дека не е прифатен концептот на „лежечка оставина“, според кој наследниците стануваат наследници во моментот на давањето изјава за прифаќање на наследството. Во таа насока, Законот за наследување предвидува дека: „Осџавина на умреноџо лице џреминува, џо силаџа на закономџи, врз неџовиџе наследници во моменџоџи на неџоваџа смртџи“ (чл. 127). Тоа е моментот кога наследниците, покрај правата, ги наследуваат и обврските на оставителот. Но, се поставува прашањето кои обврски се наследуваат и во кој обем. Неспорно е дека се тоа само имотните обврски на оставителот, бидејќи како што кажавме претходно, личните имотни обврски се гаснат со смртта на оставителот. Што се однесува до обемот на обврските, односно долговите за кои одговараат наследниците, законодавецот подробно го уредува ова прашање во Законот за сопственост и други стварни права⁸ (ЗСДСП), во делот „Заедничка сопственост во наследничка заедница“. Во одребите на членот 83 од ЗСДСП е предвидено дека:

Наследникоџи одџовара за долџовиџе на осџавиџелоџи до висинаџа на вредносџа на наследениоџи имоџи.

Наследникоџи кој се оџкажал од наследсџвоџо не одџовара за долџовиџе на осџавиџелоџи.

Коџа има џовеќе наследници, џие одџовараат солидарно за долџовиџе на осџавиџелоџи, и џоа секој до висинаџа на вредносџа на својоџи дел од наследениоџи имоџи, без оџлед на џоа дали е извршена делба на наследсџвоџо.

Меџу наследнициџе долџовиџе се делат сразмерно со вредносџа на имоџоџи џиџо секој од нив џо

*наследил, ако џоинаку не е оџределено со џесџа-менџоџи.*⁹

Поаѓајќи од наведените одредби, несомнено е дека согласно законот, наследниците одговараат за долговите на оставителот до висината на вредноста на наследениот имот. Законските одредби се доволно јасни и прецизни, меѓутоа во реалноста чести се случаите кога наследниците се заинтересирани само за наследувањето на правата, но не и на имотните обврски. Во таа смисла, искуството и досегашната практика во сферата на наследувањето покажуваат дека оваа законска одредба е предмет на злоупотреби од страна на наследниците. Имено, во најголем број случаи, наследниците водени од имотните интереси, и покрај тоа што знаат дека оставителот имал оставено долгови (кредит, заеми, неисплатени обврски и сл.), тие не ги пријавуваат при составувањето на смртовницата од страна на матичарот или нотарот. Со тоа ги изигруваат правата на доверителите, доведувајќи ги во ситуација отежнато и комплицирано да ги остваруваат своите побарувања. Тоа за доверителите значи губење време, сносене непредвидени финансиски, адвокатски и судски трошоци, но не се за занемарување ниту субјективните и психолошките влијанија. Сето ова придонесува да дојдеме до заклучокот дека со ваквите решенија нашиот законодавец повеќе го штити должникот и неговите наследници, за разлика од доверителите кои не можат да ги остварат своите права, што е во спротивност со принципот на правна сигурноста и начелото на исполнување на обврските. Во таа насока, за да се избегнат ваквите проблеми на непријавување на договорите и обврските од страна на наследниците, потребно е да се предвиди законски рок за поведување на оставинската постапка, санкции за матичарот, како и законски рок за давање наследничка изјава.

⁸ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 18/01.

⁹ Законските наследници на оставителот се должни да го вратат долгот што го направил оставителот и тие за долгот одговараат солидарно до висината на вредноста на својот дел од наследениот имот.

(Одлука на Врховниот суд на РМ, Рев. 484/97).

Одговорноста на наследникот, во смисла на (...) ЗН за наследување на долговите на оставителот до висината на вредноста на наследениот имот, се утврдува во текот на процесната постапка, а не во извршната постапка, бидејќи пресудата со која тој се задолжува да го плати долгот може да се движи само во рамките на вредноста на наследениот дел.

(Одлука на Врховниот суд на Македонија, Рев. 623/80 од 1.11.1980).

Наследникот одговара за долговите на оставителот до висината на наследениот имот независно од тоа што по спроведената постапка, ја подарил наследената недвижност.

(Одлука на Врховниот суд на Хрватска, Рев. 781/82).

Сите наследници на оставителот солидарно одговараат за неговите долгови до висината на својот наследен дел, без оглед дали е извршена делба на наследство, па врз основа на тоа, доверителот може со тужба да ги оствари своите права кои ги имал спрема оставителот, тужејќи ги сите негови наследници, како солидарни должници, или само некој од неговите наследници, бидејќи наследниците на оставителот не се нужни сопарничари.

(Одлука на Врховниот суд на Србија, Гж. 1426/79).

Потребно е исто така да се предвиди решение со кое нотарот ќе има обврска во рок 30 дена ги повика доверителите на умреното лица да ги пријават своите побарувања.

Освен ова, чести се и случаите кога наследниците воопшто не ни поведуваат постапка за расправање оставина, знаејќи дека оставителот имал долгови или невратени кредити. Присутни се и ситуации кога намерно се инсценираат спорни прашања помеѓу наследниците и се започнуваат парници помеѓу нив, со цел да се оневозможат доверителите да ги остварат своите побарувања од оставината.

Нашето законодавство предвидува решение за заштита на доверителите согласно кое: *„Доверителите на оставителот можат да бараат во рок од три месеци од отворањето на наследството оставината да се оддели од имотот на наследникот.“*

Во тој случај наследникот не може да располага со предметите и правата од оставината, ниту неговите доверители можат од нив да се најлажат, додека не се најлажат доверителите кои барале одделување.

Доверителите на оставителот кои го барале ова одделување можат да ги најлажат своите побарувања само од средствата на оставината.

На одделената оставина судот може да ѝ востави стварта.“

Тргувајќи од овие одредби, сосема е во право мислењето според кое „доверителите можат да бараат наплата на долговите веднаш по отворањето на наследството, не чекајќи да се расправи оставината“.¹⁰ Ваквото мислење сметаме дека е потполно исправно што го потврдува и самиот факт на разликување на бруто и на нето-оставина кое законодавецот го прави во рамките на Законот за наследување. Имено, законодавецот предвидува дека дури кога од бруто-вредноста ќе се одземат долговите на оставителот, трошоците за попис и процена на оставината, како и трошоците за погребување на оставителот, се добива *нето-вредноста на оставината*. Токму *нето-вредноста на оставината* е предмет на рас-

пределба помеѓу наследниците. Затоа во случај кога доверителот ќе поднесе вакво барање, доколку е возможно, нотарот ќе биде должен да го издвои тој дел од ставината за да може доверителот/лите да се исплатат од него.

1. Меѓутоа и покрај тоа што законските одредби се доволно јасни и концизни и се во прилог на доверителите, овие одредби во реалноста не се остваруваат според замислата на законодавецот. Ова е така од причина што согласно одредбите на ЗВП, *„Послужбата за расправање оставина се поведува по службена должност, веднаш штом судот ќе дознае за смртта на лицето или дека лицето е прогласено за умрено“* (чл. 121). Во таа смисла, практиката на нашите судови покажува дека матичарот не ја почитува законската обврска во рок од 30 дена да ја достави смртницата до надлежниот суд, па по службена должност судот да поведе постапка за расправање на оставина. Како резултат на тоа, оставителот може да биде починат со години, без да биде поведена оставинска постапка што е во спротивност со принципот на правна сигурност.

2. Од друга страна, наследниците кога знаат дека оставителот оставил повеќе долгови отколку имот, намерно не доставуваат иницијатива и смртница до судот за да биде поведена оставинската постапка и не ги подмируваат обврските спрема доверителите со години, сè со цел истите да ги изиграат. Во ваква состојба доверителите се ставени во незавидна положба, бидејќи од една страна постапката за расправање на оставината е официјална и тие не можат по предлог самите да ја поведат, а од друга страна не можат да ги натерат наследниците тие самите да ја поведат оставинската постапка.

3. Во случај доверителите да поднесат предлог за поведување оставинска постапка, досегашното искуство покажува дека судовите го отфрлаат нивниот предлог под изговор дека станува збор за поднесок од странка која не е активно легитимирана, бидејќи оваа постапка се поведува по службена должност. Сметаме дека ваквата постапка на судовите е погрешна бидејќи и покрај тоа што поднесоците се насловени како „предлог“, тие треба да бидат сфатени само како ини-

¹⁰ Кирил Чавдар, Коментар на Законот за наследувањето, Академик, Скопје, 1996, стр. 290.

цијатива за расправање на оставината на оставителот која судот по службена должност треба да ја поведе. Ова е така од причина што самата оставинска постапка се поведува по службена должност, па оттука е излишно и постоењето на самиот „предлог“. Во таа насока, судот не треба да се држи за формалниот наслов на поднесокот, туку истиот треба да го прифати како иницијатива за поведување постапка за расправање оставина. Доколку ова не биде прифатено, можеби е потребно законодавецот да размисли за евентуални измени во поглед на поведувањето на оставинската постапка и да овозможи таа да се поведува и по предлог од страна на заинтересирани лица кои имаат правен интерес.

Какво е досегашното искуство во поглед на наследувањето на обврските и остварувањето на правата на доверителите? И покрај постоењето на јасните решенија во поглед на остварувањето на правата на доверителите спрема оставителот, практиката ги видоизменила истите во негативна насока. Имено, ако тргнеме од концептот на нето-оставина предвидена во Законот за наследувањето каде јасно стои дека доверителите во рок од три месеци по отворањето на наследство имаат право да бараат одвојување на дел од оставината за да можат да се намират, тоа значи дека тие не треба да чекаат да биде поведена постапката за расправање на оставината за да можат да ги пријават своите побарувања. Напротив, тие и пред да биде започната постапката за расправање на оставината, можат да бараат да се издвои делот од оставината за да можат да ги намират своите побарувања. Остатокот од оставината ќе биде поделен помеѓу наследниците.

4. Досегашното искуство низ судската практика покажува дека ова решение никогаш вака не заживеало во практиката. Напротив, постои една невоедначена судска практика. Според едно поретко становиште, судот без да биде поведена оставинска постапка доколку постои извршен наслов, повикувајќи се начелото за наследување по сила на законот, ги задолжува најблиските наследници кои би биле повикани на наследство да ги исполнат обврските, наместо оставителот. Се прашуваме дали ваквата постапка на судот, која оди во прилог на доверителите, е исправна и законска. Дали со ова решение на судот се

оневозможува можноста на наследниците да се изјаснат дали го прифаќаат наследството, или пак се откажуваат од наследството на оставителот и со тоа да се ослободат од обврската на оставителот спрема неговите доверители? Судот не може однапред да знае и без изјава на наследниците за прифаќање на наследството да носи решение со кое автоматски без да биде поведена оставинска постапка, ќе ги задолжи наследниците врз основа на извршен наслов да ги исполнат обврските на оставителот спрема доверителите. Поради тоа што ваквото решение е незаконско, во иднина тоа не треба да се применува. Поправилно е второто становиште според кое извршната постапка ќе биде запрена сè додека не биде поведена и завршена оставинската постапка. Откако ќе го прифатат наследството, наследниците ќе бидат обврзани да ги исполнат обврските спрема доверителите на оставителот. Меѓутоа, како што наведовме погоре, поради погрешната примена на законските одредби, како и можноста за инсценирање спорни прашања помеѓу наследниците, повторно доверителите можат да се соочат со неможноста ефикасно и брзо да ги остварат своите побарувања.

5. Од добиените сознанија од досегашната нотарска практика во распределувањето на оставината заслужува внимание и случајот кога доверителот ќе разбере дека е поведена оставинска постапка на неговиот должник и во постапката ќе побара издвојување на дел од оставината заради намирување на неговото побарување. Со цел да се спречи доверителот да го оствари своето право, чести се ситуациите кога наследниците кои ја повеле постапката со т.н. „предлог за поведување оставинска постапка“ до судот, пред надлежниот нотар поднесуваат поднесок со кој го повлекуваат предлогот за поведување на оставинската постапка. Како резултат на тоа, одредени нотари ја запираат постапката за распределување и го враќаат оставинскиот предмет назад во судот. Имајќи ја предвид ваквата ситуација, ни се наметнува прашањето: Дали може наследниците да поднесат ваков предлог кога постапката за расправање на оставината е официјална и се поведува по службена должност? Согласно ЗВП, судот покренува постапка за расправање на оставината по службена должност веднаш

штом ќе дознае за смртта на едно лице или за прогласувањето на едно исчезнато лице за умрено. Дали во овој случај приватниот интерес е позначаен од јавниот интерес? Дали може постапката за расправање на оставината како постапка која се поведува по службена должност откако ќе биде поведена истата да биде запрена на барање на наследниците? Нашиот одговор на ова прашање е дека не може. Во таков случај, доколку до нотарот биде поднесено барање или „предлог“ за повлекување на оставинската постапка, нотарот истиот треба да го одбие и да ја заврши започнатата постапка за распределба на оставината.

Не/примената на чл. 30 ст. 3 од Законот за извршување во практиката

Најприменувани одредби од Законот за извршување поврзани со наследувањето на обврските се одредбите од чл. 30 ст. 1-3 со кои се уредува прекилот на извршувањето во случај на смрт на должникот. Така, согласно чл. 30 ст. 1: „Кога во текот на спроведувањето на извршувањето настапила смрт на странката или на нејзиниот законски застапник, извршувањето се прекинува“. Во ваков случај кога извршителот ќе дознае за овој факт, потребно е да се увери за истиот со извод од матичната книга на умерените. Оваа информација може да ја добие од наследниците, или пак од Управата за водење матични книги. За прекилот на извршувањето извршителот е должен да ги извести наследниците на странката, ако се познати и ако е познато нивното живеалиште или престојувалиште, како и спротивната странка (чл. 30 ст. 2). Најчесто, во праксата, извршителот не е во можност да ги извести наследниците, затоа што не може, дури и доколку ги знае наследниците, да биде сигурен дали тие ќе го прифатат наследството. Тие ќе бидат познати откако правосилно ќе биде распределена оставината на оставителот. Вистинските наследници кон кои ќе продолжи постапката ќе бидат утврдени во правосилното оставинско решение. Поради ова, извршителот може да го извести само доверителот дека должникот починал. За проблемите со кој се соочува тој во практиката веќе говоревме во претходниот дел од трудот.

Согласно законските одредби, ако за расправање на оставината не е поведена постапка по службена должност, а наследниците во рок од 60 дена од денот кога настапила смртта на должникот, односно од денот на правосилноста на решението на судот за прогласување на исчезнатото лице за умрено, не поднеле предлог за расправање на оставината, или не е познато нивното живеалиште или престојувалиште, извршителот ќе побара од ЦСР без одлагање да им постави привремен старател на наследниците, согласно со Законот за семејство.

И покрај тоа што законодавецот имал добра намера, да биде намирено побарувањето на доверителот, лоцирајќи ги постојните слабости и правни празнини во законската регулатива, оваа решение тешко ќе може да се применува во практиката. Ова е така од причина што ЦСР како надлежен орган за старателство има голем број други ингеренции во сферата на социјалната заштита, постапката за посвојување деца, надзорот над вршењето на родителското право, мислење до судот кому да бидат доверени децата на чување и воспитување, постапка на мирее на брачните партнери, одржување на контактите на детето со нестарателскиот родител, семејното насилство и др. Покрај ова, клучен проблем е и кадровската неекипираност и неможност во помалите места да се одговори на оваа законска одредба. Следно прашање кое се поставува е дали со Законот за извршување се прават промени во рамките на поведувањето на оставинската постапка од Законот за вонпарничната постапка. Дали ваквото решение е издржано или пак измените треба да бидат направени и во овој закон? Се поставуваат, исто така, и дилеми што доколку биде назначен старател, кои би биле неговите овластувања. Дали во име на наследниците привремениот старател би можел да даде позитивна наследничка изјава? Дали со тоа нема да биде нарушено правото на автономија на волјата едно лице да стане или да не стане наследник? Дали поставувањето привремен старател не треба да го бара доверителот, наместо извршителот? Каква е досегашната соработка на извршителите со старателскиот орган?

Големиот број поставени прашања укажуваат на потребата од подробно уредување на ова пра-

шање во нашето законодавство. И уште повеќе што досега немаме сознанија од страна на извршителите дали оваа одредба се применува во практиката. Дали ЦСР како старателски орган ефикасно си ја остварува оваа обврска предвидена со Законот за извршување? Имајќи го предвид ова, неминовно се наметнува заклучокот дека се неопходни системски и темелни решенија кои го засегааат и материјалното и формалното право со цел да се оствари поголема сигурност во намирувањето на доверителите во случај на смрт на должникот.

Заштитата на доверителите во споредбеното право

Во споредбеното право, за разлика од македонското законодавство, се предвидуваат подетални одредби за заштита на интересите на доверителите. Така, на пример, во Граѓанскиот законик на Германија е предвидена одредба за јавна покана за пријавување на правата од оставината, според која: „Оставинската постапка мора да биде проследена со јавна покана, за да се определат правата од наследството, во рок утврден за нивно пријавување. Природата на поканата и должината на рокот за известувањето се одредуваат според принципите со кои се регулира постапката за јавен повик. Поканата може да биде изоставена ако трошоците се несразмерно високи во однос на висината на имот.“¹¹ Покрај ова, интересно е решението предвидено во чл. 1980, според кое: „Ако наследникот дознал за несолвентноста или презадолженоста на оставината, тој мора без одлагање да поднесе барање за поведување извршна постапка. Ако тој не ја исполни оваа обврска, тој е одговорен пред доверителите за штетата што произлегува од ова. Во оценување на адекватноста на имотот, обврските во форма на легати и налози не се земаат предвид. Игнорирањето кое произлегува од невниманието е еквивалентно на знаењето за несолвентност или презадолженост. Тоа се смета за особено невнимание ако наследникот не пријави долгови на јавниот оглас за доверителите на

оставината, и покрај тоа што имал причина да претпостави дека постојат непознати обврски на имот. Не е потребен јавен оглас ако трошоците на постапката се несразмерно високи во однос на висината на имот.“ Во Граѓанскиот законик на Литванија е пропишано дека: „1. Доверителите на оставителот имаат право во рок од три месеци од отворањето на оставината да истакнуваат побарувања кон наследниците кои го прифатиле наследството, кон извршителот на тестаментот или кон управителот на оставината; 2. Побарувањата треба да се истакнуваат без оглед на нивното доспевање или временско ограничување.“¹² Освен ова, во овој граѓански законик се предвидува дека: „Попис на оставината имаат право да бараат и доверителите на оставителот. Тие имаат и право да присуствуваат при пописот и процената на оставината или да овластат да присуствува друго лице. Судот има обврска да го достави пописот и процената на оставината на секое лице кое има правен интерес за тоа.“¹³ Мошне специфично решение за обезбедување на правата на доверителите е предвидено во Граѓанскиот законик на Шпанија според кое: „Доверителите може да се противат на поделбата на оставината сè додека нивното побарување не е платено или обезбедено.“¹⁴ И уште повеќе, во чл. 1083 е предвидено дека: „Доверителите на еден или на повеќе сонаследници можат, на нивни трошок, да земат учество во поделбата на оставината за да спречат при поделбата да дојде до измами или повреди на нивните права.“ Освен ова решение, во споредбеното право заслужуваат внимание и одредбите од Граѓанскиот законик на Швајцарија, со кои се гарантира поголема заштита на доверителите на оставината преку можност да се спроведе ликвидација на оставината со цел да се намират долговите. Така во Граѓанскиот законик на Швајцарија е предвидено дека: „Доколку доверителите на оставителот имаат оправдана причина да се сомневаат дека нивните побарувања ќе бидат подмирени, во рок од три месеци од смртта на оставителот или од прогласувањето на тестаментот, тие може да бараат официјална ликвидација на оставината.“¹⁵

¹¹ Член 1965 BGB.

¹² Член 5.63 од Граѓанскиот закон на Литванија.

¹³ Член 5.53.8 од Граѓанскиот закон на Литванија.

¹⁴ Член 1082 од Граѓанскиот закон на Шпанија.

¹⁵ Член 594 од Граѓанскиот закон на Швајцарија.

Швајцарскиот граѓански законик содржи и одредба според која: „Официјалната ликвидација се спроведува од страна на надлежен орган или од еден или повеќе управители кои дејствуваат во име на надлежниот орган. Таа почнува со попис и процена на оставината.“¹⁶ Законодавецот подробно предвидува дека: „За остварување на ликвидацијата, бизнис-активноста на оставителот се прекинува, неговите обврски се остваруваат, неговите побарувања се реализираат, неговите легати се дистрибуираат доколку е тоа можно, неговите права и обврски се детерминираат и неговите добра се претвораат во пари.“¹⁷

Од поновите граѓански законици, и Граѓанскиот законик на Украина содржи подробни одредби за заштита на правата на доверителите. Така во овој законик е уредена обврската за презентирање на побарувањата на оставителовите доверители на наследниците, според која: „1. Наследниците ќе го известат доверителот за отворање на наследството на оставителот, ако им е познато за долговите на оставителот; 2. Во рок од шест месеци од денот кога доверителот на оставителот дознал или можел да знае за отворањето на наследството, тој/таа ќе ги презентира своите побарувања на наследниците што го прифатиле наследството, без оглед на датумот кога барањето е доставено; 3. Ако доверителот на оставителот не знаел или не можел да знае за отворање на наследството, тој/таа има право да ги презентира на наследниците што го прифатиле наследството во рок од една година од денот кога барањето било доставено; 4. Доверителот на оставителот, кој не успеал да го претстави своето побарување на наследниците што го прифатиле наследството во рамките на условите утврдени со ставовите 2 и 3 на овој член, ќе го изгуби ова право.“¹⁸ Покрај ова, во овој граѓански законик темелно се уредува и начинот на кој наследниците имаат обврска да ги исполнат побарувањата на доверителите, врз основа на кој: „1. Наследниците ќе ги исполнат побарувањата на доверителите во целост во рамките на вредноста на наследени-

от имот. Секој од наследниците ќе ги задоволи лично побарувањата на доверителите во рамките на својот наследен дел; 2. Наследниците ќе ги исполнат побарувањата на доверителите со единечна исплата, освен ако наследникот и доверителот поинаку не се договориле со договор. Ако наследниците одбијат да направат единечна исплата, судот ќе стави забрана на имотот на наследниците по барање на доверителите.“¹⁹

И во Граѓанскиот законик на Унгарија се предвидува задолжително обврска за известување на доверителите. Така во овој законик е предвидено дека: „1. Ако постојат разумни основи да се претпоставува дека постојат непознати долгови на оставината, наследниците се овластени да побараат нотарот да ги извести доверителите на оставината да ги пријават своите побарувања; 2. Доверителот кој нема да го пријави своето побарување во рокот предвиден во огласот објавен од нотарот нема да има право да приговара на остварените исполнувања во однос на редот на исполнување и соодносот на исполнувањата на доверителите во иста категорија. Ако оставината е веќе распределена, погореспоменатиот доверител ќе биде овластен само да бара исполнување од сонаследниците во рамките на нивните наследени делови, освен ако, во двата случаи, наследниците биле свесни, знаеле за побарувањата на доверителот, и покрај направениот оглас.“²⁰

Во претходното излагање беа наведени примери од повеќе законодавства во кои се регулира заштита на правата на доверителите во однос на оставината. Покрај ова, во некои држави од Европа се предвидени и одредби со кои се обезбедува заштита и на правата на доверителите на наследниците. Во оваа смисла, во Францускиот граѓански законик се предвидува дека: „Доверителите на лице кое се откажува од наследство на штета на нивните права може да бидат овластени од судот да го прифатат наследството во име на нивниот должник.“²¹ Слично решение е предвидени и во Граѓанскиот законик на Шпанија, според кој: „Ако наследник се откаже од

¹⁶ Член 595 од Граѓанскиот закон на Швајцарија.

¹⁷ Член 596 од Граѓанскиот закон на Швајцарија.

¹⁸ Член 1281 од Граѓанскиот закон на Украина.

¹⁹ Член 1282 од Граѓанскиот закон на Украина.

²⁰ Член 681 од Граѓанскиот закон на Унгарија.

²¹ Член 788 Code Civil

наследството на штета на неговите доверители, тие имаат право да бараат од Судот да ги овласти тие да ја прифатат оставината во негово име. Прифаќањето ќе биде во корист на доверители само во износ кој е неопходен да се оствари нивното побарување.²² Вакво решение предвидува и Граѓанскиот законик на Холандија, кој пропишува дека: „Кога наследник се откажал од наследство и со тоа очигледно ги повредил можностите за надоместувањето на долговите на еден од доверителите, судот може по барање на овој доверител да нареди оставината на оставителот да биде распределена во интерес на доверителите на лицето кое се откажало од наследство, а доколку е неопходно, и да назначи ликвидатор на истиот.“²³

Во македонското законодавство одредбите кои се однесуваат на наследничката заедница и на одговорноста за долговите на оставителот во 2001 година беа пренесени од ЗН во ЗСДСП. Сметаме дека ваквата одлука на законодавецот е погрешна, поради тоа што се наруши систематиката и целовитоста на регулирањето на наследување. Освен тоа, и во споредбеното право, овие прашања, поради нивното значење и природа, најчесто се регулираат во наследното право. Поради ова, сметаме дека во Граѓанскиот законик на Република Македонија овие прашања треба да бидат уредени во делот за наследното право.

Покрај ова, сметаме дека е потребно подетално да се уреди прашањето за обезбедување на правата на доверителите на оставината. Во таа насока, законодавецот треба да предвиди обврска јавно да бидат повикани доверителите на оставината, за да ги пријават тие своите побарувања. Освен ова, потребно е да се предвиди можноста доверителите да ја покренат оставинската постапка, како и можноста да ја спречуваат поделбата на оставината сè додека не се остварат или обезбедат нивните побарувања. Исто така, треба да се предвиди решение со кое доверителите на наследникот кој се откажал од наследство, поради што нивните побарувања би биле загрозени, да имаат можност во негово име да ја прифатат оставината до износот на нивно-

то побарување.

Во споредбеното право, за разлика од македонското законодавство, повеќе држави, во интерес на правната сигурност, предвидуваат законски рокови за отпочнување на оставинската постапка, како и за давање наследничка изјава. Во Граѓанскиот законик на Германија се регулира прашањето за прифаќање и откажување од наследство. Според БГБ (BGB): „Наследникот не може да се откаже од наследство ако истото го прифатил или ако помине рокот за откажување од наследство. Со истекот на законски предвидениот рок, наследството се смета дека е прифатено.“²⁴ Во Граѓанскиот законик на Германија се предвидува и рокот за откажување од наследство во чл. 1944, кој гласи: „1. Откажувањето од наследство може да биде направено само во рок од шест недели; 2. Рокот започнува да тече од денот кога наследникот дознал за отворањето на наследството и за неговиот основ за наследување. Ако наследникот е овластен да наследи со тестамент, рокот не започнува да тече пред прогласувањето на тестаментот од страна на судот; 3. Рокот изнесува шест месеци ако оставителот имал последно живеалиште надвор од државата.“ Граѓанскиот законик на Украина, исто така, предвидува рок за прифаќање на наследството. Во чл. 1271 од овој граѓански законик е предвидено дека: „1. За прифаќање на наследството, е востановен рок од шест месеци кој почнува да тече од моментот на отворањето на наследството; 2. Ако основот на правото на наследување на лицето зависи од неприфаќањето или откажувањето на другите наследници, рокот за прифаќање на наследството за ова лице ќе биде три месеци од моментот на неприфаќањето или откажувањето на наследството од страна на другите наследници. Ако преостанатиот рок е помал од три месеци, тој ќе биде продолжен за уште три месеци. Последиците од истекот на рокот за прифаќање на наследството се уредени на следниот начин: „1. Ако наследникот пропушти да поднесе барање за прифаќање на наследството во рокот востановен со чл. 1270 од овој законик, тој/таа се смета дека се откажале од наследството; 2. Со писмена изјава на наследниците кои го прифатиле наследството, наслед-

²² Член 1001 од Граѓанскиот закон на Шпанија.

²³ Член 4:205 од Граѓанскиот закон на Холандија.

²⁴ Член 1943 BGB.

никот кој го пропуштил рокот може да поднесе барање за прифаќање на наследството до нотарот според местото на отворањето на наследството.“²⁵ И во Граѓанскиот законик на Грузија се предвидува рок за прифаќање на наследството. Според овој граѓански закон: „Наследството треба да биде прифатено во рок од шест месеци од денот на отворањето на оставината.“

Со оглед на фактот дека македонското законо-

давство не содржи прецизно определен рок во кој наследникот треба да даде наследничка изјава и дека поради тоа во практиката се јавуваат бројни проблеми, сметаме дека по примерот на поголем број европски држави и во Македонија треба да се предвиди рок во кој наследникот треба да даде наследничка изјава. Доколку во предвидениот рок наследникот не се откаже од наследство, по примерот на германското право, ќе се смета дека тој го прифатил наследството.

²⁵ Член 1272 од Граѓанскиот закон на Украина.

Законски основи за подобрување на квалитетот на податоците во катастарот на недвижностите

д-р Стоев Фиданчо

Судија во пензија

Вовед

Катастарот на недвижностите, како што е познато, е јавна книга во која се запишуваат службени податоци за недвижностите (земјишта, згради, посебни и заеднички делови на згради и други објекти и инфраструктурни објекти), и тоа податоци за: правото на сопственост и на другите стварни права на недвижностите; податоци за недвижностите, како и други права и факти чие запишување е утврдено со закон.

Преку овие податоци во катастарот на недвижностите како јавна книга, се остварува двојна цел: **прво**, тие служат за економски, статистички, управни, научни, даночни и урбанистички потреби и што е посебно важно, обезбедуваат легитимитет на прометот на недвижностите и **второ**, со нив истовремено се обезбедува заштита на правата на недвижностите, или накусо податоци кои служат и се корисни и за приватниот и за јавниот интерес.

А двојниот интерес е содржан во уставниот концепт **за сопственоста**. Поточно, **правната заштита на сопственоста** (член 8 алинеја 6 од Уставот) и поврзано со тоа **гаранцијата на правото на**

сопственост и правото на наследување (член 30 од Уставот), како темелна вредност на уставниот поредок на РСМ, ја изразува нејзината двострана димензија и функција - таа (сопственоста) создава права и обврски и треба да служи за добро и на поединецот и на заедницата. А тоа значи дека: 1) субјектот и носителот на правото на сопственост има слободна волја да ја држи, да ја користи и да располага со неа, но и обврска правото на сопственост да го остварува во согласност со природата и намената на стварта, а во услови на слободен пазар, конкуренција и претприемништво; и 2) само јавен интерес утврден со закон може сопственоста и правата кои произлегуваат од неа да бидат одземени или ограничени, како што е уредувањето и рационалното користење и хуманизација на просторот, заштита и унапредување на животната средина и природата, изградба на соодветни објекти и изведување работи од јавен интерес и друго.

Ваквиот третман на сопственоста уште појасно е утврден и во општоприфатените норми на меѓународното право: „Секое физичко и правно лице има право на непречено уживање на својата сопственост. Никој нема да биде лишен од

сопственоста, освен кога е тоа од јавен интерес и под услови определени со закон и општите принципи на меѓународното право. Предходните одредби на никаков начин не го спречуваат правото на државата да ги примени оние закони кои се неопходни за да се контролира користењето на сопственоста согласно општите интереси или да се обезбеди плаќањето на даноците или други придонеси или парични казни“ (Европска конвенција за заштита на човековите права и основни слободи, член 1 од Протоколот 1).

За остварување на оваа функција на сопственоста врз **недвижностите** (поврзано со материјалните закони за правото на сопственост и другите стварни права, за градежно земјиште, за експропријација, за урбанистичкото планирање и други), од **исклучителна важност е Законот за катастарот на недвижностите**, според кој работите на воспоставување и одржување на катастарот на недвижностите се утврдуваат како работи од јавен интерес.

Во изминатите триесетина години во РМ, сега РСМ, донесени се два целосни закони за катастарот на недвижностите согласно уставниот поредок утврден со Уставот од 1991 година.

Првиот Закон за катастарот на недвижностите е донесен во март 2008 год. (Сл. весник на РМ бр. 40/08), а по донесување на материјалните закони за правото на сопственост и другите стварни права, и за градежно земјиште, во 2001 год. До 2008 година беше во важност Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите, донесен во претходниот уставен систем (Сл. весник на СРМ бр. 27/86). Може да се каже дека Законот од 2008 год. **ги постави основите за изградба на современ катастар на недвижности**, иако истиот претрпи 4 измени и дополнувања (Сл. весник на РМ бр. 158/10, 17/11, 51/11, 74/12). Во овој закон се утврдени основните начела на катастарот на недвижностите како јавна книга: формирање Геодетско-катастарски информативен систем кој овозможува прибирање, обработка, одржување и управување со описните и просторните податоци од катастарот на недвижностите, основните геодетски работи, премерот на недвижностите, начелата на КН (задолжително запишување и користење на податоците од

КН, конститутивноста на запишувањето, јавност на запишаните податоци, точност и верност на запишувањето, законитост, приоритет и одреденост на запишувањето), правните основи и исправи за запишување во КН, условите за запишување, видовите запишувања (укнижување, предбележување и прибележување), воспоставување на КН преку систематско запишување на правата на недвижностите и поединечно запишување на правата на недвижностите, запишување на незапишани права на недвижностите, конверзија на податоците од катастарот на земјиштето во катастарот на недвижностите и друго.

За истакнување е значењето на **начелото на конститутивноста на запишувањето**, кое значи дека правото на сопственост и другите стварни права на недвижностите се стекнуваат со запишувањето во катастарот и **начелото на точност и верба во запишаното**, кое значи дека запишаните податоци во катастарот се сметат за точни. Меѓутоа овие начела не произведуваат, односно немаат фикција на апсолутно дејство и точност, затоа што во овој закон е преземена одредбата од Законот за сопственост и други стварни права, според која може да се бара бришење на запишаното со тужба во рок од 3 години од денот на извршеното запишување (член 177 од ЗКН и член 151 од ЗСДСП), а пак согласно Законот за сопственост и други стварни права, правото за поднесување тужба за поврат на правото на сопственост **не застарува** (член 158).

Вториот целосен закон е донесен во април 2013 год. (Сл. весник на РМ бр. 55/13), во кој се внесени новите потреби и сознанија и се врши натамошна операционализација на основните принципи и правила на КН (на пример нови дефинирања на одредени правни изрази, разработка на овластувањата на овластените геодети, утврдување на ново начело за самостојност на службеното лице при запишувањето, воспоставување катастар на инфраструктурни објекти, воведување нови регистри и др. Меѓутоа и во тој закон се вршени чести и бројни измени и дополнувања (вкупно 9), според потребите утврдени од Собранието на државата.

Во овој труд се прикажуваат поледните измени и дополнувања на ЗКН од јуни 2019 год. (Сл. весник

на РСМ бр. 124/19), преку 4 поттеми: 1) Измени и дополнувања во функција на подобрување на функционирањето и довербата во КН како јавна книга на недвижностите; 2) Постапка за запишување на правата на недвижности со незапишани права; 3) Начин на отстранување на грешките направени при премерот и запишувањето на податоците; 4) Ажурирање на податоците за запишаните права во идеални делови, промена на гранична-та линија, усогласување на фактичката состојба, ажурирање податоци за внатрешните површини за згради и други објекти и други ажурирања.

Новини во ЗКН во насока на јакнење на функционалноста на АКН и довербата во катастарот на недвижностите

Со измените и дополнувањата на ЗКН во 2019 година воведени се значајни новини во насока на подобрување на функционалноста на АКН и јакнење на довербата во катастарот на недвижностите како јавна книга за недвижностите. Како позначајни можат да се издвојат:

- Се утврдува нова надлежност на Агенцијата за катастарот на недвижностите - водење регистар за преземени недвижности наменети за продажба, задолжувајќи ги сите субјекти (кои презеле недвижности во постапка при наплата на побарувања (на пример со воспоставување хипотека на одредена недвижност како гаранција на побарувањето и други основи) да ги доставуваат податоците до Агенцијата во рок од 30 дена заради водење на овој регистар, како и надлежност за теренско прибирање податоци за улици и броеви во функција на графичкиот регистар за улици и броеви (член 1);

- Допрецизирањена надлежностите на Управниот одбор на АКН со одредени финансиски прашања и утврдување основи за зголемување на платите на државните службеници во Агенцијата и друго (член 2 до 6);

- Разграничување на надлежностите меѓу приватниот геодетски сектор и АКН во делот за премерот и изготвување геодетски елаборати за посебни намени (член 8 и 10);

Ослободување од повторно плаќање на надоместок при запишување, бришење или промени во КН, доколку повторно се доставува пријава од причини што претходно доставената пријава за истата недвижност била одбиена (член 17, 28 и 22). Утврдена е нова содржина на начелото на законитост при запишувањето, со тоа што сега гласи:

„Службеното лице при запишувањето во катастарот на недвижностите не ја испитува законитоста и вистинитоста на содржината на правните основи што се поднесуваат при запишувањето, не ја испитува законитоста на постапката во која тие се донесени и не испитува дали правните основи се вистинити и во согласност со закон.

За вистинитоста и законитоста на правните основи одговара лицето, односно лицата определени со закон.“

А досегашната (до измените) одредба за начелото на законитоста при запишувањето гласеше:

„Службеното лице при запишувањето во катастарот на недвижностите **по службена должност внимава дали се исполнети условите за запишување предвидени во овој закон**, без да испитува дали исправите за правниот основ се составени, односно донесени согласно со закон.“ Значи претходната одредба на начелото на законитост упатува на условите за запишување утврдени во член 176 од овој закон, во кој како услов е предвидено **постоење правен основ подобен за запишување**, при што децидно определува кога правниот основ се смета за **подобен** за запишување, и тоа:

1. „исправите за правен основ се склучени во писмена/електронска форма и заверени од надлежен орган согласно со закон“;
2. „актите на надлежните органи се конечни, односно правосилни“;
3. „да постои соодветност на податоците од член 175 од овој закон“.

Споредбата укажува дека во претходната одредба за начелото на законитост изразена е **двојна смисла и димензија на поимот законитост** утврден во овој закон: прво, што може, од-

носно на што треба да внимава службеното лице при запишувањето во КН, а тоа е дали се исполнети условите за запишување предвидени во овој закон и, второ, што не може или за што не е овластено службеното лице, а тоа е да не испитува дали исправата е составена или донесена согласно закон.

Новата одредба, пак, за начелото на законитоста ја изразува само едната димензија на законитоста - забрана да ја испитува законитоста на правниот основ и во формално-правна и во материјално-правна смисла.

Подобро ќе беше (од аспект на примената на законот) ако јасно и целосно се изразеше содржината на начелото на законитоста во овој закон, така што ќе се задржеше првата реченица на претходната одредба и потоа да се продолжеше со новиот текст. Можеби на тој начин ќе се намалува бројот на одбиени запишувања (на пример во 2018 година според Извештајот за работата на АКН одбиени се околу 24 илјади пријави за запишувања, но од кои причини се одбиени пријавите, нема податоци);

- Се воведува Прибележување и за „послуга врз недвижностите“, како потреба наметната од практиката (член 25);

- Се допрецизира новиот правен основ под алинеја 6 од член 174 од законот (воведен со измените на законот од август 2014 год., Сл. весник на РМ бр. 115/14), така што по зборот „недвижностите“, се додава „или за прифаќање новоутврдена гранична линија и прифаќање фактички состојби дадени кај овластениот геодет, составен дел на геодетскиот елаборат“. Овој правен основ сега во целина гласи:

„Изјави заверени од нотар врз основа на кои може да се изврши запишување на правата на недвижностите, **или за прифаќање на новоутврдена гранична линија и прифаќање на фактичката состојба дадена кај овластениот геодет, составен дел на геодетскиот елаборат**, за чие запишување задолжително е утврдено во овој или во друг закон“.

Новиот додаток внесен меѓу првата и последната реченица на овој правен основ, условно кажано,

е небулозна (замаглена, нејасна) формулација со тоа што геодетски работи, односно состојби, се истовремено и геодетска основа и правна основа за запишување на недвижностите, наместо јасно да се изрази и едниот и другиот основ - изјави за согласност, односно прифаќање на новоутврдена гранична линија, односно изјави за прифаќање на соодветната фактичка состојба, кои логично во принцип се дел од геодетскиот елаборат во кој всушност се утврдени тие геодетски состојби. Тоа појасно е изразено во новите членови 194 став 2, член 194-а став 3 и член 37 став 3 од измените на овој закон, но со оглед на важноста на овие измени во споменатите членови, подолу ќе следуваат повеќе коментари (член 26);

- Прецизирани се случаите кога не се поднесува и кога се поднесува геодетски елаборат кон пријавата за запишување на незапишани права на недвижностите (член 28 ставовите 2, 3, 4 и 5);

- Се продолжува рокот за 10 години од објавувањето на податоците од интабулационите книги, за поднесување пријава за запишување на правата на недвижностите од интабулационите книги во катастарот за недвижностите (член 50).

Постапка за запишување на правата на недвижностите со незапишани права

Во принцип останува обврската (од член 190 сега изменет со член 28) кон пријавата за запишување на недвижностите кои останале со незапишани права, да се приложува правен основ, геодетски елаборат и доказ за платен **надоместок**, па сега со измените (член 28) се предвидени **4 исклучоци**: 1) да не се приложува доказ за платен надоместок (освен кога се поднесува повторно пријава за иста недвижност за која претходно е одбиена пријавата), кога се работи за систематско запишување на правата на недвижностите, ниту да се приложува геодетски елаборат ако предмет на запишување е земјиште на кое нема изграден објект; 2) не се приложува геодетски елаборат ако незапишаните права се наоѓаат во катастарски општини во кои катастарот на недвижностите е воспоставен врз основа

на премерот од катастарот на земјиштето (премерен катастар) и на земјиштето не е изграден објект; 3) кон пријавата се приложува само правен основ за запишување ако недвижностите со незапишани права се наоѓаат во катастарски општини во кои бил во сила катастар на земјиште востановен врз основа на попис (пописен катастар) и во кои носителот на правото бил евидентиран во соодветен пописен блок. А доколку на земјиштето има изградено и објект кон пријавата, се доставува и геодетски елаборат; 4) кон пријавата се доставува само правен основ и геодетски елаборат ако се работи за незапишани права на недвижности во општини со пописен катастар, а подносителот на пријавата бил евидентиран во соодветен пописен блок, а за катастарските парцели и објектите не се прибрани податоци при премерот.

Со измените на законот се утврдуваат различни решенија за запишување на правата на недвижностите со незапишани права кога се работи за недвижности во **премерен катастар** и кога се работи за недвижности во **пописен катастар**.

А) За запишување на правата на недвижностите со незапишани права кои се наоѓаат во катастарски општини за кои бил во сила катастарот на земјиште востановен врз основа на извршен премер (премерен катастар) утврдени се 5 ситуации, односно начини на запишување:

1) во КН се запишува катастарската парцела според податоците содржани во **катастарскиот план на катастарот на недвижностите**, ако се утврди дека површината на катастарската парцела во правниот основ се разликува од геодетскиот елаборат, но граничните линии на таа парцела во геодетскиот елаборат се непроменети, исти се како во катастарот на земјиштето, така и во катастарот на недвижностите, или има отстапување во граничните линии на КП, но тоа се должи на различните техники и методи на снимање (точка 1);

2) доколку отстапувањата на граничните линии на КП од претходниот став не се должат на различните техники и методи на снимање, а кон

геодетскиот елаборат од премерот **се приложуваат изјави за согласност за прифаќање на новоутврдената гранична линија и површина на КП, потпишани од носителите на правата или нивните наследници на соседните катастарски парцели, спрема кои е утврдено отстапувањето**, во катастарот на недвижностите се запишува катастарската парцела според податоците од геодетскиот елаборат, а доколку не се приложат изјави за согласност, се запишуваат податоците од катастарскиот план на катастарот на недвижностите, а по однос на носителите на правата, податоците се преземат од правниот основ (точка 2). **Останува отворено прашањето дали ќе биде валиден правниот основ ако изјавите за согласност не се заверат кај нотар** (за што ќе следува коментар подолу);

3) Доколку во случаите од претходните ставови се утврди дека во рамките на катастарската парцела е опфатен дел кој во катастарот на земјиштето бил евидентиран на РМ, односно РСМ, тој дел се издвојува како посебна катастарска парцела и се запишува на име на РСМ (точка 3);

4) Запишувањето на правата на недвижности со незапишани права ќе се изврши врз основа на податоците од катастарот на земјиштето, ако на земјиштето нема изграден објект, а доколку има изграден објект, се приложува геодетски елаборат, во кој податоците за граничните линии се преземаат од катастарскиот план од катастарот на недвижностите, а за објектот се врши премерување и истиот се запишува согласно приложениот правен основ за запишување и геодетскиот елаборат (точка 4);

5) За недвижностите со незапишани права за кои во катастарот на земјиштето нема евидентиран податок за носителот на правата на земјиштето, односно е наведено **непознат**, земјиштето ќе се запише со право на сопственост на РСМ (точка 5).

Инаку во кои ситуации кои докази се приложуваат кон пријавата, прикажано е погоре според член 28 од измените на законот.

Б) Запишувањето на правата на недвижности со незапишани права во катастарски општини со пописен катастар (член 194-а) се уредува на следните начини:

1) Ако носителот на правото бил евидентиран во соодветен пописен блок, се запишува површината на катастарската парцела добиена при премерот за систематско запишување на правата на недвижности која произлегува од катастарскиот план на катастарот на недвижностите, а по однос на носителот на правата на недвижности се преземат податоците за евидентираниот носител или негов законски наследник, според приложениот правен основ, а доколку е изграден објект, се приложува геодетски елаборат, во кој податоците во однос на граничната линија на парцелата се преземат од катастарскиот план на катастарот на недвижностите, а за објектот се врши премерување и истиот се запишува согласно приложениот правен основ за објектот и геодетски елаборат. Значи се легализира, запишува површината и граничната линија на парцелата според катастарскиот план од катастарот на недвижностите, а носителот на правото се презема од евидентираниот пописен блок, а за објектот се врши премерување и се запишува согласно приложениот правен основ и геодетски елаборат (став 1);

2) Ако при запишувањето во КН од катастарската парцела од претходниот став бил издвоен дел како посебна катастарска парцела и останал со незапишани права, во тој случај тој дел оформен во посебна КП се припојува кон катастарската парцела од претходниот став 2.

Останува отворено прашањето по кој правен основ се врши ова припојување - се стекнува недвижност;

3) Ако се утврди дека подносителот на пријавата бил евидентиран во соодветниот пописен блок, а за катастарската парцела не се прибрани податоци при премерот, се запишуваат податоците за недвижностите и за носителот на правото според премерот од геодетскиот елаборат за ова запишување. При тоа доколку граничните линии утврдени во геодетскиот елаборат споредени со катастарскиот план од катастарот на недвижностите зафаќаат дел од парцели со запишани права, **кон геодетскиот елаборат се приложуваат изјави за согласност за прифаќање на новоутврдената гранична линија на катастарската парцела, потпишани од страна на носителите на пра-**

вата на соседните катастарски парцели. Доколку не се приложат изјави за согласност за граничните линии на катастарската парцела, се преземат податоците од катастарскиот план на катастарот на недвижностите (став 3).

Останува отворено прашањето дали може незаверените изјави од нотар да бидат валиден правен основ за стекнување право на сопственост на дел од градежната парцела;

4) Ако подносителот на пријавата не бил евидентиран како носител на право во пописен катастар и не постои правен основ за запишување, во тој случај за таа недвижност се запишуваат податоците од премерот, а како носител на правото на недвижноста се запишува РСМ (точка 4);5) За извршеното запишување од претходниот став, во имотниот лист се прилежува дека ако во рок од 3 години подносителот на пријавата поднесе соодветен правен основ, прилежувањето се брише и се врши запишување на правото на сопственост според приложениот правен основ. По истекот на рокот од 3 години прилежувањето се брише по службена должност или по барање на Државното правобранителство (став 5).

Видови грешки и начин за нивно отстранување

Грешките направени при премерот и запишувањето на податоците на недвижностите и начините на нивното отстранување се конкретизирани на следниот начин (член 35) подолу.

Прецизирани се следните видови грешки:

1) Грешки по однос на податоците на недвижностите, и тоа: во пресметувањето на површината на парцелата, зградата или посебен дел од зградата; при дешифрирање на недвижностите; при исцртување гранична линија на катастарска парцела; при дигитализација на катастарските планови и при исцртување и пресметување на податоците за инфраструктурни објекти;

2) Грешки во означувањето на адресни податоци за недвижностите и личните и адресните податоци на носителите на правата на недвижности;

3) Грешки при внесување на податоците во катастарските планови и во електронската база на податоци.

Грешките се отстрануваат врз основа на следните принципи:

1) Грешките се отстрануваат без оглед дали се извршени промени на податоците за правата и за носителите на правата;

2) Грешките се отстрануваат во имотниот лист по пријава на странка или по службена должност со потврда за исправка на грешка;

3) За отстранување на грешките не се плаќа надоместок.

Грешките се отстрануваат на следниот начин:

1) Грешките по однос на личните податоци се отстрануваат согласно податоците во лична карта или патна исправа, по барање на носителот на правото на сопственост;

2) Отстранувањето на грешките при одржување на катастарот на недвижностите е предвидено на два начина:

- грешките направени при воспоставување и одржување на катастарот на недвижностите, кои се однесуваат на податоците за правата и за носителите на правата, се отстрануваат **со увид во правниот основ за запишување**, доколку не се извршени промени по однос на видот на правото и и за носителот на правото;

- ако се извршени промени по однос на видот на правото и носителот на правото, **треба кон пријавата на странката за исправка на грешка да се приложи изјава за согласност заверена од нотар за исправка на грешката, дадена од носителите на правата запишани во катастарот на недвижностите и субјектите во чија корист се запишани други стварни права, товар, ограничување и прибележување**. Ако не се приложат наведените изјави за исправка на грешка или постоењето на истите се утврди во постапка по службена должност, направената грешка не се отстранува, а постоењето грешка се прибележува во имотниот лист со потврда за запишување грешка.

Ажурирање на податоците во катастарот на недвижностите

Од посебно значење за подобрување на квалитетот на податоците во катастарот на недвижностите секако е функцијата овластувањето и обврската на АКН по службена должност да врши ажурирање на податоците во КН без надоместок. Со предметните измени и дополнувања на ЗКН се конкретизирани и разграничени ажурирања на 4 вида податоци: 1) податоци за запишани права изразени во идеални делови и се ажурираат по службена должност или по пријава на странка; 2) ажурирања заради усогласување на фактичка состојба на недвижностите; 3) ажурирања податоци за внатрешна површина на згради и други објекти за кои не се прибрани податоци при премерот; 4) ажурирања податоци за недвижности по пријава на странка за извршени промени кои не биле земени предвид при систематското запишување (членовите 36 и 37).

Наведените ажурирања се предвидува да се вршат на следниот начин:

1. По службена должност се врши ажурирање на податоци за носители на правата на оние катастарски парцели кои во КН се запишани со права изразени во идеални делови, и тоа под 2 услова: прво, тие да произлегуваат од различните техники и методи на снимање и мерење и второ, нивната вкупна површина (на идеалниот дел) да не надминува 5% од вкупната површина на парцелата. Ова ажурирање се врши така што Агенцијата без надоместок врши бришење на носителите на правата на тие КП, со тоа што **потврдите за извршеното ажурирање** се доставуваат до носителите на правата и до субјектите во чија корист се запишани други стварни права.

По пријава на странката, без приложување доказ за платен надоместок и без геодетски елаборат, може да се врши во 2 случаја: 1) под условите наведени во претходниот став и 2) кога не се вршени промени на граничните линии и површината на катастарската парцела запишана во КН и нејзината вкупна површина (на идеалниот дел) **надминува 5%** од вкупната површина на парцелата, така што кон пријавата странката приложува

изјави за согласност заверени од нотар дадени од носителите на правата, или нивните наследници, во идеални делови (член 36 ставови 1 и 2 и член 37 ставови 1 и 2);

2. Може да се врши ажурирање на податоците по пријава на странка, заради усогласување на фактичката состојба на недвижност со состојбата во катастарот на недвижностите, кога има отстапувања на граничните линии, како последица на востановување на катастарот на недвижностите по пат на конверзија, или кога отстапувањата се последица на различните техники и методи на снимање и мерење. Во тој случај кон пријавата се поднесува геодетски елаборат од извршен премер и доказ за платен надоместок за ажурирањето, со тоа што кон геодетскиот елаборат се приложува изјави за согласност за прифаќање на новоутврдена гранична линија и површина на катастарската парцела потпишани од страна на носителите на правата на соседните катастарски парцели спрема кои е утврдено отстапувањето на граничните линии. Доколку отстапувањето е спрема парцела што е предмет на ажурирање, а не спрема соседните парцели, при што не се намалува нејзината површина, во тој случај не се приложуваат изјави за согласност, со тоа што разликата на површината добиена како резултат на отстапувањето се припојува кон соседните КП и се запишуваат правата на сопственост на носителите на правата на соседните катастарски парцели;

3. Ажурирање податоци на внатрешни површини на згради и други објекти се врши по пријава на странка, се врши кога не се прибрани податоци при премерот или запишувањето не било извршено, па во тој случај кон пријавата се приложува геодетски елаборат и доказ за платен надоместок, а како правен основ се зема правниот основ врз основа на кој било запишано правото на недвижноста и ажурираната површина се запишува на носителот на правото запишан во имотниот лист;

4. Ажурирање податоци по пријава на странка се врши за недвижности за кои (во периодот од извршениот премер за систематско запишување на правата до воспоставувањето на КН) биле извршени промени во катастарот на земјиште врз

основа на правен основ, но истите не биле приложени или не биле земени предвид во постапката за систематско запишување. Во тој случај ажурирањето се врши така што податоците за недвижностите запишани во КН се усогласуваат со правните основи и геодетскиот елаборат врз основа на кои биле спроведени промените во катастарот на земјиштето.

* * *

Несомнено сите погоренаведени операции за запишување на недвижностите со незапишани права, за отстранување на грешките и за ажурирање на податоците во КН, се исклучително важни за подобрување на квалитетот на податоците во оваа јавна книга и основано треба да се очекува дека подолгорочно, но правилно и законито ќе го обезбедат тоа.

Во прилог на ова очекување и цел би можело да се постави прашање само во еден сегмент: **Дали изјавите за согласност и прифаќање на новоутврдена гранична линија или за прифаќање на фактичката состојба за одредена катастарска парцела можат да бидат валиден и подобен правен основ за запишување на правата на недвижностите, ако не се заверени од нотар?**

Во врска со ова прашање во образложението на предлогот за донесување на измените и дополнувањата на ЗКН, се наведува предметните изјави да се даваат кај овластениот геодет (без да се заверуваат кај нотар) во насока на поедноставување на постапката за запишување или спроведување промени кои се уредени со овој закон, а со оглед дека практиката покажува дека големиот број од изјавите кои се утврдени во овој закон не се заверуваат кај нотар, оти не се сите населени места покриени со нотарски канцеларии, што претставува дополнителен проблем. Затоа се дава можност изјавите за новоутврдена гранична линија и за прифаќање на фактичката состојба да се дадат на лице место при вршење на самиот премер на недвижностите на самиот геодет.

Меѓутоа се поставува начелно прашање дали ваквите изјави **незаверени од нотар** се валидни и подобни за запишување на недвижностите во КН

како јавна книга, во корелација со член 174 - за правните основи, член 175 - за исправите за запишување и посебно член 176 од овој закон во кој се утврдени условите за запишување и други одредби во овој закон, според кои **правниот основ, геодетскиот елаборат и доказот за платен надоместок** во принцип се задолжителни прилози кон пријавата за запишување на недвижностите.

Како што е познато, прашањата што ги уредуваат споменатите членови не случајно децидно се утврдени, дефинирани, тие се во меѓусебна корелација и поврзани со начелото за законитост на запишувањето, но и со начелата на конститутивно дејство на запишувањето и начелото на точност и верба во запишаното во КН. И поконкретно во членот 176 изрично стои дека правниот основ е подобен за запишување, меѓу другото ако **исправите за правниот основ се склучени во писмена/електронска форма и заверени од надлежен орган согласно со закон**. А правниот основ во случајот (член 174 алинеја 6 од законот) со додадените измени е нејасен, иако новите одредби во членовите 194 став 3, член 190-а став 3 и член 37- став 5 изрично предвидуваат дека изјавите за согласност се дават непосредно на геодетот на лице место. Од друга страна, се заострува одговорноста со новата одредба на начелото на законитост на запишувањето на недвижностите, а според која **за вистинитоста и законитоста на правните основи одговара лицето, односно лицата определени со закон** (член 23 став 2). Оттука следува и прашањето чија би била одговорноста за вистинитоста и законитоста на изјавите за согласност и прифаќање на новите гранични линии или прифаќање на соодветната фактичка состојба предвидени во овој закон. А се отвора и друго прашање во врска со нагласената одговорност за вистинитоста и законитоста на правниот основ, ако се работи за изјави заверени од нотар: нотарската исправа треба да биде во форма **на заверка на потписите на странките**, кога не се навлегува во содржината на изјавата или во форма на **солемнизира- на приватна исправа** или **нотарски акт**, зависно од вредноста на недвижноста што се запишува.

Поврзано со претходното и од практични причини се отвора можност изјавите за согласност,

односно за прифаќање, врз основа на кои се стекнуваат права на недвижностите, да бидат спорни или променливи кога се работи за повеќе странки.

Заклучни констатации

1. Погореприкажаните измени и дополнувања на Законот за катастарот на недвижностите од 2019 година даваат основа да се констатира дека тие се добра основа за остварување на очекуваните резултати во јакнењето на функционалноста на Агенцијата на КН и посебно за подобрување на квалитетот на податоците во КН, преку трите мошне професионални геодетско-правни операции, кои се во тек, за запишување на правата на недвижностите со незапишани права, отстранување на грешките направени при премерот и запишувањата на недвижностите и ажурирањето на податоците во КН.

2. Искуствата, сознанијата и резултатите во овој процес на промени на состојбите во податоците во КН секако ќе бидат во прилог на јакнење на довербата во КН од страна и на приватниот и на јавниот сектор, од корисниците на податоците од КН, иако тоа ќе зависи главно од карактерот на **потврдите што ќе ги добиват: за усвоени пријави за запишување или за одбиени пријави за запишувања, за исправки на грешки или ажурирања на податоците за недвижностите со можност за обраќање до надлежниот суд**.

3. Појасното дефинирање на начелото на законитост на запишувањето и прецизирање на изјавата заверена од нотар, како можен, односно задолжителен правен основ за запишување, можеби исто така ќе биде корисно за правилна примена на законот.

4. Со оглед на бројните измени и дополнувања на овој закон, секако се очекува изготвување на негов пречистен текст заради полесна примена и разбирање.

Скопје 05.02.2020 год.

ГЛАВА II

МАТЕРИЈАЛИ УТВРДЕНИ ОД СТРУЧЕН СОВЕТ И УСВОЕНИ ОД УПРАВЕН ОДБОР

Стручниот совет на Нотарската комора на Република Северна Македонија, во согласност со член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 18.9.2020 година, едногласно го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 28.11.2020 година, едногласно го потврди следното

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

Етажната сопственост како подоблик на право на сопственост се заснова кај станбени, деловни простории, визби, гаражи и други посебни делови од станбени и деловни згради што имаат два или повеќе станови, а се сопственост на различни носители на право на сопственост. Во случај кога се пренесува правото на сопственост (продажба, дар и сл.) на посебен дел од зграда во етажна сопственост продавачот, односно етажниот сопственик, е слободен да располага со него по своја волја.

На заедничките делови од повеќестанбена зграда што се во состав на зградата како целина, право на користење имаат сите сопственици на посебните делови. Со пренесување на правото на сопственост на посебниот дел од зградата, по сила на законот (*ex lege*), се пренесуваат и правата на заедничките делови од зградата.

Сите сопственици на посебните делови од зградата имаат право на наменско користење на земјиштето на кое е подигната зградата, односно кое е во состав на зградата и не може да го користи на начин на кој на другите сопственици им го ограничува нормалното користење на тоа земјиште. Со пренесување на правото на сопственост на посебниот дел од зградата, *задолжително се пренесува и правото на заедничка сопственост на градежното земјиште на новиот сопственик на посебниот дел од зграда.*

Правото на првенствено купување кај етажната сопственост е посебно регулирано во рамките на Законот за сопственост и други стварни права и се применува во следните случаи:

- **кога посебниот дел од зградата е во сосопственост на две или повеќе лица (идеални делови);**
- **кога посебниот дел од зграда е деловна просторија; и**
- **во случај на отуѓување на гаража што се наоѓа во составот на зградата или на градежното земјиште што на зградата и служи како целина или само на некои делови од зградата, доколку се врши одделно од отуѓувањето на станот.**

Образложение

До Стручниот совет на Нотарската комора доставено е прашањето: Дали нотарот при продажба на посебниот дел од зградата заедно со идеалниот дел од земјиштето има обврска (по ЗСДСП) да го понуди сосопственикот на земјиштето за првенствено право на купување? Со други зборови, дали во зграда составена од два посебни делови, кои им припаѓаат на различни сопственици, а земјиштето е во режим на сосопственост, постои обврска при продажба на едниот од посебните делови од зградата, продавачот да го понуди на другиот сопственик на посебниот дел од зградата по основ на право на првенствено купување?

Утврдувајќи го правното мислење по поставеното правно прашање, Стручниот совет поаѓа од следното:

Етажната сопственост претставува еден од најсложените и најкомплексни облици на правото на сопственост како во нашето, така и во другите современи права. Таа настанува кога два или повеќе посебни делови од зграда (станови, деловни простории и др.) се во сопственост на различни лица. Во Законот за сопственост и други стварни права (ЗСДСП) од 2001 година, етажната сопственост, односно сопственоста врз посебните делови од згради, законодавецот ја определува врз основа на нејзиниот предмет и носителите. Во таа смисла, одредбата од член 95 од ЗСДСП гласи: „Станови, деловни простории, визби, гаражи и други посебни делови од станбени и деловни згради што имаат два или повеќе станови, односно деловни простории и други посебни делови, **можат да бидат во сопственост на различни физички или правни лица (етажна сопственост)**“;

Етажната сопственост се состои од три елементи, и тоа: **посебниот дел од зграда, заедничките делови од зградата и заедничкиот дел од земјиштето на кое е изграден објектот во делот што одговара на неговата големина, односно целата недвижност кај овој подоблик на сопственост претставува сложена ствар.** За сопствениците на посебни делови од зграда, настануваат специфични права и обврски во врска со посебните делови од зграда, заедничките делови од зградата и земјиштето на кое е подигната зградата.

Сопственикот, односно етажниот сопственик на посебен дел од зграда има право по своја волја да го користи својот посебен дел од зградата и со него слободно да располага, како и со споредните делови кои му служат на неговиот дел од зградата (визба, гаража и сл.) **во согласност со член 96 од ЗСДСП.** Тоа значи дека при продажбата на посебниот дел од зграда, сопственикот на посебниот дел самостојно располага и со споредните делови (визби, гаражи и сл.), без каква било дополнителна согласност од другите сопственици на посебните делови од зградата.

Односите помеѓу етажните сопственици, односно сопственици на посебните делови од зградата во однос на заедничките делови на зградата како целина, се регулирани во член 107 од ЗСДСП, на следниот начин:

На заедничките делови од повеќестанбена зграда што се во состав на зградата како целина (темели, главни сидови, таван, фасада, скали, ходници, стан наменет за домарот, лифтови, електрична, канализациска, водоводна и телевизиска мрежа, телевизиски антени, бунари, простории за перење и сушење облека, покрив, визба, уреди за затоплување, светларници, оџаци и слично), **право на користење имаат сите сопственици на посебните делови**, додека пак на заедничките делови што се во функција само за некои посебни делови од зградата (посебна влезна врата, преградни сидови меѓу два стана или простории и слично), **право на користење имаат сопствениците на тие посебни делови.** Деловите од станбената зграда што се во функција на зградата како целина или само на некои нејзини делови се користат како заедничка и неделива сопственост на сите сопственици на посебните делови, односно на сопствениците чии делови се во нивна функција.

Кога постои режим на етажна сопственост, правата на заедничките делови од зградата го губат својот самостоен карактер и не можат повеќе самостојно да бидат во промет (*res extra commercium*) без пренос на правото на посебниот дел од зградата. Ова е така од причина што тие се во негова функција, без чие постоење не може да се замисли постоењето на посебниот дел од зградата. Со пренесување на правото на сопственост на посебниот дел од зградата, по сила на законот (*ex lege*), се пренесуваат и правата на заедничките делови од зградата, кои имаат акцесорен карактер и му служат на посебниот дел од зградата, односно истите се несамостојни и нераскинливо ја пратат судбината на посебниот дел од зградата како главна ствар во рамките на етажната сопственост. Во оваа смисла е и одредбата на член 208 од Законот за катастарот на недвижностите, според која врз основа на правниот основ со кој се запишува правото на сопственост и подоблиците на правото на

сопственост (сосопственост и заедничка сопственост) на посебниот дел од зградата, **се запишува и правото на сопственост на заедничките делови на зградата кои се во функција на посебниот дел од зградата.**

Поврзаноста на посебните делови од зградата во однос на земјиштето на кое е подигната зградата произлегува од член 108 од ЗСДСП и е уредена на следниот начин:

Сите сопственици на посебните делови од зградата имаат право на наменско користење на земјиштето на кое е подигната зградата, односно кое е во состав на зградата. Сопственик на посебен дел од зградата не може да го користи земјиштето што е во состав на зградата како целина или на нејзините посебни делови, на начин на кој на другите сопственици им го ограничува нормалното користење на тоа земјиште.

Во согласност со Законот за градежното земјиште (ЗГЗ), сопствениците на посебни делови од објект или објект кој е во етажна сопственост изграден на градежно земјиште во нивна сопственост, воспоставуваат права и обврски на *заедничка соопственост на шџоа градежно земјиште*. Градежното земјиште на кое е подигнат објект со посебни делови од објект во етажна сопственост самостојно не може да биде во промет, туку се пренесува со правото на сопственост на посебен дел од објект, во согласност со член 11 ставовите (4) и (5) од ЗГЗ, уредено на следниот начин:

Заедничката сопственост на градежно земјиште на повеќе лица вклучува право на заедничко наменско користење на земјиштето кое не може да се дели во рамките на градежна парцела, **а се пренесува со правото на сопственост на посебниот дел од објектот**, односно објектот (член 11 став (4) од ЗГЗ). Во случаите, пак, кога физички и правни лица сопственици на посебни делови од објект или објект кој е во етажна сопственост *џо пренесуваат џравото на соопственост на посебниот дел од објектот или делот од објектот, задолжително се пренесува и џравото на заедничка соопственост на градежното земјиште на новиот соопственик на посебниот дел од објектот*, или делот од објектот (член 11 став (5) од ЗГЗ). Притоа, зборот „задолжително“ треба да се толкува на начин што, при пренос на правото на сопственост на посебен дел од зграда во етажна сопственост, договорот или друг правен основ со кој се пренесува правото на сопственост на посебниот дел од зграда **задолжително треба да содржи и одредби за пренос на џравото на заеднички дел од земјиштето**.

Правото на првенствено купување, во рамките на етажната сопственост, законодавецот го регулирал во рамките на главата за етажна сопственост и претставува *lex specialis* во однос на општите одредби за право на првенствено купување, опфатени во одредбите на членовите 33-34 од ЗСДСП.

Кај етажната сопственост правото на првенствено купување е регулирано во следните случаи, на следниот начин:

- Во случај кога *посебниот дел од зградата е во сосопственост*. Така, ако посебниот дел од зградата е во сопственост на две или повеќе лица (идеални делови), сосопственикот којшто сака да го продаде својот дел е должен да го понуди на другиот, односно на другите сосопственици (член 97 став (1) од ЗСДСП);

- Доколку **посебниот дел од зградата е деловна просторија**, право на првенствено купување со сосопственикот има и закупецот (член 97 став (2) од ЗСДСП);

- Во случај на **отуѓување на гаража одделно од станот** во корист на сопствениците и закупците на станови (член 100 став (1) од ЗСДСП). При отуѓување гаража што се наоѓа во составот на зградата или на градежното земјиште што на зградата ѝ служи како целина или само на некои делови од зградата, во случај кога отуѓувањето се врши одделно од отуѓувањето на станот, првенствено право на купување имаат сопствениците на становите како посебни делови од зградата, а по нив закупците на становите во истата зграда.

Врз основа на сето погоренаведено, Стручниот совет заведе став според кој во случаите **кога се работи за етажна сопственост правото на првенствено купување се применува само во случаите и на начин определен во членовите 97 и 100 од ЗСДСП, како *lex specialis* во однос на одредбите од членовите 33 и 34 на ЗСДСП**, кои се применуваат само во случаи кога на тоа упатуваат членовите 97 и 100 од ЗСДСП.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРСМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарска комора на Република Северна Македонија, во согласност со член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 29.1.2021 година, едногласно го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 12.2.2021 година, едногласно го потврди следното

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

Предлогот за повторување на постапката по повод конечна пресуда на Европскиот суд за човековите права во Стразбур (ЕСЧП), поднесен до нотар, нотарот заедно со списите на предметот ќе го достави на постапување до судот на чие подрачје е именуван нотарот, во смисла на член 400 од Законот за парничната постапка.

Образложение

До Стручниот совет на Нотарската комора доставено е прашањето: како да постапи нотарот кога до него е поднесено барање за повторување на правосилно завршена постапка пред нотар за издавање на решение за нотарски платен налог, поднесено врз основа на правосилна пресуда на Судот за човекови права во Стразбур.

Утврдувајќи го Правното мислење по поставеното правно прашање, Стручниот совет поаѓа од следното:

Повторувањето на постапката е индивидуална мерка за извршување на пресудите и е највпечатливиот аспект од пресудите на Европскиот суд за човекови права (ЕСЧП). Некои држави, како што е и нашата, овие прашања ги решаваат преку домашното законодавство. Со нашето законодавство, повторувањето на постапката е возможно и тоа е регулирано во Законот за кривичната постапка, во Законот за парничната постапка и во Законот за управните спорови. Можноста за повторување на постапката создава дилеми и на пошироко европско ниво. Во кои области треба да биде возможно, кој може да поднесе барање, во кои временски рокови, што со оштетените, како да се постапи со слични предмети за кои нема пресуда на ЕСЧП, итн.

ЕСЧП донесе пресуда во случајот Стрезовски против Северна Македонија и 7 други апликации А.бр.14460/16, 14958/16 14962/16, 14966/16, 27884/16, 16064/16, 20229/17 и 30206/17 од 27.2.2020 година, која е конечна на 27.6.2020 година, по што нотарите се соочуваат со поднесени барања од странките за повторување на постапките во смисла на член 400 од Законот за парничната постапка.

Нотарите за прв пат добија надлежност за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа со Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување (Сл. весник на РМ бр. 83/09 од 3.7.2009 год.) и Законот за изменување Законот за извршување (Сл. весник на РМ бр. 88/10 од 2.7.2020 год.) кој стапи во примена од 1.7.2011 год., со кој основа за извршување, односно извршна исправа е решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа донесено од нотар, а уредена е и постапката за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа. Според член 16-д став (1) од овој закон, должникот може да поднесе приговор против решението со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа до нотарот кој го донел решението, во рок од осум

дена од денот на приемот на решението, а според став (2), нотарот на кој му е поднесен приговор по истекот на рокот (ненавремен), поднесен од неовластено лице или лице кое нема правен интерес за поднесување на приговор (недозволен), нејасен, непотпишан, без можност да се определи за кое решение се работи (нецелосен), против решението кое тој го донел, ќе донесе решение за отфрлање на таквиот приговор. Според став (3), нотарот кај кој е поднесен навремен и допуштен приговор против решението кое го донел, ќе ги достави списите до основниот суд на чие подрачје е седиштето на нотарот кај кој е поднесен приговорот, за спроведување на постапка по повод приговорот и донесување на одлука согласно со одредбите на Законот за парничната постапка за постапување по приговор за платен налог.

Законот за нотаријатот (Сл. весник на РМ бр.72/16 од 12.4.2016 год.), кој стапи во примена од 1.1.2017 година, предвидува нотарите да издаваат решение за нотарски платен налог. Во согласност со член 72 став (1) од овој закон, должникот може да изјави приговор против решението со кое е издаден нотарски платен налог, како и за одлуката за трошоците. Според став (2), приговорот се поднесува до надлежниот основен суд на чие подрачје се наоѓа седиштето на нотарот кој постапувал по предлогот, преку нотарот кој го донел решението со кое е издаден нотарскиот платен налог, во рок од осум дена сметано од денот на приемот на решението. Според ств (3), нотарот кај кој е поднесен приговор против нотарскиот платен налог, односно против решението во делот на трошоците, во рок од три дена од денот на поднесениот приговор ќе ги достави списите до надлежниот основен суд на чие подрачје е седиштето на нотарот кој постапувал по предлогот, а според став (4), против решението на судот е дозволена жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до надлежниот апелационен суд.

Со член 22 од Законот за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот **(Сл. весник на РМ бр.233/18)** е предвидено дека против решението со кое е издаден нотарски платен налог, како и за одлуката за трошоците покрај должникот и доверителот може да изјави приговор.

Во согласност со член 428-а став (1) од **Законот за изменување и дополнување на Законот за парничната постапка (Сл.весник на РМ бр.124/15),** по приговор на решението за издавање на нотарски платен налог, одлучува надлежниот основен суд согласно одредбите на овој закон. Според став (2), по приемот на приговорот поднесен против решението за издавање на нотарски платен налог, нотарот е должен предметот со сите списи да го достави до надлежниот основен суд во рок три дена, а според став (3), ненавремените, нецелосните или недозволените приговори на нотарскиот платен налог ќе ги отфрли судијата поединец, односно претседателот на советот без одржување на рочиште.

Цитираните законски одредби се во функција на разграничување на неколку групи на ситуации:

1. Нотарот да донел решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа - УПДР или решение за издавање на нотарски платен налог - НПН кое станало правосилно и извршно без изјавен приговор од должникот.

2. Нотарот да донел решение УПДР со кое приговорот е отфрлен (ненавремен, недозволен, нецелосен) кое станало правосилно без изјавена жалба од должникот.

3. Нотарот да донел решение УПДР со кое приговорот е отфрлен (ненавремен, недозволен, нецелосен), по кое била изјавена жалба од должникот која е правосилно одбиена како неоснована од страна на судот во една или во две судски инстанции.

4. Нотарот да донел решение по предлог за укинување на потврдите на правосилност и извршност, против кое не била изјавена жалба или приговор или била изјавена жалба или приговор, по кои одлучувал судот во една или две судски инстанции.

5. Нотарот да ги доставил списите на предметот до судот заради одлучување по изјавен приговор

- Судот правосилно да го отфрлил приговорот, по што списите се вратени кај нотарот заради утврдување на правосилност и извршност на решението на нотарот и

- Судот мериторно да одлучувал по приговорот, во кој случај списите не се враќаат на нотарот, туку заедно со предметот оформен во судот се архивираат по правосилноста на судската одлука.

Во сите наведени пет случаи, доколку странка до нотарот поднесе предлог за повторување на постапката по повод конечна пресуда на Европскиот суд за човековите права во Стразбур, нотарот заедно со списите на предметот ќе го достави на постапување до судот на подрачјето на кое е именуван нотарот. Судот ќе одлучи дали предлогот е навремен, целосен, дозволен и дали е основан.

Имено, во согласност со член 400 став (1) од Законот за парничната постапка, кога ЕСЧП ќе утврди повреда на некое човеково право или на основните слободи предвидени во Европската конвенција за заштита на основните човекови права и слободи и во Дополнителните протоколи на Конвенцијата, кои Република Македонија ги ратификувала, странката може во рок од 30 дена од конечноста на пресудата на ЕСЧП да поднесе барање до судот во Република Македонија кој судел во прв степен во постапката во која е донесена одлуката со која е повредено некое од човековите права или основните слободи, за измена на одлуката со која тоа право или основна слобода е повредена. Според став (2) од истиот член, во постапката од ставот (1) на овој член соодветно се применуваат одредбите за повторување на постапката, а според ставот (3) во повторувањето на постапката судовите се должни да ги почитуваат правните ставови изразени во конечната пресуда на ЕСЧП, со која е утврдена повреда на основните човекови права и слободи.

Надлежноста на нотарот да донесе решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа, е изворна надлежност на нотарот востановена од 1.7.2011 год. со Законот за изменување и дополнување на Законот за извршувањето, а од 1.1.2017 год. нотарот издава решение за нотарски платен налог. Нотарот ниту предходно со Законот за нотаријатот (Сл. весник на РМ бр. 55/2007, 86/2008, 139/2009 и 135/11), а ниту со Законот за нотаријатот (Сл. весник на РМ бр. 72/16, 142/16 и 233/18), **нема надлежност да одлучува по вонредни правни лекови**. Супсидијарната примена на Законот за парничната постапка и законската одредба од член 81 од Законот за нотаријатот, според кој во постапката за издавање на нотарски платен налог, во недостаток на одредби од овој закон и за изземање, соодветно се применуваат одредбите од Законот за парничната постапка, **не значи и надлежност на нотарот да одлучува по предлог за повторување на постапката по повод конечна пресуда на ЕСЧП во Стразбур.**

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРСМ

Претседател

Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарска комора на Република Северна Македонија, во согласност со член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 28.10.2020 година, едногласно го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 12.2.2021 година, едногласно го потврди следното

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

I.

Нотарската комора на Република Северна Македонија не е надлежен орган преку кој до нотарите може да се врши достава на судски одлуки со кои се издаваат привремени, претходни и друг вид мерки за обезбедување на побарувањата, решенија за отворање на стечајна постапка и определување мерки за обезбедување во претходна постапка, отповикувања и стеснувања на полномошна и друг вид акти и поднесоци од државни органи, физички или правни лица.

II.

Општите забрани и ограничувања на располагања со недвижен или друг имот кој се води во јавна книга или регистар се спроведуваат со упис во соодветните јавните книги и регистри, а особено во следните случаи:

- Судските решенија за издавање на привремени и претходни мерки со кои на физичко или правно лице му се забранува или ограничува располагањето со недвижности, подвижни предмети, побарувања, пари и хартии од вредност, судот ги спроведува по службена должност, со доставување до Агенцијата за катастар на недвижности заради прибележување во јавните книги во кои се запишуваат правата на недвижностите, како и до соодветните регистри во кои се запишуваат права на подвижни предмети, до носителите на платен промет и до Централен депозитар за хартии од вредност.

- Судските решенија за отворање на стечајна постапка и решенијата за издавање на мерки за обезбедување во претходна постапка со забрана за располагања со имотот на стечајниот должник јавно се објавуваат и се доставуваат до Централен регистар на РСМ заради упис во трговскиот регистар, јавните книги и другите соодветни регистри, како и до носителите на платен промет.

III.

Доколку судот определил одлуката за привремена, претходна или друг вид мерка за обезбедување да се достави до одделен нотар во врска со конкретна правна работа на странките во постапката, таквата достава треба да ја изврши судот непосредно до нотарот.

IV.

Отповикувањето или стеснувањето на секое полномошно може да се направи во секое време со изјава без посебна форма и има правно дејство од моментот кога му е соопштено на

полномошникот. Должност на полномошникот е да ја почитува волјата на властодавецот и во конкретна постапка пред нотар да укаже на наведената околност.

Во спротивно, доколку на нотарот не му биде соопштена наведената околност од страна на властодавецот или од страна на полномошникот, нотарот не може да сноси правни последици и одговорност за склученото правно дело во кое учествува полномошникот, чие што полномошно е отповикано или стеснето.

V.

Доставувањето до Нотарската комора на Република Северна Македонија на судски одлуки со кои се издаваат привремени, претходни и друг вид мерки за обезбедување на побарувањата, решенија за отворање на стечајна постапка и определување мерки за обезбедување во претходна постапка, отповикувања и стеснувања на полномошна и друг вид акти и поднесоци, нема правен ефект на општа забрана или ограничување, ниту има правно релевантно значење од аспект на законитоста во постапувањето на одделните нотари.

Образложение

Стручниот совет го разгледа прашањето, дали Нотарската комора на РСМ е надлежен орган преку кој до нотарите може да се врши достава на судски одлуки со кои се издаваат привремени и претходни мерки, решенија за отворање на стечајна постапка и определување мерки за обезбедување во стечајна постапка, други вид акти и поднесоци од државни органи и физички и правни лица.

За ова правно прашање, донесено е Правно мислење од Стручниот совет на 31.10.2013 година и усвоено од Управниот одбор, но по анализа на наведеното правно прашање и релевантната правна регулатива, Стручниот совет го дополни, прецизира и утврди горенаведеното правно мислење од следните причини:

1. Во согласност со член 117 став (2) од **Законот за нотаријатот (Сл. весник на РМ бр. 72/16, 142/16 и 233/18)**, Нотарската комора се грижи за законито работење на нотарите, за совесно и одговорно вршење на нотарската служба, за чување на угледот и честа на нотарите, ги штити нивните права и интереси и одлучува за нивните права, обврски и одговорности, во согласност со одредбите на овој закон.

Законските надлежности на Нотарската комора се утврдени во член 121 став (1) од Законот за нотаријатот, помеѓу кои не е предвидена надлежност на Комората надвор од своите законски овластувања да посредува во формалната комуникација помеѓу судските и другите државни органи и одделните нотари на територија на државата, ниту да прима и врши достава на одлуки, акти и други писмена кои се од влијание врз работата на нотарите по конкретни предмети. Според тоа, ваквата достава е без правно релевантно значење од аспект на законитоста на постапувањето на одделните нотари, вклучително и во ситуација кога до Нотарската комора се доставуваат судски одлуки со кои се издаваат привремени, претходни и друг вид мерки за обезбедување на побарувањата, решенија за отворање на стечајна постапка и изрекување мерки за обезбедување во претходна постапка или друг вид акти и поднесоци од државни органи, физички или правни лица.

Ако се има во вид дека спроведувањето на претходни и привремени мерки во согласност со одредбите од член 20 и член 30 ставовите (1) и (2) од **Законот за обезбедување на побарувањата**

(Сл. весник на РМ бр. 87/07 и 31/16) и спроведувањето на мерки за обезбедување во стечајна постапка во смисла на член 60 од **Законот за стечај (Сл. весник на РМ бр. 34/06.....192/15)** се врши од страна на судот по службена должност, со упис во Централниот регистар, во јавните книги во кои се запишуваат права на недвижностите и во другите соодветни регистри, а во определени случаи и со јавно објавување во Службен весник, на огласна табла и на веб-страница на судот. Од моментот на уписот во јавните книги и регистри, односно јавната објава, изречените мерки, забрани и ограничувања од судот имаат *erga omnes* **обврзувачко правно дејство**.

Доколку судот во рамките на својата надлежност за спроведување на мерките, определил решението за привремена, претходна или друг вид мерка за обезбедување да се достави до одделен нотар во врска со конкретна правна работа на странките во постапката, таквата достава мора да се изврши од страна на судот директно и непосредно до нотарот, а не до Нотарската комора на РСМ. Комората нема законска обврска да врши достава на судската одлука до нотарот или евентуално одлуката да ја достави до сите нотари на територијата на целата држава. Според тоа, надвор од законските овластувања на Нотарската комора, доставувањето на одлуката до Комората, **може да има само информативен карактер**, без конкретни правни последици за воспоставување на општа забрана или ограничување спрема странките, па ваквата достава не може да има правно релевантно значење од аспект на законитоста на постапувањето на одделните нотари. Одговорноста за располагање со имот или права спротивно на изречена забрана или ограничување, со одлука на судот кое не е запишано во јавна книга или регистар е на страна на лицето кое постапило спротивно на забраната или ограничувањето и истото е од значење за правната валидност на склученото правно дело, за што е предвидена и правна заштита во соодветна постапка.

2. Во согласност со член 95 став (1) од **Законот за нотаријатот (Сл. весник на РМ бр. 72/16, 142/16 и 233/18)** во постапката пред нотар, за правни работи и дејствија за кои тоа по закон е дозволено, учесникот може да презема дејствија преку полномошник, доколку истиот приложи заверено полномошно.

Давањето, отповикување и стеснувањето на полномошното е уредено со **Законот за облигационите односи (Сл. весник на РМ бр. 18/01.....123/13)**. Според член 84 став (2), отповикување или стеснување на секое полномошно може да се направи со изјава без посебна форма. Полномошното кое е отповикано или стеснето има правно дејство од моментот кога му е соопштено на полномошникот, чија должност е да ја почитува волјата на властодавецот и во постапката пред нотарот да укаже на наведената околност.

Според тоа, надвор од законските овластувања на Нотарската комора, доставувањето на отповикани или стеснети полномошна до Комората е без конкретни правни последици за нотарот, кој не може да сноси одговорност за склученото правно дело во кое учествува полномошникот, чие што полномошно е отповикано или стеснето.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРСМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Во согласност со член 18 од Правилникот за работа на Стручниот совет, а во врска со прашањето дали може полномошник да прими парични средства по однос на договор за продажба на стан во име и за сметка на продавачот, доколку е тоа наведено во полномошното, поставено со цел за воедначено постапување на нотарите, Стручниот совет на Нотарската комора на РСМ, на 3-та седница одржана на ден 26.8.2020 година, едногласно го донесе, а Управниот одбор на Нотарската комора на РСМ на седницата одржана на ден 28.11.2020 година едногласно го потврди следниот

ЗАКЛУЧОК

1. Обемот на овластувањата дадени во полномошното се уредени со член 83 ставовите (2) и (3) од Законот за облигационите односи (Сл. весник на РМ бр. 18/01.....123/13).

Според став (2), полномошникот на кој му е дадено општо полномошно може да ги презема само правните работи што спаѓаат во редовното работење, а според став (3), работа која не спаѓа во редовното работење полномошникот може да преземе само ако е посебно овластен за преземање на таа работа, односно на видот на работите меѓу кои спаѓа и таа.

2. Според цитираните законски одредби, Стручниот совет заклучи дека полномошник МОЖЕ да прими парични средства на име купопродажна цена во име и за сметка на продавачот, само доколку за тоа има посебно овластување, односно тоа изрично е наведено во полномошното дадено од продавачот.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРСМ

Претседател

Марјан Коцевски с.р.

Во согласност со член 18 од Правилникот за работа на Стручен совет, а во врска со прашањето дали може да се заверат потписи на договор за продажба на моторно возило доколку сообраќајната дозвола не гласи на име на продавачот, туку на неговиот претходник односно претходници (договор на договор) и доколку може дали има ограничување на бројот на претходно склучените договори, поставено со цел за воедначено постапување на нотарите, Стручниот совет на Нотарска комора на РСМ, на 7-та седница одржана на ден 29.1.2021 година, едногласно го донесе, а Управниот одбор на Нотарска комора на РСМ на седницата одржана на ден 12.2.2021 година, со мнозинство гласови го потврди следниот

ЗАКЛУЧОК

1. Во член 3 точка 68 од Законот за возилата (Сл. весник на РМ бр. 140/08.....161/19) е уредено дека **„Сообраќајна дозвола“** е јавна исправа што ја издава надлежен орган, со која се докажува сопственоста на возилото, правото на означување на одредено возило со регистарски табlici, техниките и другите особини и карактеристиките на возилото, право за учество во сообраќајот, како и периодот на важност на сообраќајната дозвола, а во член 33 став (12) е уредено дека секоја измена која влијае на промена на податоците во сообраќајната дозвола, кои се однесуваат особено на: технички промени на возилото, промена на сопственоста, промена на адресата на живеење, одјавување на возилото и слично, сопственикот е должен во рок од 15 дена од денот на настанување на промената да ја пријави во Министерството за внатрешни работи според местото на регистрација на возилото или според живеалиштето, односно седиштето на сопственикот.

2. Во член 86 од Законот за нотаријатот (Сл. весник на РМ бр. 72/16, 142/16 и 233/18) е уредена постапката за заверка на потпис, под која се подведуваат оние договори каде е предвидена заверка на потписите на странките, како што е впрочем и договорот за продажба на моторно возило.

3. Во согласност со цитираните законски одредби, Стручниот совет заклучи дека сообраќајната дозвола е доказ за сопственост и доказ за регистрирано возило и негова техничка исправност, а договорот за продажба е само доказ за сопственост, па врз основа на тоа при заверка на договорот за продажба на моторно возило заради зголемување на правната сигурност и покрај тоа што се работи за заверка на потпис и нотарот не е должен да ја испитува неговата содржина, како доказ за сопственост може да се бараат сообраќајна дозвола и/или претходен склучен договор за продажба на истото возило, **без ограничување на бројот на договорите.**

Во оваа смисла е и напомената објавена на веб страницата на Министерството за внатрешни работи, според која доколку возилото повеќе пати било продавано, а не било пререгистрирано, тогаш се приложуваат и договорите за купопродажба на возилото склучени помеѓу сопственикот на возилото запишан во сообраќајната дозвола и сите подоцнежни извршени купопродажби на истото до последниот сопственик.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРСМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Во согласност со член 18 од Правилникот за работа на Стручниот совет, а во врска со прашањето дали е прифатливо доказот за веродостојна исправа – Извод на отворени ставки, Банката при отпочнување на постапките по нотарски платен налог да го доставува заверен со електронски потпис и печат, како што е предвидено со одредбите од Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис, поставено со цел за воедначено постапување на нотарите, Стручниот совет на Нотарската комора на РСМ, на 3-та седница одржана на ден 26.8.2020 година, едногласно го донесе, а Управниот одбор на Нотарската комора на РСМ на седницата одржана на ден 28.11.2020 година едногласно го потврди следниот

ЗАКЛУЧОК

1. Употребата на електронските документи, електронскиот потпис и електронскиот печат е уредена со Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги (Сл. весник на РМ бр. 101/19 и 275/19), кој започна со примена од 1 септември 2020 година, освен одредбите од глава II. Електронските документи, кои се применуваат од 20 декември 2019 година. Со започнувањето на примена на овој закон, престана да важи Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис (Сл. весник на РМ бр. 34/01.....33/15).

Во член 6 ставовите (1) и (2) од истиот закон е уредено правното дејство на електронскиот документ, кој има иста правна и доказна сила како и писмената форма на документот, согласно со закон и не може да се оспори како доказ во управна или судска постапка, само затоа што е создаден во електронски облик, а во член 8 став (3) е уредено дека кога електронскиот документ е репродуциран во печатена форма се смета за копија на оригиналниот документ.

Верификацијата на печатената форма на електронски документ е уредена во член 10 од истиот закон, според кој електронскиот документ репродуциран на кој било печатен медиум ја има истата правна и доказна сила како оригиналниот документ, доколку се исполнети следните два услова:

1) умножувањето на електронскиот документ е извршено под надзор или од страна на физичко лице или овластено лице на правно лице кое го создало документот; и

2) печатењето на документот е извршено на начин што идентичноста на електронскиот документ со печатениот документ се потврдува со своерачен потпис на физичко лице или овластено лице на правно лице.

2. Со член 5 од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва (Сл. весник на РМ бр. 70/13), додаден е нов став (5) во членот 92 од Законот за трговските друштва, со кој се елиминира потребата од задолжителна употреба на официјален печат на правните субјекти во правниот промет.

3. Во член 70 став (1) од Законот за нотаријатот (Сл. весник на РМ бр. 72/16, 142/16 и 233/18) е уредено дека веродостојната исправа се доставува кон предлогот во оригинал или заверен препис кај нотар за примерокот на нотарот.

4. Во согласност со цитираните законски одредби, Стручниот совет заклучи дека во постапка по нотарски платен налог како доказ МОЖЕ ДА СЕ ПРИФАТИ печатена копија од веродостојна исправа создадена како електронски документ и заверена со електронски потпис, доколку идентичноста на копијата е потврдена со своерачен потпис на физичко лице или овластено лице на правно лице.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРСМ

Претседател

Марјан Коцевски с.р.

ГЛАВА III

ОДЛУКИ ЗА ИЗБОР НА ОРГАНИ НА НОТАРСКА КОМОРА, МАНДАТ 2020-2023 ГОДИНА

Врз основа на резултатите од спроведените избори за органи и тела на Нотарската комора на Република Северна Македонија за мандатниот период 2020–2023 година, претседателот на Изборната комисија на Нотарската комора на РСМ, на ден 4 јули 2020 година, ја донесе следната

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ НА НОТАРСКАТА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

1. За претседател на Нотарската комора на Република Северна Македонија е избран **МЕТОДИЈА РИСТОСКИ** – нотар од Скопје.

2. Мандатот на избраниот претседател на Нотарската комора на Република Северна Македонија започнува од 4 јули 2020 година и трае 3 години.

3. Претседателот на Нотарската комора е наедно и претседател на Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија.

4. Претседателот на Нотарската комора на Република Северна Македонија своите права и обврски ќе ги остварува во согласност со Уставот на РМ, законските прописи, подзаконските акти, Статутот на Нотарската комора и актите на Комората.

5. Одлуката влегува во сила веднаш по нејзиното донесување.

ИЗБОРНА КОМИСИЈА НА НКРСМ
Претседател
Весна Стојчева с.р.

Врз основа на резултатите од спроведените избори за органи и тела на Нотарската комора на Република Северна Македонија за мандатниот период 2020–2023 година, претседателот на Изборната комисија на Нотарската комора на РСМ, на ден 4 јули 2020 година, ја донесе следната

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА НОТАРСКАТА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

1. За членови на Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија избрани се:

1. Ајрули Фатмир – нотар од Скопје, од апелационото подрачје Скопје;
2. Ангеловска Виолета - нотар од Битола, од апелационото подрачје Битола;
3. Ваневска Лорија – нотар од Куманово, од апелационото подрачје Скопје;
4. Дамјановска-Јанчевска Билјана – нотар од Битола, од апелационото подрачје Битола;
5. Јованов Звонимир - нотар од Велес, од апелационото подрачје Скопје;
6. Миовска Татјана – нотар од Берово, од апелационото подрачје Штип;
7. Николов Ѓорѓи – нотар од Гевгелија, од апелационото подрачје Скопје.

2. Мандатот на избраните членови на Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија започнува од 4 јули 2020 година и трае 3 години.

3. Членовите на Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија своите права и обврски ќе ги остваруваат во согласност со Уставот на РМ, законските прописи, подзаконските акти, Статутот на Нотарската комора и актите на Комората.

4. Одлуката влегува во сила веднаш по нејзиното донесување.

ИЗБОРНА КОМИСИЈА НА НКРСМ
Претседател
Весна Стојчева с.р.

Врз основа на резултатите од спроведените избори за органи и тела на Нотарската комора на Република Северна Македонија за мандатниот период 2020–2023 година, претседателот на Изборната комисија на Нотарската комора на РСМ, на ден 4 јули 2020 година, ја донесе следната

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР НА НОТАР-СКАТА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

1. За членови на Надзорниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија избрани се:

1. Вангелова Маргарита – нотар од Гевгелија, од апелационото подрачје Скопје;
2. Даути Себаедин – нотар од Гостивар, од апелационото подрачје Гостивар;
3. Максуд Мексуд - нотар од Ресен, од апелационото подрачје Битола.

2. Мандатот на избраните членови на Надзорниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија започнува од 4 јули 2020 година и трае 3 години.

3. Членовите на Надзорниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија своите права и обврски ќе ги остваруваат во согласност со Уставот на РМ, законските прописи, подзаконските акти, Статутот на Нотарската комора и актите на Комората.

4. Одлуката влегува во сила веднаш по нејзиното донесување.

ИЗБОРНА КОМИСИЈА НА НКРСМ
Претседател
Весна Стојчева с.р.

Врз основа на резултатите од спроведените избори за органи и тела на Нотарската комора на Република Северна Македонија за мандатниот период 2020-2023 година, претседателот на Изборната комисија на Нотарската комора на РСМ, на ден 4 јули 2020 година, ја донесе следната

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ И ЗАМЕНИЦИ-ЧЛЕНОВИ НА ДИСЦИПЛИНСКИОТ СОВЕТ НА НОТАРСКАТА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

1. За членови на Дисциплински совет на Нотарската комора на Република Северна Македонија избрани се:

1. Дончева Весна – нотар од Скопје, од апелационото подрачје Скопје;
2. Рибарева Лидија – нотар од Штип, од апелационото подрачје Штип.

За заменици-членови на Дисциплинскиот совет избрани се:

1. Ѓорѓовски Јован – нотар од Берово, од апелационото подрачје Штип;
2. Златковска Менче – нотар од Кочани, од апелационото подрачје Штип.

2. Мандатот на избраните членови и заменици-членови на Дисциплинскиот совет на Нотарската комора на Република Северна Македонија започнува со денот на конституирањето на Дисциплинскиот совет.

3. Членовите и замениците-членови на Дисциплинскиот совет на Нотарската комора на Република Северна Македонија своите права и обврски ќе ги остваруваат во согласност со Уставот на РМ, законските прописи, подзаконските акти, Статутот на Нотарската комора и актите на Комората.

4. Одлуката влегува во сила веднаш по нејзиното донесување.

ИЗБОРНА КОМИСИЈА НА НКРСМ

Претседател

Весна Стојчева с.р.

Согласно член 124 став (1) од Законот за нотаријатот, член 23 став (1) точка ж од Статутот на Нотарската комора на РСМ и член 7 од Деловникот за работа на Собранието на Нотарската комора на РСМ, по пат на јавно гласање на ден 4 јули 2020 година ја донесе следната

О Д Л У К А

1. За член на Дисциплинскиот совет на Нотарската комора на Република Северна Македонија по предлог на Советот за јавни обвинители се избира јавниот обвинител во ЈОРСМ и претседател на Советот за јавни обвинители на РСМ, г. Ацо Колевски, а за заменик-член се избира г. Владимир Милошески – јавен обвинител во ОЈО Скопје.

2. Мандатот на избраниот член и на заменик-членот на Дисциплинскиот совет почнува да тече од денот на конституирањето на Дисциплинскиот совет на Нотарската комора на Република Северна Македонија и трае две години.

3. Одлуката влегува во сила веднаш по нејзиното донесување.

ИЗБОРНА КОМИСИЈА НА НКРСМ
Претседател
Весна Стојчева с.р.

Согласно член 124 став (1) од Законот за нотаријатот, член 23 став (1) точка ж од Статутот на Нотарската комора и член 7 од Деловникот за работа на Собранието на Нотарската комора на РСМ, по пат на јавно гласање на ден 4 јули 2020 година ја донесе следната

О Д Л У К А

1. За членови на Дисциплинскиот совет на Нотарската комора на Република Северна Македонија по предлог на Судскиот совет на Република Северна Македонија се избираат Илир Сулејмани, претседател на Основниот граѓански суд Скопје и Александар Цацков, судија на Основниот суд Штип со одделение Проиштип, а за нивни заменици се избираат Неџат Мемети – судија на Основниот суд Куманово и Зоран Герасимовски – судија на Апелациониот суд Гостивар.

2. Мандатот на избраните членови и заменици-членови на Дисциплинскиот совет почнува да тече од денот на конституирањето на Дисциплинскиот совет на Нотарската комора на РСМ и трае две години.

3. Одлуката влегува во сила веднаш по нејзиното донесување.

ИЗБОРНА КОМИСИЈА НА НКРСМ
Претседател
Весна Стојчева с.р.

Согласно член 11 став (2) од Законот за нотаријатот (Службен весник на РМ бр. 72/16, 142/16 и 223/18) и член 7 од Деловникот за работа на Собранието на Нотарската комора на РСМ и неговите измени и дополнувања, по пат на јавно гласање Собранието на Нотарската комора на РСМ на ден 4 јули 2020 година ја донесе следната

О Д Л У К А

1. Се констатира дека со престанок на функцијата член на Судскиот совет на Република Северна Македонија, на г-ѓа Виолета Богојевска ѝ престана и мандатот како член на Комисијата за спроведување конкурс за именување нотари на Нотарската комора на РСМ.

2. За нов член на Комисијата за спроведување конкурс за именување нотари на Нотарската комора на РСМ, по предлог на Судскиот совет на Република Северна Македонија, се избира членот г. м-р Селим Адеми - член на Судскиот совет на РСМ.

3. Мандатот на новоизбраниот член на Комисија за спроведување конкурс за именување нотари се изедначува со мандатот на другите веќе избрани членови на Комисијата за спроведување конкурс за именување нотари на Нотарската комора на РСМ.

4. Одлуката влегува во сила веднаш по нејзиното донесување.

ИЗБОРНА КОМИСИЈА НА НКРСМ

Претседател

Весна Стојчева с.р.

На седницата одржана на ден 11 јули 2020 година од страна на членовите на Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија, едногласно е донесена следната

О Д Л У К А

1. За членови на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Северна Македонија за мандатниот период 2020–2023 година се избираат

1. Марјан Коцевски – нотар од Куманово,
2. Оливера Пешиќ – нотар од Скопје,
3. д-р Фиданчо Стоев – судија во пензија,
4. д-р Ангел Ристов – професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје и
5. Теофил Томановиќ – судија во пензија.

2. За надворешни соработници на Нотарската комора на Република Северна Македонија кои по потреба ќе присуствуваат на седници на Стручниот совет, за мандатниот период 2020-2023 се избираат

1. Александар Шопов – судија на Основниот суд Велес,
2. Антоанета Димовска – судија на Основниот граѓански суд Скопје и
3. д-р Арсен Јаневски – професор во пензија
4. Наталија Донева – судија на Основниот граѓански суд Скопје,
5. Ранко Максимовски – судија во пензија,

3. Одлуката стапува во сила веднаш по донесувањето

УПРАВЕН ОДБОР НА НКРСМ
Претседател
Методија Ристоски с.р.

Врз основа на член 2 став (4) од Уставниот закон за спроведување на амандманите од XXXIII - XXXVI на Уставот на Република Македонија („Сл. весник на РМ“ бр. 6/19), член 121 став (1) точка а) Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр.72/16, 142/16 и 233/18) и член 23 став (1) точка а) од Статутот на Нотарската комора на Република Македонија, Собранието на Нотарската Комора на Република Северна Македонија на седницата одржана на 4 јули 2020 год., ја донесе следната

СТАТУТАРНА ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА СТАТУТОТ НА НОТАРСКАТА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА (ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ) БР. 02-1954/4 ОД 31 ОКТОМВРИ 2016 ГОД.

Член 1

Во текстот на Статутот зборовите „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“, кратенката: „РМ“ се заменува со кратенката: „РСМ“ и кратенката: „НКРМ“ се заменува со кратенката „НКРСМ“.

Член 2

Статутарната одлука влегува во сила со денот нејзиното донесување, а ќе се објави на Веб-страницата на Нотарската комора и во првиот нареден број на стручното списание „НОТАРИУС“.

Член 3

Се овластува Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија да утврди пречистен текст на Статутот на Нотарската комора на Република Северна Македонија.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Васил Кузманоски с.р.

ГЛАВА IV

ГОДИШНИ ПЛАНОВИ ЗА ВРШЕЊЕ НАДЗОР

Врз основа на член 146 став (7) од Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (Службен весник на РМ бр. 120/18, 275/19 и 317/20) и член 160 став (4) од Законот за нотаријатот (Службен весник на РМ бр. 72/16, 142/16 и 233/18), Комисијата на Нотарската комора на РСМ за вршење надзор над примената на одредбите од Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, на седницата одржана на ден 3 февруари 2021 година, донесе

ГОДИШЕН ПЛАН

ЗА 2021 ГОДИНА ЗА ВРШЕЊЕ НАДЗОР НАД ПРИМЕНАТА НА МЕРКИТЕ И ДЕЈСТВИЈАТА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ ОД СТРАНА НА НОТАРИТЕ

1. Во текот на 2021 година Комисијата ќе врши надзор над примената на одредбите од Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризамна следниот начин:

а) Комисијата ќе врши ad hoc надзор по сопствена иницијатива, врз основа на претставки на странки, на нотари и на други службени лица, ако тие содржат основано укажување дека е извршена сомнителна трансакција;

б) систематско вршење надзор од аспект на спречување на перење пари, Комисијата ќе врши на тој начин што ќе бидат формирани 5 (пет) поткомисии составени од по 2 (два) члена на оваа комисија, кои во текот на 2021 година непосредно ќе извршат надзор над работењето на 30 (триесет) новоименувани нотари, и тоа 15 (петнаесет) нотари ќе бидат опфатени во првото полугодие и 15 (петнаесет) нотари во второто полугодие.

Надзорот во 2021 година ќе се изврши според следната класификација на нотарите по градови:

- 3 нотари од подрачјето на Град Скопје;
- 3 нотари од Куманово;
- 3 нотари од Битола;
- 2 нотари од Струмица;
- 4 нотари од Кавадарци;
- 1 нотар од Охрид;
- 2 нотари од Свети Николе;
- 1 нотар од Велес;
- 1 нотар од Тетово;
- 1 нотар од Кратово;
- 1 нотар од Виница;
- 2 нотари од Кочани;
- 1 нотар од Дебар;
- 1 нотар од Радовиш;
- 1 нотар од Крушево;
- 2 нотари од Кичево; и
- 1 нотар од Прилеп.

При вршењето на надзорите главно вниманието ќе биде насочено кон:

- извршување на должностите од член 54 ставовите (1), (3) и (6) од Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам за доставување податоци за сомнителни трансакции до Управата за финансиско разузнавање;
- извршување на должностите од член 53 став (1) од Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам за доставување собраните податоци од извршените трансакции во вредност од 15.000 евра или повеќе до Управата за финансиско разузнавање, на крајот на денот во електронска форма;
- применување на индикаторите за анализа на ризикот и за препознавање на сомнителните трансакции;
- спроведување процедура за анализа на клиентот во согласност со член 12 од законот;
- изготвување и ажурирање процена на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам со цел да ги идентификуваат, проценат, разберат и намалат ризиците од перење пари и финансирање тероризам во согласност со член 10 од законот;
- вршење процена на ризикот врз основа на внатрешната процедура за анализа на ризикот, која е составен дел на програмата и врз основа на индикаторите изготвени од Управата;
- вршење идентификација на клиентите и потврдување на нивниот идентитет и идентификација и потврдување на идентитетот на вистинскиот сопственик во согласност со членовите 15, 16, 17 и 18 од законот;
- задржување копија во печатена и/или електронска форма од документот за идентификација на физички и правни лица во согласност со член 16 став (5) од законот;
- чување копии од документите со кои го потврдува идентитетот на клиентот, ополномоштувачот или вистинскиот сопственик, копии за спроведените процедури за анализа на клиентот или вистинскиот сопственик, копии за реализираните трансакции или трансакциите во обид, клиентските досиеја и деловната кореспонденција најмалку 10 (десет) години во согласност со член 51 од законот;
- задржување доказ дека плаќањето со готовина во износ од 3.000 евра или повеќе во денарска противвредност, во вид на една или повеќе очигледно поврзани трансакции, е извршено преку банка, штедилница или преку сметка во друга институција која дава платежни услуги во согласност со член 48 и член 182 став (2) од законот;
- примена на Програмата за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање на тероризам, во согласност со член 11 и член 175 став (3) од законот;
- вршење внатрешна контрола над спроведувањето на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам во согласност со член 58 од законот;
- вршење обука на вработените во согласност со член 11 став (1) алинеја 12 и член 57 став (12) од законот; и
- именување овластено лице и негов заменик во согласност со член 57 став (1) од Законот и известување до Управата во согласност со член 57 став (13) од законот.

Притоа, во записниците од извршените надзори задолжително ќе се утврдува наод и мислење во врска со обврската на нотарите за спречување на перење пари и во зависност од наодите, Комисијата ќе презема соодветни мерки согласно законот и за истото ќе ја извести Управата за финансиско разузнавање.

2. Комисијата задолжително ќе изврши контрола над работењето на нотар по образложено барање на Управата за финансиско разузнавање и ќе ја извести за резултатите од извршената контрола.

3. Комисијата редовно, а најмалку еднаш годишно ќе ги извести Управниот одбор и Собранието на Нотарската комора за примената на законот и Програмата за примена на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам од страна на нотарите, врз основа на извршениот надзор и наодите во врска со спречувањето на перење пари.

4. Комисијата ќе ги извести претседателот на Комората, Управниот одбор и Дисциплинскиот совет доколку утврди дека постои основано сомнение за сторено кривично дело или прекршок за перење пари од страна на нотар или негов соработник.

5. Комисијата ќе ја усогласува и координира својата работа со Управата за финансиско разузнавање во врска со спроведувањето на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и други казниви дела.

Составен дел на овој годишен план е и списокот на нотарите на кои треба да се изврши надзор над работењето во 2021 година во делот на примена на одредбите од Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

НОТАРСКА КОМОРА НА РСМ
Комисија за вршење надзор над примената
на Законот за спречување на перење пари и
финансирање теоризам
Претседател
нотар Мери Весова с.р.

СПИСОК

на нотари на кои треба да се изврши надзор над работењето во 2021 година во делот на примена на одредбите од Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам

1. АПЕЛАЦИЈА СКОПЈЕ

- АНА ДОЈЧИНОВСКА – Скопје
- САШО ВАСИЛЕВСКИ – Скопје
- БАШКИМ АМЕТИ – Скопје
- НАТАЛИЈА КУЈУНЦИЕВА – Кавадарци
- МАРИЈА ЛАЗОВА ЃОРЧЕВА – Кавадарци
- ЉУБИНКА ЈАКОВЛЕВА – Кавадарци
- РОЗА АЛЕКСОВА - Кавадарци
- НАИМ ШЕРИФИ – Куманово
- ТАТЈАНА ТРАЈКОВСКА – Куманово
- ГАБРИЕЛА ДЕНКОВСКА-СПАСОВСКА – Куманово
- РАДИЦА ХАЌИ ПЕТРУШЕВА АРСОВСКА – Велес
- МАЈА КОЛЕВА – Кратово

2. АПЕЛАЦИЈА БИТОЛА

- АНДРЕЈ ХРИСТОВ – Битола
- ЉУПКА КАРАЏОВСКА ГЛАВИНЧЕ – Битола
- МИЛЕНА МОМИРОВСКА АНГЕЛЕВСКА - Битола
- ВАСКО ПАСКАЛИ – Охрид
- ИГОР ЕФРЕМОСКИ – Прилеп
- ОЛГА СТОЈЧЕСКА- ЃОРЃИЕСКА - Крушево

3. АПЕЛАЦИЈА ШТИП

- ЕЛЕНА МИЛУШЕВА САПУНЦИЕВА – Струмица
- НАДИЦА ЧАУШЕВСКА ЗАЕВА – Струмица
- ДИМИТАР ПЕТРОВ – Кочани
- МИЛАНА ПАНОВСКА – Кочани
- БИЛЈАНА НИКОЛОВА-АКИМОВ – Винаца
- НИКОЛА КАМЧЕВ – Радовиш
- ХРИСТИНА СТАМЕНКОВА – Свети Николе
- ЈОРДАНКА ДИМЧЕВА – Свети Николе

4. АПЕЛАЦИЈА ГОСТИВАР

- АРМИР САДИКИ – Тетово
- РУЖДИЈА АБДУЛАИ - Дебар
- КРИСТИНА ПЕТРЕСКА – Кичево
- ВЈОСА ЛИМАНИ МУСТАФА – Кичево

ГЛАВА V

МЕЃУНАРОДНИ АКТИВНОСТИ

**ИЗВЕШТАЈ ЗА СЛУЖБЕНО
ПАТУВАЊЕ
Виена, Австрија, 23-24
ноември 2018 година**

Нотар м-р **Марјан Коцевски**
Делегат на КАЕ

Четвртта пленарна сесија на Комисијата за европски прашања (КАЕ) при УИНЛ
– легислатива 2017-2019

Пред одржување на пленарната сесија на КАЕ, на 22 ноември беше организиран ENN семинар за ЕУ Регулативата за сукцесија во Австриска нотарска комора. Овој семинар, организиран од Австриската нотарска комора започна во 09.00 часот и траеше до 15.00 часот.

Четвртта сесија на КАЕ се одржа на 23 и 24 ноември, а во нејзините рамки беше одржан и семинар во организација на Европската нотарска академија.

Пленарна сесија на КАЕ прв ден (23 ноември)

1. Пленарната сесија беше отворена со поздравно обраќање на претседателот на КАЕ, Франко САЛЕРНО КАРДИЉО, кој ја претстави важноста на темата на академската сесија на КАЕ: „Користење на дигитални алатки и процесите во Законот за трговски друштва - доставување на далечински акти“. Потоа во име на претседателот на Австриската нотарска комора, Лудвиг БИТТЕР со поздравно обраќање се обрати нотар Франц ЛЕОПОЛД, кој ја истакна важноста на австрискиот нотарски напредок во дигиталната технологија. Исто така, го спомена и новиот австриски закон за електронски нотарски форми (Elektronische Notariatsform-Gründungsgesetz) во областа на основање на компании - особено на друштвата со ограничена одговорност - користејќи безбедни технолошки средства. Информираше дека ова функционира само во Австрија, но во иднина ќе биде проширено и на клиенти надвор од нејзините граници.

2. Како втора точка од дневниот ред, беше разгледување и усвојување на Записникот од седницата на КАЕ, одржана во Мадрид во јуни 2018 година.

3. Потоа следеше преглед на активностите на УИНЛ од последната средба во Мадрид и беа презентирани следните извештаи:

а) Главни точки на настани на УИНЛ и Извештај за активност во Европа - заменик претседател на УИНЛ за Европа, Сигрун ЕРБЕР-ФАЛЕР,

б) Извештај за активностите на Меѓународната комисија за соработка на нотаријатите (CCNI) на УИНЛ, Франц ЛЕОПОЛД и

в) Извештај за активност на работната група на УИНЛ за "Партнерства со меѓународни организации" - Лионел ГАЛИЕЗ.

4. Како четвртта точка, беше одржана тркалезна маса, на која беа презентирани Извештаи за состојбата на нотаријатите – земји членки на УИНЛ. Поточно од секој присутен делегат беше презентирани претходно доставениот Извештај за состојбата во нотаријатите на нивните земји. Дискусијата на оваа тркалезна маса беше претежно фокусирана на актуелните прашања, директни закани за нотарите и нивните односи со другите правни/судски професии: адвокати, сметководители, итн. со фокус на позитивни/негативни случувања за нотаријатите.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Најзначајно за нотаријатот во Република Македонија во периодот од 6 месеци (април - октомври 2018), е конечно започнатата постапка за донесување на Закон за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот донесен во 2016 година, а кој е во примена од 1 јануари 2017 година. Овој Предлог закон, чиј предлагач е Министерството за правда, кон крајот на месец септември годинава, влезе во собраниска процедура, и во моментот е на второ читање, со очекување дека ќе се донесе до крајот на годината. Но, со овој предлог закон не се вршат суштински измени, туку со исклучок на одредени одредби, главно се врши номотехничко усогласување и позиционирање на одредени законски одредби.

Во овој Предлог закон не се опфатени следните одредби, иако тие беа утврдени во официјалниот текст на Предлог законот кој беше пуштен на јавна расправа: враќање на нотарскиот акт

согласно принципите на латинскиот нотаријат, укинување на задолжителното составување на приватни исправи од адвокати со вредност над 10.000 евра, задолжителното составување на договорите и преддоговорите за продажба од адвокати со вредност над 10.000 евра, задолжителното учество на адвокатите во постапката по нотарски платни налози и задолжителното учество на адвокати за секој од учесниците во оставинска постапка.

Значајни новини во поглед на нотарското работење, предвидени се и со донесувањето на нов Закон за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (Сл. Весник на РМ бр. 120/182), кој започна со примена од 7 јули 2018 година. Со овој закон е зголемена и засилена улогата на нотарите како субјекти во борбата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, на начин што се пропишани нови обврски и процедури. Една од нив е утврдувањето на идентитетот на вистинскиот сопственик и за прв пат се воведува Регистар на вистински сопственици, кој ќе го води Централниот регистар на РМ. Овој Регистар, до кој нотарите како субјекти ќе имаат посебен пристап, е во фаза на воспоставување. И друга значајна новина е забраната за плаќање со готовина на стоки и услуги во износ од 2.000 евра или повеќе во денарска противвредност во вид на една или

повеќе очигледно поврзани трансакции, што не е извршено преку банка, штедилница или преку сметка во друга институција која дава платежни услуги. Што значи дека нотарот е должен да одбие преземање на дејствие ако станува збор за износ од 2.000 евра или повеќе за кој не е приложен доказ за банкова трансакција. Од 1 јануари 2019 година, оваа забрана ќе се однесува на готовински плаќања, во износ од 1.000 евра или повеќе во денарска противвредност, а од 1 јуни 2019 година, забраната ќе се однесува на готовински плаќања, во износ од 500 евра или повеќе во денарска противвредност.

ГЕРМАНИЈА

Во тек е општа дискусија за зголемување на трошоците за продажба и пренесување на имот, а со тоа и на даноците и другите трошоци поврзани со нив. Германскиот нотаријат е вклучен во Законот за трговски друштва. Добри односи со адвокати и со Министерството.

АВСТРИЈА Нотарите добиле нова надлежност во Законот за трговски друштва, односно поднесувањето на електронски документи за регистрирање на компании во Државниот регистар се врши со автентичен акт на нотар. Целокупноста и автентичноста на документите се потврдуваат

од страна на дигитален потпис на нотарот. Направена е промена и во Законот за регистрација на земјиште на начин што нотарите се овластени како посредници и можат да даваат услуги за регистрација на граѓани, индивидуални претприемачи и правни лица.

ХРВАТСКА

Нотарите имаат важна улога за сукцесија и Законот за трговски друштва. Нотарските надлежности во семејното право се сведени само на сертификација на потписи на документи или обрасците доставени од странките. Нови надлежности на нотарите се предвидени во Законот за извршување, со цел да растеретат судовите. Во Законот за трговски друштва, се вовеле електронски автентичен акт.

ШПАНИЈА

Изменет е член 156 од Граѓанскиот законик и сега содржи одредба за пристап до родителска власт во случаи на родово насилство. Главниот секретар е нотар, што е добра вест за нашата професија. Односите меѓу нотарите и застапниците, со судиите и даночните власти (особено во областа на перењето пари) се на завидно ниво. Сепак постојат многу проблеми помеѓу нотари и земјишни регистратори.

ЕСТОНИЈА

Нема големи промени, но постои предлог-закон пред Парламентот за далечински акти. Нотарската комора има во план да продолжи да биде задолжена за одржување на регистарот на брачен имот. Од март минатата година, нотарите биле во можност да составуваат брачни договори за сопственост.

ФРАНЦИЈА

Во однос на законската реформа, Владата формирала комисија за реформи за регистрација на земјиштето, за да ревидира процесот на евидентирање на информациите во регистарот, со две цели: 1) да се зајакне безбедноста, читливоста и сигурноста на корисникот на нашиот систем за регистрација на земјиште во контекст на конти-

ненталното право генерално и 2) законот (кој датира од 1955 година) да се прилагоди на новите технологии.

ГРУЗИЈА

Направени се важни промени во граѓанскиот законик во врска со заштитата на правата на потрошувачите, и особено во врска со новата постапка за регистрација на земјоделско земјиште.

ГРЦИЈА

Нема промени во Законот за трговски друштва. Нема закани од други правни професии. Донесен е нов закон за основање на јавни претпријатија, но со него не се менува нотарска надлежност.

УНГАРИЈА

Нотарите немаат ексклузивна надлежност во Законот за трговските друштва или земјиште. Се планира нова регулатива за нотарски трошоци. Направена е промена во легислативата за пристап до нотарската професија: потребна е проверка на здравствената состојба, еквивалентна на онаа што се бара од судиите. Од 2019 година, на двајца нотари заедно ќе им биде дозволено да вработуваат еден заменик нотар. Овој заменик нотар ќе може да дејствува во име на двајцата нотари во истата канцеларија. Нотарската комора работи на воведување на електронски потписи и зголемување на улогата на нотарите во регистрацијата на компании.

ИТАЛИЈА

Добри односи со адвокатите и сметководителите, бидејќи секоја професија има посебни резервирани надлежности. Адвокатите ја зголемиле својата надлежност за продажба на земјиште до 100.000 евра. Во Законот за трговски друштва, новоформираните претпријатија може да се основаат без нотар. Акциите во друштво со ограничена одговорност може да се продаваат со автентичен нотарски акт, или со приватна исправа заверена кај нотар или со документ потпишан од агент - сметководител. Во однос на спречувањето на перење пари, речиси 80% од извештаите

до Одделението за финансиско разузнавање се доставуваат од нотарите.

КОСОВО

Добри односи со Министерството и со адвокатите. Воведен е нов регистар на тестаменти, и е создадена добра правна основа нотарите да добијат пристап до јавните регистри. Преземени се активности за законски измени, кои ќе ги подобрат нотарските услуги.

ЛИТВАНИЈА

Се преземаат активности за воведувањето на измени во Законот за регистрација на хипотеки без нотарска интервенција, која до сега е во надлежност на нотарите. Тоа е нова идеја од Министерството за правда и допрва треба да помине низ парламентот и да добие претседателска согласност. Оваа надлежност претставува една третина од нотарските приходи, па затоа и претставува голема закана.

ЛУКСЕМБУРГ

Променет е Законот за развод - разводот во насока што повеќе не е дозволен врз основа на вина, туку само со заеднички договор. Нотарите се надлежни за разводи со заемна согласност. Постои закана во Законот за трговски друштва, бидејќи се бара основање на компании без учество на нотар.

ЦРНА ГОРА

Се преземаат важни активности во доменот на дигитализација на нотарите. Електронски потписи не постојат, но нотарите имаат анонимен код за регистрација и поврзување со регистарот за компании и регистарот на земјиштето. Добра соработка со Катастарот на земјиште, кој секогаш ги информира за промените што се направени за да се осигураат дека нотарските исправи се регистрирани во соодветна форма. Добри односи со Министерството за правда и со судството, кои исто така се вклучени во нотарската обука и усовршување. Односите со другите правни професии се задоволителни.

СЛОВЕНИЈА

Има промени во Законот за брак. Повеќе не е неопходно да се оди на суд за да се добие развод со заедничка согласност, туку ова може да се направи во канцеларијата на нотарот. Наследувањата се во надлежност на Судот и нотарите сеуште не се вклучени.

ХОЛАНДИЈА

Постои план да се креира централна база на податоци за акциите. Потребна е нотарска интервенција за пренос акции во холандски друштва со ограничена одговорност или да регистрираат право на плодуюживане на акции. Акционерите ќе се запишуваат во централениот регистар. Пристапот ќе биде ограничен на нотари, јавни власти и на акционерите кои се запишуваат во регистарот. Ова ќе придонесе за спречување на злоупотреба и избегнување на банкротства, и обезбедување на поголема правна сигурност.

ПОРТУГАЛИЈА

Нотарската комора во својот акционен план презема активности за воведување на електронски автентичен акт со помош на платформа, особено во доменот на уписот на имот. Целта е секоја нотарска канцеларија да биде центар за електронски услуги, “дигитален едношалтерски систем”. Се работи и се дадени предлози до Владата за овозможување на електронски апостил во нотарските документи и нотарите да добијат надлежност во склучувањето на бракови и разводи (каде што не постои спор и нема малолетни деца).

РУСИЈА

Има промени во федералниот Закон за регистрација на земјиштето. Нотарите се вклучени во доставување на документите за регистрација во јавниот регистар, што се врши во електронска форма во рамките на строго утврдени рокови. Во октомври 2018 година, федералната Нотарска комора формирала нов “Унифициран нотарски информативен систем” што им овозможува на нотарите електронски пристап до Единстве-

ниот државен регистар во делот кој се однесува на граѓански регистар. Нотарите сега ќе можат да примаат и потврдуваат информации за нивниот граѓански статус, преку електронскиот регистар за граѓански статус.

СРБИЈА

Владата им дава приоритет на електронските акти во нивниот проект за е-правда, а во кој се вклучени и нотарите. Нотарсите се обврзани да ги испраќаат своите исправи по електронски пат во Регистарот. Нотарите можат да пристапат до јавните регистри и да ги доставуваат даночните пријави до нив. Од јули, нотари се во можност да испраќаат документи во регистарот преку посебна апликација, и тие имаат ексклузивност во тоа. Компаниите можат да бидат основани без нотарска интервенција.

СЛОВАЧКА

Сè уште се залагаат за пристап до трговскиот регистар и се очекува во 2020 година да добијат директен пристап.

ЧЕШКА

Постојат закани од странство, односно активностите на Европската комисија во Законот за трговски друштва се против интересите на чешкиот нотаријат.

ТУРЦИЈА

Надлежноста во врска со основањето на компании, освен јавните друштва со ограничена одговорност, се изземени од нотарите. Но главната грижа е тоа што и другите надлежности ќе бидат одземени поради процесот на дигитализацијата.

УКРАИНА

Економската и политичката ситуација е прилично сложена. Во Украина има 6.500 нотари, од кои 5.500 работат приватно, а 1.000 се државни службеници. Речиси пред 2 месеци, Министерството за правда објавило нацрт-закон кој е спротивен на латинскиот тип. На крајот на месец

октомври, овој предлог закон е доставен пред Парламентот, со кој се предвидува пренесување на нотарски овластувања на државните службеници на Министерството за правда – вработени, кои не мора да ги исполнуваат условите за пристап до професијата пропишани со Законот за нотаријатот.

Во останатите земји кои не се споменати нема значајни законски промени во надлежностите на нотарите, односно состојбата во нивните нотаријати е стабилна.

5. Како петта точка беа презентирани следните студии и извештаи, кои се во тек:

- Нотари во Европа и дигитални алатки (Карло Алберто Маркоз)

По повод оваа студија, беа презентирани резултатите од добиените извештаи од 30 земји членки, во однос на употребата на дигиталните алатки во нотарското работење. Целта е да се утврди состојбата со употребата на дигитални алатки. Се констатира дека најшироко користени алатки се електронските регистри со кои управуваат нотарите (80%) и електронски потписи на нотари (70%).

- извештај за Компании (Ален Делиеге)

По повод оваа студија, исто така беше презентирана сублимација изготвена од добиените Извештаи од земјите членки, во однос на улогата на нотарот при основање на компаниите. Целта на студијата е да се утврди улогата на нотарот во Законот за трговски друштва. Според доставените извештаи е заклучено дека постои очигледен тренд кон намалување на нотарската надлежност и улога во основање на компании и пренос на удел.

- полномошна (Едмонд Јакоби)

По повод оваа точка, исто така беше презентирана сублимација изготвена од добиените Извештаи од земјите членки. Намерата е да се решат проблемите кои произлегуваат при создавањето и употребата на полномошната во прекуграничен контекст. • студија за брачни режими, регистрирани партнерства, изготвена од CAE - IRENE – CNUE (Маријана Папакиријако)

Беше дадена информација дека оваа студија е завршена и во моментот се одвива процесот на поставување на финалните текстови, преведени на француски.

• **земјишни права и нивна адаптација (Козита Делвакс и Јорг Бучолз)**

Целта на оваа студија е прифаќање на правата кои постојат во другите земји и нивно прилагодување во домашното право, по влегувањето во сила на Регулативата 650/2012.

• **меѓународната работна група за граѓанско право - обичајно право (Марк Гелејнс)**

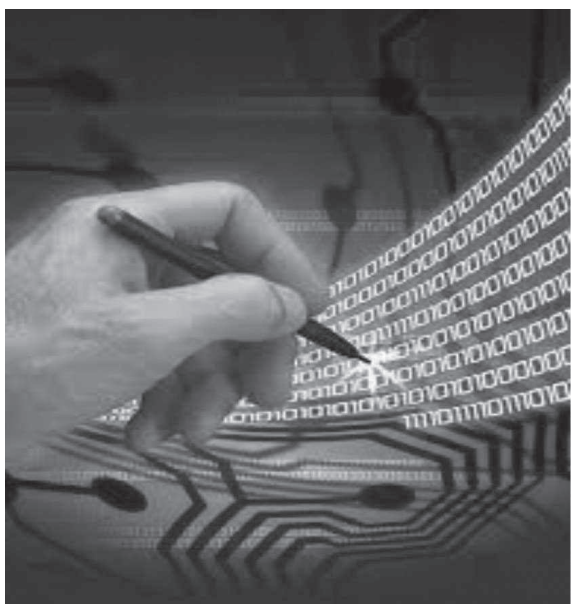
На крајот од пленарната сесија беше даден Извештај за финансиите на КАЕ (благајник Сандро Штадлер) и беше утврден календарот за следните средби на КАЕ, и тоа: - Лондон, Велика Британија: 5-6 април 2019 година на теми: БРЕКСИТ и КОМПАНИИ. -есента 2019 година во Барселона.

Сесијата заврши во 18.00 часот.

Пленарна сесија на КАЕ – втор ден (24 ноември)

Вториот ден е организиран од страна на Европската нотарска академија на тема „Употреба на дигиталните алатки и дигиталните процеси во трговското право- доставување на далечински акти”.

Модератор на семинарот беше Стефан Матик-Д’АЏОН, шеф за меѓународни работи на Австриската нотарска комора. Семинарот беше отворен од претседател на КАЕ, Франко САЛЕРНО КАРДИЉО кој ја истакна важноста на оваа тема за иднината на европскиот нотаријат, од причини што дигитализацијата и создавањето акти на далечина се симболи на модерноста. Насоката дадена од Европската комисија е да ги поедностави процедурите за граѓаните што е можно повеќе, со желба за вклучување на компаниите во најсовремената технологија. Овој процес се развива многу брзо и не може да се спречи, а но-

таријати мора да останат и активно да учествуваат во тој процес и да ја подобрат нивната улога.

Потоа следеа следните презентации:

1) Тема: „Електронски алатки во трговското право: Како нотарите можат да работат на далечина“ - презентирана од Корадо Малберти, нотар, професор по корпоративно право на Универзи-

тетот во Тренто и претседател на работната група на КНУЕ за трговско право.

2) Естонски систем на далечински акти – презентирана од страна на Ив Потер, правен советник на Естонската нотарска комора и заменик нотар на тема: „Дигитални процеси во трговското право: Искуство на Естонија“.

3) Австриски систем на далечински акти – презентирана од страна на Александар Винклер, потпретседател на Нотарската комора од Виена, долна Австрија и Бургенланд и меѓународен и европски експерт и поранешен претседател на работната група на УИНЛ за нови технологии, на тема: „Компании со ограничена одговорност основани електронски пред нотар“.

4) Француски систем на далечински акти – презентирана од страна на Тјери Вахон, претседател на Работната група на УИНЛ за нови техно-

логии на тема: „Централна електронска нотарска база на податоци“.

5) Грузиски систем на далечински акти – презентирана од страна на Марика Гоголадзе, претседател на Нотарската комора на Грузија на тема: „Е-влада во Грузискиот нотаријат“. За секоја од презентацијата беше отворена дискусија, прашања и одговори. Вториот ден од пленарната сесија заврши во 13.00 часот.

10 април 2019 година,

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЛУЖБЕНО ПАТУВАЊЕ Лондон, Велика Британија, 5-6 април 2019 година

Нотар м-р **Марјан Коцевски**
Делегат на КАЕ

Петта пленарна сесија на Комисијата за европски прашања (КАЕ) при УИНЛ
– легислатива 2017-2019

Пленарна сесија на КАЕ прв ден (5 април)

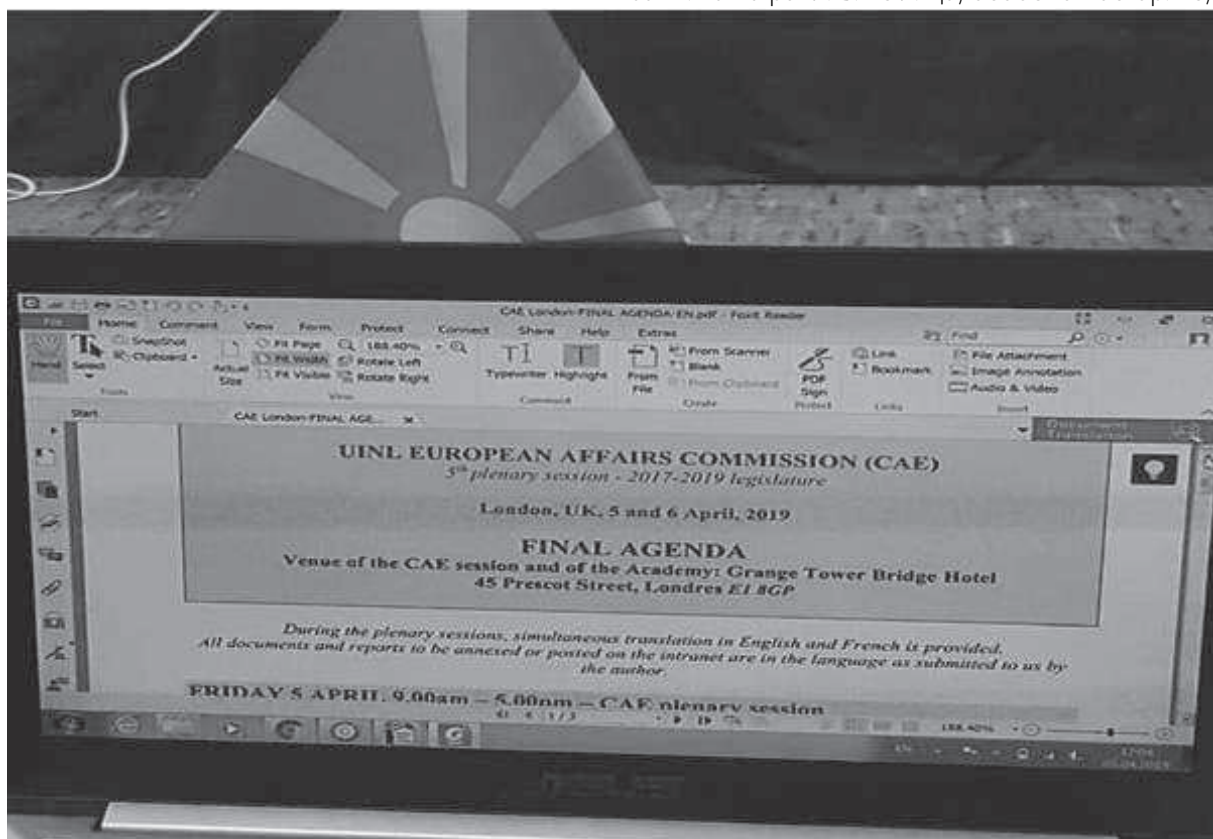
1. Пленарната сесија беше отворена со поздравно обраќање на шерифот на Лондон, Алдерман Винсент КЕАВЕНИ, кој напомена дека шерифите живеат во централниот судски комплекс и нивната улога се состои во промовирање судии и претставници на правната заедница. Потоа со воведно обраќање настапија претседавачот на Здружението на нотарите, Едвард ГАРДИНЕР, претседателот на УИНЛ, Хозе МАРКЕНО ДЕ ЉАНО и претседателот на КАЕ, Франко САЛЕРНО КАРДИЉО.

2. Втора точка од дневниот ред беше разгледу-

- Борба против перењето пари. Се работи со ФАТФ (FATF) и ГАФИЛАТ (GAFILAT) и е формирана група која функционира;

- Носење правила со кои ќе се осигура автентичноста на нотарските акти и проблемот со новите технологии. Нотарските акти кои се составени користејќи нови технологии, мора да продолжат да бидат официјални акти - нотарот е тој кој одлучува дали ќе користи нови технологии кои не можат да бидат ексклузивни, тие треба да ги дополнуваат, но не и да ги исклучуваат или да им наштетуваат на другите методи;

- Поддршка на ранливите лица - со Хашката конференција е потпишана и Конвенцијата за заштита на ранливите лица, особено постарите;

вање и усвојување на записникот од седницата на КАЕ одржана во Виена, во ноември 2018 година и истиот беше одобрен едногласно.

3. Клучни точки на активностите на УИНЛ

Во врска со оваа точка беше даден извештај од страна на претседателот на УИНЛ, Хозе МАРКЕНО ДЕ ЉАНО, кој информира дека во текот на оваа легислатива се дадени приоритетите во следната насока:

- Соработка со други организации, како и работење на стратегии од страна на различни нотари, т.е. работата на УИНЛ (UINL) заедно со ЦНУЕ (CNUE) во УНЦИТРАЛ (UNCITRAL) за задржување на должностите на нотарите е плодна и веќе доведе до добри резултати;

- Соработка со ЦНУЕ, т.е. за публикации и хармонизирана дефиниција за нотарски акт.

Потоа беа презентирани следните извештаи:

а) Извештај за активностите во Европа (потпретседател Сигрун ЕРБЕР-ФАЛЕР) - Промовирање на конгресот во Џакарта. Двете теми кои се однесуваат на физичкото присуство и на проблемите на личностите со посебни потреби, важноста на принципите на латинските нотари во 21 век и дигитализацијата;

б) Извештај за активностите на ЦЦНИ (CCNI) (претседател Франц ЛЕОПОЛД) - Има апликации за прием испратени од Белорусија, Казахстан, Иран, Камбоџа, Бурунди и Унијата на Коморските Острови. Мала делегација го посети Иран. Побарани е измените за овој нотаријат да може да стане дел од УИНЛ и е ветено дека ќе ги исполнуваат условите. Некои членови на ЦЦНИ ја посетија Монголија, која веќе е член на Унијата и има проблеми со нотарската легислатива, како и Таџикистан. Претседателот на Нотаријатот во Казахстан го прифати предлогот на ЦЦНИ да организира конференција за нотаријатите од Централна Азија врз принципите на латинските нотари и дигитализацијата, која ќе се одржи на 13-ти и 14-ти јуни;

в) Презентација на активностите на Советот на нотариите на Европската Унија ЦНУЕ (CNUE) – соработка на УИНЛ/ЦАЕ (UINL/CAE) и ЦНУЕ (CNUE) (Раул РАДОИ, генерален секретар на ЦНУЕ)

Во кратката презентација беше опфатена улогата на ЦНУЕ кој постои од 1976 г. и вклучува 22 држави членки со континентален правен систем и 4 нотаријати-набљудувачи. За да стане член на ЦНУЕ, нотаријатот мора да биде член на УИНЛ. ЦНУЕ е политичко тело кое функционира во соработка и сојуз со европските институции. Неговата функција е да обезбеди поддршка на нотариите кај прекуграничните прашања. ЦНУЕ работи со дигитализацијата во трговското право, семејното право и автентичниот инструмент. Има и план на активности поврзани со правда, информатичка технологија и право, Европскиот сертификат и наследувањето. Што се однесува на перењето пари, има добра соработка со Европската комисија, особено поврзано со спречувањето. Под претседателството на г. Карион, е изработен многу амбициозен акциски план за

да се применуваат новите правила за брачните режими. ЦНУЕ е вклучен во промовирањето на европските избори и раководи со веб-страницата на е-правда на Европската Унија. Сите овие области можат да бидат најдени на веб-страницата со услуги за граѓаните. Овој проект е финансиран од ЕУ. Има проект за медијацијата кај нотариите кој е исто така финансиран од ЕУ, 5 земји кои организираат конференции.

Има и други два проекти за трансакции кај недвижности и стручни обуки. До 2020 г. околу 1.400 нотари ќе бидат обучени за семејно право и перење пари. Има огромен прогрес во комуникацијата со видеоконференции и правни бази на податоци и други алатки кои ѝ помагаат на нотарската професија. Овие мрежи се возможни благодарение на поддршката од Европската комисија.

4. Последна точка од првиот ден беше одржувањето тркалезна маса, на која беа презентирани извештаи за состојбата на нотаријатите во земјите членки на УИНЛ. Поточно, од секој присутен делегат беше презентирани претходно доставениот извештај за состојбата во нотаријатите на нивните земји.

СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Спорот меѓу Грција и Македонија заврши благодарјќи на договорот и сега новото име на државата е Република Северна Македонија. Има измени во Законот за нотаријатот кои не внесуваат некои есенцијални промени. Клучните се: проце-

дура за платниот налог, нотарската документација и дисциплинските казни. Законот за спречување корупција има нови правила слични со оние на Црна Гора. Што се однесува на јазикот, во Законот за употреба на јазиците се наведува дека процедурите и нотарските документи мора да бидат и на албански јазик, а не само на македонски.

АНДОРА

Новиот Закон за парнична постапка (ноември 2018) има дадено дефиниција за јавни и приватни документи и нивната доказна вредност. Јавните документи се документи кои се изработени од нотар или некоја друга институција со јавна функција. Приватни документи се сите други.

БЕЛОРУСИЈА

Добиле нова надлежност – заверување на апостилот, што ќе стане нотарски акт. Се подготвува релевантен нацрт од Декретот на претседателот на Република Белорусија. Бидејќи сите нотарски акти треба да бидат внесени во унифицираниот систем на информации, малото надградување на системот ќе биде потребно за прикачувањето на апостилот. Исто така, ќе се менува Законот за нотарскиот систем и нотарските активности. Нацртот на законот во моментот се наоѓа во Претставничкиот дом на Република Белорусија. Нацртот на законот ги зема предвид препораките од експертите од Меѓународната унија на нотарите за воспоставување процедури на нотарски акти и проблеми со дисциплинска одговорност.

Исто така, според нацрт-законот, се укинува надлежноста на некои службени лица од локалните власти и управни органи да заверуваат тесamenti и полномоштва. Нотарите повторно ќе бидат надлежни за тоа.

Тим на експерти на ЕАГ (EAG) (Евроазиска група за борба против перењето пари и финансирање тероризам) ја посетија Белорусија во март 2019 г. во тек на втората рунда на евалуации. Прелиминарниот резултат од посетата на тимот е особено позитивен за нотарите. УИС (UIS) продолжува да се развива. Се обрнува многу внима-

ние на безбедносниот систем за да се осигура нотарската тајна и заштитата на личните податоци. Безбедноста на системот е гарантирана со неколку задолжителни чекори, внесување на секоја активност, користење на ЕДС (EDS) (електронски дигитален потпис) при давањето овластување, спроведување позадински центар за обработка на податоците. Во моментот се модифицира софтверот на УИС. Ажурирањето на системот ќе помогне да се има електронска интеракција со банките за да се примаат и испраќаат документи во електронска форма кои се неопходни за да се направи извршен натпис.

Промените во граѓанскиот законик стапија во сила на 01.02.2019 г. Тие се однесуваат на правото за одбивање од косопствениците. Согласно оваа легислатива, доколку продавачот испрати известување за продавање, но косопственикот одбива да го прими, а одбивањето е утврдено во согласност со законодавството, известувањето ќе се смета за примено. Одбивањето е утврдено (регистрирано) од нотар. Ова е особено важна иновација во легислативата, бидејќи доколку одбивањето е утврдено во согласност со законодавството, тогаш ќе има и правни последици.

Односите меѓу Нотарската комора на Белорусија и Министерството за правда се основани врз принципите на партнерство. Како што знаете, една од функциите на Нотарската комора на Белорусија е учеството во создавањето нормативни правни акти за прашања поврзани со нотарскиот систем и нотарските активности.

Комисиите за методика на Нотарската комора на Белорусија во моментот работат на менување на законодавните акти на Министерството за правда – Правилата на нотарската документација. Овие измени се однесуваат на електронските записи. За возврат, Министерството за правда го поддржа гледиштето на Нотарската комора на Белорусија во текот на приспособувањето на други законодавни акти кои се однесуваат на процедурите за изработка на печатени копии од електронски документ.

Односите се јавноста се најважниот инструмент за информирање на народот за проблемите со нотарските активности. Подготвени се тринае-

сет видови брошури кои содржат различни проблеми со трансакциите и наследството. Брошурите бесплатно се дистрибуирани во нотарските канцеларии.

ХРВАТСКА

Најважните вести се однесуваат на трговското право, Актот за извршување, Законот за регистрирање земјиште и можеби и нотарските акти.

Акт за извршување - слично како кај постапките за наследување кога нотарот е во улога на „повереник на судот“, широко користење електронска форма. Комората поднесе неколку измени на овој текст на кои се гледа како на можност.

Се најавија измени на Законот за трговските друштва кои сè уште не се усвоени. Се работи за електронска процедура без вмешаност на нотарите. Академската заедница не поддржува, но бидејќи првиот текст беше прифатен, најверојатно ќе биде донесен нов закон.

Измени на нотарскиот акт - измените беа најавени, но треба да се однесуваат само на назначувањето на нотарите, одговорностите на трети страни, содржината на нотарските акти и електронските автентични инструменти.

ШПАНИЈА

Нов Закон за договори за недвижности - нотарите играат важна улога во преддоговорната фаза, има нацрт на документот најмалку еден ден пред да има нацрт на нотарскиот акт. Оваа помага да се осигура транспарентноста и целосно да се разбере текстот. Оваа услуга се дава бесплатно. Има ограничување на странските инвестиции во Шпанија, режимот генерално е отворен, некои конкретни работи кои се однесуваат на одредени стратески сектори.

ЕСТОНИЈА

Во февруари, оваа година, измените на нотарскиот закон се однесуваат на автентикација од далеку, која ќе почне од јануари 2020 г. Листата на нотарските акти кои се засегнати ќе биде

дадена од Министерството за правда. Нацртите на измените се однесуваат и на сопственичките права и родителското старателство (претсудски помирувач на сопствениците кога се работи за сопственоста и поделбата на старателството меѓу родителите). Согласно овој предлог, сопствениците треба да побараат медијатор, нотар и само доколку не успее медијацијата, можат да се обратат на суд.

ФРАНЦИЈА

1. Законот на Макрон, 1.550 нотари треба да бидат назначени, но ниту еден досега нема отворено канцеларија. Се очекува нов бран на назначувања.

2. Разгледувањето на таксите сè уште не е направено.

3. Новиот закон на Елан кој се однесува на олеснување при градењето нови згради, особено за сместување. Зголемени се санкциите за секоја форма на прекршување.

4. Нов закон за реформа на правдата, нотариите добиваат повеќе должности, особено кога се работи за заштитени лица и брачни режими.

ГРУЗИЈА

Кога се работи за изработка на акти каде има лица со посебни потреби, присуството на сведок не е задолжително, но може да се користат различни методи на комуникација. Се дозволува видео, кое се става во прилог на нотарскиот акт. Присуството на сведок е неопходно само во конкретни ситуации. Доколку е потребно, може да има и преведувач/толкувач.

ГРЦИЈА

Нема промени во законодавството. Главните ограничувања се однесуваат на странци со дозвола за престој. Има некои рестрикции за соседните земји и во законот се наведени регионите кои се сметаат за гранични и каде има големи рестрикции за сопственост на земјиштето. Рестрикциите се однесуваат на купувањето острови и островчиња.

УНГАРИЈА

Измените на законот кои почнуваат од 2019 г. главно се однесуваат на можноста двајца нотари да го имаат истиот заменик или нотар-помошник или истиот администратор, а кандидатите за нотари треба да поминат и тест за способности.

Рестрикциите за странци особено се однесуваат на пристап до сопственоста и правото да се користи рурално земјиште, право кое може да го имаат само Унгарци или жители на ЕУ. Другата рестрикција се однесува на листа на личности кои се сомничат за тероризам и е составена од Безбедносниот совет на Обединетите нации. Лицата од оваа листа немаат пристап до нотарските услуги.

ИТАЛИЈА

Неодамнешната реформа се однесува на инкорпорација на компаниите со елиминација на ексклузивната надлежност при основање едноставни друштва со ограничена одговорност. Во исто време, нотарите се обврзани да испратат акти за инкорпорација на компании со акционерски капитал, со што се намалува рокот до кога треба да се депонираат во Регистарот на трговските друштва, од 20 на 10 дена.

КОСОВО

Два амандмани на нотарскиот закон и нов закон кој стапи во сила на почетокот на годината. Овој закон е многу поповолен и воведува нови процедури и нови регулативи во една или во две области. Се задржуваат речиси сите овластувања на нотарите. Исто така, обезбедува поцврста и појасна основа за пристап до електронските регистри.

Овој нов закон исто така го зголемува бројот на нотари во земјата, односно наместо 1/20.000 жители, се зголемува на 1/10.000 жители. Се намалува старосната граница за пензионирање од 70 на 65 години, но не е јасно што ќе се случи со нотарите кои сега имаат од 65 до 70 години. Наскоро ќе има нов испит за нотари. Што се однесува на наследувањето, неспорните проце-

дури и семејното право, овој нов закон дава надлежности кога станува збор за наследувањето и неспорните прашања, но исто така има потреба од создавање нови процедури, како на пример задолжителна публикација во службен весник и поголема контрола за некои процедури. Што се однесува на семејното право, промените се минимални, главно е дека на сопружниците им припаѓаат еднакви делови, освен доколку нема склучено некој друг договор.

ЛОНДОН

Засега нема промени во законодавството. Најголема закана е институцијата на овластени сметководители. Советот за правни услуги даде препорака овластените сметководители да можат да извршуваат некои нотарски активности. Но, поранешниот министер за правда го одби овој предлог. Потоа беше разгледан од Судот и со тоа нотарските услуги станаа заштитени до ден денес. Граѓанските партнерства до денес беа дозволени за истополни парови, денес Парламентот гласаше и ги дозволи истите и за парови со различен пол.

ЛУКСЕМБУРГ

Нема нови регулативи, освен воведувањето регистар за крајните корисници, почнувајќи од септември.

Понатамошната работа се однесува на дигитализација на нотарските акти.

ЦРНА ГОРА

Нема рестрикции за странци. Сепак, тие не можат да купат рурално или шумско земјиште, освен државјани на ЕУ.

Без претходно известување или информирање на Нотарската комора, беше воведена должност нотарите да го пријават својот имот. Нотарите сега имаат иста положба како јавните службеници, треба да ја пријавуваат својата заработка и сето тоа ѝ е достапно на јавноста онлајн.

Според Комората, има повреда на чл. 8 од Европската конвенција и Комората размислува да

се обрати до Уставниот суд, па и до Судот во Стразбур.

ХОЛАНДИЈА

Дискусии за модернизација на нотарската легислатива која датира од Наполеонските закони и со последната ревизија во 1989 г. Помеѓу клучните прашања е и можноста за имање канцеларија за соработка во истата општина и доколку има, нотарот треба да има најмалку шест години искуство.

ПОЛСКА

Нема промени, нема изгубени надлежности, но има нова даночна обврска - нотарите сега имаат должност да ги известат клиентите за даночните аспекти. Има неколку измени на Законот за трговските друштва, компаниите имаат можност да извршуваат активности користејќи го електронскиот систем поврзан со електронскиот регистар. Доколку компанијата врши покомплексни активности, се користат услугите на нотарите. Сите размени меѓу јавни институции треба да бидат електронски и нотарите треба да работат на нив. Нема рестрикции државјани на ЕУ да купуваат земјиште или акции во компании. Има рестрикции за други државјани.

ПОРТУГАЛИЈА

Законот 49/2018 го измени граѓанскиот законик со воспоставување конкретен правен режим за возрасни лица со придружник. Законот 48/2019 овозможува заеднички да се определат условите за наследници во брачни договори. Нема измени во Законот за трговските друштва. Нотарот е потребен само ако странките го сакаат тоа. Нотарските овластувања секогаш се под закана од други професии. Законот 23/2013 наведува дека нотарите се единствените со надлежност кога има спорни акции, а по пет години од стапувањето во сила на овој закон, имаше референдум меѓу нотарите за управувањето со спорни акции.

Имаше одржано неколку работилници и обуки со поддршка на ЦНУЕ (CNUe).

ЧЕШКА

Нема значајни промени. Три области можеби ќе бидат од значење:

1. Притисокот да има онлајн регистрација на компании. Се спрема закон кој може целосно да ги исклучи нотарите;
2. Има некои дилеми за разводот кој го предводат нотарите;
3. Договорите меѓу родителите кога се работи за деца во моментот не се под надлежност на нотарите, но во иднина МзП би сакало тоа да биде под надлежност на нотарите.

РОМАНИЈА

Нема значајни промени. Државјани надвор од ЕУ не можат да поседуваат земјиште.

РУСИЈА

Пет клучни промени, и тоа:

1. Електронски потписи и електронски договори за да не мора да се печатат;
2. Трансфер на документи за недвижност онлајн.

Нотарите треба да испратат трансакции за недвижност во рок од 24 часа;

3. Заеднички тестаменти.

Можност за создавање заеднички тестаменти, по примерот на германското законодавство. Нотарот исто така може да сними аудио и видео;

4. Нов процес за назначување на нотарите.

Конкурентен испит - неопходно е да се следат препораките на Комората за определени карактеристики на кандидатите, потоа писмен испит со автоматизиран систем на Федералната комора која дава анонимни резултати и испитот се снима, потоа интервју со членовите на комисијата. Новиот систем треба да осигура транспарентност во назначувањето на нотарите;

5. Онлајн трансакции и трансакции од далеку.

Последната измена се однесува на дигиталните трансакции. Од октомври, има измени на граѓанскиот законик кои се однесуваат на дигиталните права и дигиталниот закон. Новата одредба за „дигитален закон“ се однесува на правилата на системот за информации. Нема трети страни. Сè се прави онлајн. Секоја трансакција од далеку се смета за валидна, а некои правила се однесуваат на полномоштвата и електронските гласачки ливчиња.

СРБИЈА

Нема ништо ново. Стабилни односи со МЗП. Нема рестрикции за странски државјани. Нотарите плаќаат 30% такса на судовите. Нема потреба од нотар за основање компанија. Државјани кои не се дел од ЕУ не можат да купат земјиште.

СЛОВЕНИЈА

Нема конкретни новости, освен хармонизација на нотарските такси со инфлацијата. Доколку има развод со согласност на странките, нотарите се надлежни. Се зголемуваат давачките за преведувачи/ толкувачи и адвокати. Државјани на ЕУ и ОЕЦД можат да купат земјиште и да основаат компании.

ШВАЈЦАРИЈА

Закон за нацрт на автентични акти кои ќе станат во целост електронски, иако е можно да се има и печатена верзија. Ќе има период на транзиција од 10 години. Ќе има еден централен регистар за Швајцарската Федерација (денес е по кантони). Овој закон треба да биде одобрен пред летото.

Во кантонот Берн каде има 320 нотари (вториот највисок број на нотари во Швајцарија), има сериозна закана што се однесува на критериумите за определување на таксите. Денес тие се базирани на скала на стапки, а законот предвидува да се пресметуваат согласно времето потребно за да се направи нотарскиот акт. Парламентот треба да ја прифати оваа ревизија.

За прв пат во Швајцарија нотарите ќе наплаќаат

по час од 250 до 400 швајцарски франци и за тоа ни треба поддршката од УИНЛ.

Ограничувања за странци - основање компании да, но една од странките треба да престојува во Швајцарија. Купување имот за сместување да. Ограничено е за државјани кои не се од ЕУ. Има понатамошни рестрикции за купување втор дом. Преземање имот од компании - неопходно е да се осигура процентот на државјани на Швајцарија при преземањето.

УКРАИНА

Измените во украинското законодавство се однесуваат на јавната регистрација на стварни права кај недвижности и доведоа до кршење на правата на украинските нотари поради усвојувањето на правилата со кои се ограничува пристапот на нотарите до професијата. Основата на овие ограничувања се состои од воведувањето правила и создавањето потреба да се поминат некои тестирања и да се добијат сертификати кои ќе ги докажат професионалните вештини во полето на јавна регистрација, кое не е предвидено со законот што е во сила.

Нотарската комора на Украина испрати писмо до украинскиот премиер, дека оваа ситуација ќе го наруши украинскиот нотарски систем и е закана за комерцијалната и националната безбедност на институцијата и беа дадени детални аргументи за ставот на Комората.

За жал, и покрај овие жалби и предлози да се подобри системот за контрола на јавната регистрација, писмото на Меѓународната унија на нотарите испратено до јавните власти и барањето да се преиспита ситуацијата, проблемот сè уште не е решен.

Сесијата заврши во 17:30 часот.

Пленарна сесија на КАЕ втор ден (6 април)

На вториот ден на пленарната сесија беа презентирани следните извештаи:

а) Улогата на нотарите во Англосаксонските системи и специјалната положба на нотари-писари (Едвард ГАРДИНЕР

б) Тековни студии

- КОМПАНИИ (Алан ДЕЛИЖ)
- ПОЛНОМОШТВА (Едмонд ЏЕЈКОБ)
- ПРАВО НА СОПСТВЕНОСТ: Стварни права и

нивната адаптација (Косита ДЕЛВАУКС)

- СТУДИЈА НА ЦАЕ-ИРЕНЕ-ЦНУЕ (CAE-IRENE-CNUE): Брачни режими и регистрирани партнерства (Франко Салерно КАРДИЉО и Маријана ПАПАКИРИКАУ)

в) Меѓународна работна сила - Континентално правен систем – Англосаксонски правен систем

(Марк ГЕЛЕИЈНС)

На крајот од пленарната сесија беше даден извештај за финансиското работење на КАЕ (благодарник Сандро Штадлер) и беше утврден редоследот за следните средби на КАЕ, и тоа:

- Барселона, Шпанија, 25-26 октомври 2019 година.

28 октомври 2019 г.

ГЛАВА VI >> ЈАВНИ ОПОМЕНИ

ДП. бр. 13/2018

Нотарската комора на Република Северна Македонија, согласно со член 139 став (2) и 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со конечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македонија, Д. П. бр. 13/18 од 08.02.2019 година, спрема нотарот Е. С. за подрачје на Основниот суд во П. поради сторени 2 (две) дисциплински повреди од член 139 став (1) алинеја 3) од Законот за нотаријатот – „неуредно водење на нотарските деловни книги“ и 1 (една) дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 5) од Закон за нотаријатот - „непридржување кон законските одредби во однос на формата на нотарската исправа“ за кои е изречена единствена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Васил Кузманоски с.р.

ДП. бр. 7/2019

Нотарската комора на Република Северна Македонија, согласно со член 139 став (2) и 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со конечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македонија, Д. П. бр. 7/19 од 15.11.2019 година, спрема нотарот Т. А. за подрачје на Основниот суд во В. поради сторена 1 (една) дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 5) од Закон за нотаријатот - „непридржување кон законските одредби во однос на формата на нотарската исправа“ за која е изречена единствена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Васил Кузманоски с.р.

ДП. бр. 8/2019

Нотарската комора на Република Северна Македонија, согласно со член 139 став (2) и 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со конечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македонија, Д. П. бр. 8/19 од 15.11.2019 година, спрема нотарот Д. С. за подрачје на Основните судови на градот С. поради сторена 1 (една) дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 5) од Закон за нотаријатот - „непридржување кон законските одредби во однос на формата на нотарската исправа“ за која е изречена единствена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Васил Кузманоски с.р.

ДП. бр. 13/2019

Нотарската комора на Република Северна Македонија, согласно со член 139 став (2) и 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со конечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македонија, Д. П. бр. 13/19 од 26.12.2019 година, спрема нотарот В. А. за подрачје на Основните судови на градот С. поради сторени 8 (осум) дисциплински повреди од член 139 став (1) алинеја 3) од Законот за нотаријатот – „неуредно водење на нотарските деловни книги“ и 1 (една) дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 5) од Закон за нотаријатот - „непридржување кон законските одредби во однос на формата на нотарската исправа“ за кои е изречена единствена дисциплинска мерка – јавна **опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Васил Кузманоски с.р.

ДП. бр. 14/2019

Нотарската комора на Република Северна Македонија, согласно со член 139 став (2) и 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со конечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македонија, Д. П. бр. 14/19 од 28.2.2020 година, спрема нотарот Ј. Р. за подрачје на Основните судови на градот С. поради сторена дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 5) од Законот за нотаријатот - „непридржување кон законските одредби во однос на формата на нотарската исправа“ за кои е изречена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Васил Кузманоски с.р.

ДП. бр. 15/2019

Нотарската комора на Република Северна Македонија, согласно со член 139 став (2) и 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со конечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македонија, Д. П. бр.15/19 од 28.2.2020 година, спрема нотарот П. Н. за подрачје на Основниот суд во К. за сторена дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 3) од Законот за нотаријатот - „неуредно водење на нотарските деловни книги“ и повреда на член 139 став (1) алинеја 5) од Законот за нотаријатот - „непридржување кон законските одредби во однос на формата на нотарската исправа“ за кои е изречена единствена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Васил Кузманоски с.р.

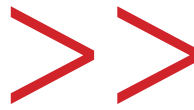
ДП. бр. 2/2020

Нотарската комора на Република Северна Македонија, согласно со член 139 став (2) и 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со конечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македонија, Д. П. бр. 2/20 од 28.2.2020 година, спрема нотарот В. С. за подрачје на Основните судови на градот С. поради сторена дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 5) од Законот за нотаријатот - „непридржување кон законските одредби во однос на формата на нотарската исправа“ за кои е изречена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Васил Кузманоски с.р.

ГЛАВА VII

ИНФОРМАЦИИ ЗА НОТАРИ

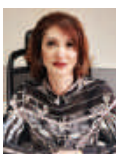

НОТАРСКА КОМОРА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

CHAMBRE DES NOTAIRES DE LA RÉPUBLIQUE DE MACÉDOINE DU NORD

Нотарска комора на Република Северна Македонија
1000 Скопје, бул. „8 Септември“ бр. 2/2
Тел.: +389 2 3115 816
Секретар (лице за контакт): моб.: +389 78 219 867
e-mail: contact@nkrm.mk • www.nkrm.org.mk

1000 СКОПЈЕ ++389 НОТАРИ СО СЛУЖБЕНО СЕДИШТЕ НА ПОДРАЧЈЕТО НА ОСНОВНИТЕ СУДОВИ НА ГРАДОТ СКОПЈЕ				
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Анита АДАМЧЕСКА	Васил Главинов 3-3/2	02/3225-365 070/740-461 anita_notar@yahoo.com
02		Мајлинда АЈДАРИ	Крсте Мисирков 918/1/1-8	02/3203-907 070/374-284 majlinda.ajdari@gmail.com
03		Фатмир АЈРУЛИ	Ферид Бајрам 48 згр. 1, вл. 1/кат ПР	02/2656-866 076/260-053 fatmir.ajruli@nkrm.org.mk fatmirajruli@gmail.com
04		Анета ПЕТРОВСКА АЛЕКСОВА	Плоштад Македонија Никола Вапцаров 3/1	02/3114-008; 02/3165-018 078/307-922; 070/307-922 aneta@notari-petrovski.mk beti@notari-petrovski.mk
05		Башким АМЕТИ	Ѓорче Петров 33 зграда 1, локал 8	02/2051-419 070/44 44 00 notar.ameti@gmail.com
06		Ванчо АНДОНОВСКИ	Кочо Рацин 7А/1-2	02/3136-178 075/554-433 notarandonovski@t.mk backoffice@t.mk
07		Агрон АРСЛАНИ	Џон Кенеди 155 влез 002, мезанин 007	02/2667-666 071/658-555 agron.arsllani@nkrm.org.mk notar.agronarsllani@hotmail.com
08		Елизабета АРСОВСКА	Божидар Аџија бр. 3/5	02/2779-309 070/365-502 elizabeta.arsovska@yahoo.com
09		Матилда БАБИЌ	Партизански одреди 55/1-1	02/3246-641 070/234-817 babicmat@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
10		Ана БРАШНАРСКА	Македонија 31-1/3	02/3100-130 072/248-915 info@notarbrasnarska.mk contact@notarbrasnarska.mk
11		Снежана БУБЕВСКА	Јане Сандански 24 локал 5	02/2450-004 070/223-687 snezana.bubevska@nkrm.org.mk notarsb@yahoo.com
12		Џеват БУЧИ	Гоце Делчев 11 локал 1А	02/3228-070 070/235-930 xhevatbuqi@yahoo.com dzevat.buci@nkrm.org.mk
13		Сашо ВАСИЛЕВСКИ	Св. Кирил и Методиј 52 Б/1-3	02/3161-110 070/237-006 sasho.k.vasilevski@gmail.com
14		Мери ВЕСОВА	Ѓорче Петров 11 локал 7	02/2039-717 070/227-557 notar_vesova@yahoo.com
15		Снежана ВИДОВСКА	Ѓуро Ѓаковиќ 52	02/3112-149 070/268-552 sneze@lawyer.com notarvidovska@gmail.com
16		Невенка ЗОЛЧЕВСКА ВУЧИДОЛОВА	Даме Груев 3-5/4"	02/3115-008 075/271-751 nevenka.z-vucidolova@nkrm.org.mk
17		Соња ГАВРОВСКА	Митрополит Теодосиј Гологанов 20-1/2	02/3155-050 070/276-791 sonja@notargavrovska.mk sonja.gav- rovska@nkrm.org.mk
18		Владимир ГОЛУБОВСКИ	МАНАПО 2 локал 70	02/3075-066 vladimir.golubovski@nkrm.org.mk
19		Андријана ЃОРЃЕСКА	1613 22/2-3	02/6154-491 076/440-014 an_gjorgjeska@hotmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
20		Олга ДИМОВСКА	50 Дивизија 33 локал 2	02/3121-361 070/266-258 notarogla@t-home.mk
21		Ана ДОЈЧИНОВСКА	Кеј 13-ти Ноември 2-2 кат 3 ГТЦ	02/3170-975 075/405-666 kontakt@notardojchinovska.mk ana.dojcinovska@nkrm.org.mk
22		Весна ДОНЧЕВА	Даме Груев 28/1	02/3212-101; 02/3212-102 070/384-859 vesna.donceva@nkrm.org.mk vesnanot@yahoo.com
23		Симон ЗАФИРОСКИ	11 Октомври 19 влез 2 бр. 1	02/3213-830 072/211-903 simon.zafirovski@nkrm.org.mk notar.simonzafirovski@gmail.com
24		Махир ЗИБЕРИ	Бутелска 4	02/2616-440 072/732-512 mahir.ziberi@nkrm.org.mk mahir.ziberi@hotmail.com
25		Драган ИВАНОВ	Њуделхиска 6/1 А-2	02/3073-777 070/400-019 notardraganivanov@t.mk
26		Нерџиван ИДРИЗИ	Даме Груев 7/7/3	02/3112-006 070/245-426 nerdzivan.idrizi@nkrm.org.mk notarnerdzivan@gmail.com
27		Илхам ИСМАНИ	Крсте Мисирков 57/1 приземје 3/1	02/3144-656 071/258-306 ilhamismani@gmail.com notarilhamismani@gmail.com
28		Ана ЈОЛАКОСКА	бул. Јане Сандански 116/1-1	02/3171-571 070/270-946; 071/218-686 notaranajolakoska@gmail.com ana.jolakoska@nkrm.org.mk
29		Ирфан ЈОНУЗОВСКИ	II Македонска бригада 54А	02/2 628-748 070/231-962 notarirfan@gmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
30		Сашо КЛИСАРОСКИ	Маркс и Енгелс 1/5-4	02/3222-355 070/353-757 klisaroskisasas@hotmail.com klisaroskisasas@yahoo.com
31		Лазар КОЗАРОВСКИ	11 Октомври 115 А/1	02/3222-650 071/380-684 lazar.kozarovski@nkrm.org.mk kozarovski.lazar@gmail.com
32		М-р Кристина КОСТОВСКА	Максим Горки 1/1-2	02/3117-215; 02/3225-073 070/255-309 kristina.kostovska@nkrm.org.mk notarius@t.mk
33		Стела ЛАЗАРЕВСКА	ТЦ Скопјанка Кузман Ј. Питу 19 локал 50 приземје	02/2466-999; 02/2466-989 070/916-515 notarlazarevska@gmail.com
34		Дрита ЛИМАНИ	Христијан Тодоровски Карпош 5	02/2624-653 071-229-406; 071-229-803 drita.limani@nkrm.org.mk limanidrita@yahoo.com
35		Емилија МАНОЛЕВА	Кочо Рацин 72/3-13	070/688-846 emilijamanoleva@yahoo.com
36		Ермира МЕХМЕТИ	Црвени брегови 30А	02/2600-531 078/275-175 notar.ermira@gmail.com
37		Петар МИТКОВ	Јане Сандански ТЦ 13 Ноември локал 21/1	02/2452-030 078/278-605 petar.mitkov@nkrm.org.mk mitkovnot@yahoo.com
38		Катерина МИТРЕВСКА	К. Ј. Питу 26/1 мезанин локал 11	02/2 464-043 070/520-208 notarkaterinamit@yahoo.com
39		Љубица СТЕФКОВА НАЧЕВСКА	Св. Климент Охридски 54 влез 1, кат 1, бр. 1	02/3222-993; 02/3222-994 070/268-676 ljubica.s-nacevska@nkrm.org.mk info@notarka.com.mk

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
40		Симона НИКОЛИЌ	Народен фронт приземје 1/1 ТЦ Беверли Хилс	02/3226-208 070/305-747 simona.nikolic@nkrm.org.mk simonanikolic@nkrm.org.mk
41		Жаклина НИКОЛИЌ	Јане Сандански 109А влез 1 приземје Д16	02/2457-404 072/247-608 notarzaklina@outlook.com
42		Роза НИКОЛОВА	Мито Хаџивасилев Јасмин 36/1	02/ 3116-592; 02/ 3129-245 075/238-848 notaroze@yahoo.com roza.nikolova@nkrm.org.mk
43		Нада ПАЛИЌ	Пролет 35А	02/3114-900; 02/3114-911 070/205-578 palic@unet.com.mk
44		Весна ПАУНОВА	Наум Охридски 2	02/3237-870 070/393-238 vesnapaunova@yahoo.com notarpaunova@yahoo.com
45		Наташа ПЕЈКОВА	Манапо 3	02/3090-200; 02/3090-203 078/380-904 pejkovanatasa@yahoo.com
46		Елена ПЕНЏЕРКОВСКИ	11 Октомври 13/1 локал 1, кат 1, анекс 2, влез 1 ГТЦ	02/3119-499 070/322-967; 070/322-924 elena@notarelena.com.mk pendzervovski@gmail.com
47		Анастасија ПЕТРЕСКА	Васил Ѓорѓов 29/1-000	02/3 101-414 072/211-311 aninikolovska2@yahoo.com petreska.anastasija@yahoo.com
48		Ана ПЕТРОВСКА	Македонија 10/1-2	02/3061-905 075/266-306 notaranakajcevskapetrovska@yahoo.com
49		Билјана ПЕЦОВСКА	Партизански одреди 436 локал 2	02/3245-444; 02/3245-441 070/248-400 biljana.pecovska@nkrm.org.mk notar@t-home.mk

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
50		Оливера ПЕШИЌ	Вера Јоџиќ 1-Д/1-4	02/2776-917 070/233-074; 070/291-098 notarpesic@yahoo.com olivera.pesic@nkrm.org.mk
51		Слободан ПОПОВСКИ	Васил Главинов 7Б кат 1	02/3118-078 070/239-839 popovskav@t-home.mk
52		Зорица ПУЛЕЈКОВА	Кузман Јосифовски-Питу 15 ТЦ Скопјанка локал 6	02/2463-495 070/399-513 zorica.pulejkova@nkrm.org.mk zoricapulejkova@gmail.com
53		Јасмина РАДОНЧИЌ	Крсте Мисирков 3	02/3223-015 070/978-681 jasmina_radoncic@hotmail.com
54		Методија РИСТОСКИ	Маршал Тито 11-2/1	02/3152-153 070/248-558; 071/270-110; 071/217-114 mristoski@yahoo.com metodija.ristoski@nkrm.org.mk
55		Снежана САРЏОВСКА	Народен фронт 19 кат 1 локал 21	02/2784-321 070/233-225 snezana.sardzovska@nkrm.org.mk ssardzovska@yahoo.com
56		Лидија СМИЉАНОСКА	Њуделхиска 2/3-1	02/3078-727; 02/3223-518 lidija.smiljanoska@nkrm.org.mk
57		Никола СПАСОВСКИ	Метрополит Теодосиј Гологанов 49/1-2	02/3111-169 071/230-792 nspasovski@hotmail.com
58		Вера СТАНОВСКА	1737 30/II-3	02/3214-232 070/791-354 notarvera@yahoo.com
59		Виолета ПЕТРОВСКА - СТЕФАНОВСКА	11 Октомври 36	02/3133-274 070/243-861 petrovskastefanovskavioleta@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
60		Дарко СТОЈКОСКИ	Трифун Хаџијанев 1	02/3175-060; 02/3172-700 071/331-386 darko.stojkoski@nkrm.org.mk notardarkostojkoski@yahoo.com
61		Ирфан ТАХИРИ	Крсте Мисирков 10А	02/3130-332 078/380-467 irfan.tahiri@nkrm.org.mk irfantahiri_@hotmail.com
62		Зоја АНДРЕЕВА - ТРАЈКОВСКА	11 Октомври 21/2-12	02/3119-485 070/333-253 zoja.a-trajkovska@nkrm.org.mk zoja_a_trajkovska@hotmail.com
63		Зафир ХАЏИ-ЗАФИРОВ	Вељко Влаховиќ 1А-1/2	02/3212-033; 02/3212-936 071/391-540 zhzafirov@gmail.com
64		Хакија ЧОЛОВИЌ	Ниџе Планина 16	02/2763-551 070/316-555 colovic.hakija@gmail.com
65		Сихана ЗИБЕРИ- ШАБАНИ	Џон Кенеди 9А	02/2617-206 070/470-467 sihana.z-shabani@nkrm.org.mk sihana_ziberi@hotmail.com
66		Муамет ШЕХУ	Партизански одреди 106 влез 3	02/3228-749 070/241-664 muamet.sehu@nkrm.org.mk muamet.shehu@gmail.com

2330		БЕРОВО		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Емилија ГЕОРГИЕВСКА АЦИСКА	Димитар Влахов 9	033/470-842 078/334-024 notaremilija@gmail.com
02		Јован ЃОРЃОВСКИ	23-ти Август 47	033/471-365 078/272-253 notarjovan@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
03		Татјана МИОВСКА	Задарска 15	033/470-060 070/542-288 tatjana.miovska@nkrm.org.mk notar_tmiovska@yahoo.com

7000		БИТОЛА		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Александра ПЕТРОВСКА АНГЕЛОВСКА	Стерјо Ѓоргиев 6	047/610-040 070/37 37 49 aleksandrapetrovska@yahoo.com aleksandra.p-angelovska@nkrm.org.mk
02		Виолета АНГЕЛОВСКА	Филип II Македонски 21/1	047/228-880 070/269-061 violeta.angelovska@nkrm.org.mk notarvioleta@yahoo.com
03		Милена МОМИРОВСКА АНГЕЛЕВСКА	Влатко Миленкоски 3	047/612-318 074/245-151 notar_momirovska@yahoo.com milena.m-angelevska@nkrm.org.mk
04		Маринчо ВЕЛЈАНОВСКИ	1-ви Мај 208	047/236-255 077/547-013 marinco.veljanovski@nkrm.org.mk notar_marinco.veljanovski@yahoo.com
05		Љупка КАРАЦОВСКА ГЛАВИНЧЕ	Филип II Македонски 13/1	047/453-456 071/235-452 ljupka.k-glavinche@nkrm.org.mk
06		Горан ДИМАНОВСКИ	1-ви Мај 173	047/228-250 076/408-877 notargoran@t.mk
07		Николина ЈАКИМОСКА	Филип II Македонски 15-3	047/612-050 072/711-595 nikolina.jakimoska@nkrm.org.mk not_jakimoskan@yahoo.com
08		Билјана ДАМЈАНОВСКА - ЈАНЧЕВСКА	Филип II Македонски 11	047/231-780 070/339-929 notarbiljana.jancevska@gmail.com notardamjanovska@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
09		Сашка ЈАНЧЕВСКА ДАМЈАНОВСКА	Филип II Македонски 11	047/231-780 070/339-425 notarsjd@gmail.com
10		Веселинка ДЕРЕБАНОВА- КРСТЕВСКА	Јосиф Христовски 5 ламела зграда Грозд	047/222-947; 047/222-615 070/312-324 veselinka.d-krstevska@nkrm.org.mk notar_derebanova@yahoo.com
11		Елеонора ПАПАЗОВА	Стерјо Ѓоргиев 1	047/220-430 075/398-044 eleonora.papazova@nkrm.org.mk
12		Андреј ХРИСТОВ	Јане Сандански 1/1 приземје	047/225-839 076/202-220 notarandrejchristov@yahoo.com

1400		ВЕЛЕС		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Радица ХАЌИ-ПЕТРУШЕВА АРСОВСКА	Маршал Тито 62	043/222-369 076/355-080 radicahp@gmail.com
02		Тања АСПОРОВА	Борис Карпузов 2	043/230-598 071/338-144 tanja_aporova@yahoo.com notarasporova@gmail.com
03		Гоце ЃУРАКОСКИ	Маршал Тито ББ	043/244-031 070/231-877 goce.gjurakoski@nkrm.org.mk gocegjurakoski@yahoo.com
04		Звонимир ЈОВАНОВ	Алексо Демниевски 3	043/234-027 070/265-027 zvonimir.jovanov@nkrm.org.mk zvonimir.jovanov@yahoo.com
05		Елена МАРТИНОВА	Маршал Тито 62 зграда 1, влез 1 приземје	043/239-378 070/216-617 notar_martinova@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
06		Магдалена ОРДЕВА	Владимир Назор 2	043/222-154 070/375-154 magdalena.ordeva@nkrm.org.mk magdalenaordeva@yahoo.com

07		Анида ЦЕЦЕВА	Солунска 2	043/210-303 075/372-227 anidaceceva@gmail.com
----	---	-------------------------	---------------	---

2310		ВИНИЦА		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС

01		Билјана НИКОЛОВА - АКИМОВ	Браќа Миладинови 37	033/360-648 078/246-158 notarnbiljana@gmail.com
----	---	--	------------------------	---

02		Славчо АЛЕКСОВ	Маршал Тито 1/1-1	033/551-013 070/488-500 aleksov.s969@gmail.com
----	---	---------------------------	----------------------	--

1480		ГЕВГЕЛИЈА		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС

01		Маргарита ВАНГЕЛОВА	Димитар Влахов 7	034/212-381 071/366-381 vangelova.margarita@yahoo.com
----	---	--------------------------------	------------------------	---

02		Антонио ЈАНЧЕВ	Борис Карпузов 4	034/611-040 078/237-128 antonio.jancev@nkrm.org.mk antoniojancev73@gmail.com
----	---	---------------------------	---------------------	--

03		Ѓорѓи НИКОЛОВ	Маршал Тито 77-А	034/215-230 070/320-570 nikolovnotar@yahoo.com
----	---	--------------------------	---------------------	--

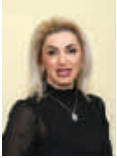
04		Нада ПРОЧКОВА	Скопска 6	034/211-250 070/235 352 notarnada@yahoo.com; notarnada@gmail.com
----	---	--------------------------	-----------	---

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
05		Цеца МАЛЕВА СТОЕВ	7-ми Ноември 1	034/211-909; 070/209-901 ceca@notarms.mk notarmalevastoev@gmail.com info@notarms.mk

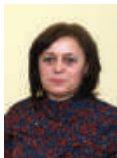
06		Соња СТОЈЧЕВА	Димитар Влахов 3	034/ 215-655 071/207-407 notar.sonja.sluzben@gmail.com; notarsonja@t-home.mk
----	---	--------------------------	------------------	---

1230	ГОСТИВАР	+389
-------------	-----------------	-------------

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Весна ВАСИЛЕСКА	Живко Брајкоски ББ	042/271-481 070/462-298 notar.vesna.vasileska@gmail.com
02		Себаедин ДАУТИ	Браќа Ѓиноски ББ	042/222-777 070/309-200 s.dauti@hotmail.com
03		Јакуп ДЕМИРИ	Кеј Вардар 4А	042/221-654 072/210-654 jakup.demiri@nkrm.org.mk jdemiri2016@yahoo.com
04		Башким ЕЛЕЗИ	Браќа Ѓиноски 46	042/521-003 071/221-650 bashkim_elezi@hotmail.com bashim.elezi@nkrm.org.mk
05		Драгица ЗЛАТЕВСКА	Кеј Братство Единство 5А	042/217-661; 042/221-346 042/221-347; 070/251-600 dragica.zlatevska@nkrm.org.mk dragiczlatevska@live.com
06		Вјолца МЕХМЕДИ	Братство Единство 1/2	042/618-990 078/394-777 notar.vjollcamehmedi@hotmail.com vjollca.mehmedi@nkrm.org.mk
07		Прпарим РЕЏЕПИ	Браќа Ѓиноски 64/2-1	042/222-275 070/674-615 prparim.redzepe@nkrm.org.mk prparimrexhepi@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
08		м-р Филип ТРИФУНОВСКИ	Браќа Ѓиноски 73	042/216-475; 042/221-552 042/217-787; 078/252-901 filip.trifunovski@nkrm.org.mk filip_notar@yahoo.com
09		Зарија ЌАФЕРИ	Браќа Ѓиноски 75-Б, локал 14	070/988-398 077/887-807 zarija.xhaferi@nkrm.org.mk zarija.xhaferi@gmail.com

1250		ДЕБАР		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Руждија АБДУЛАИ	100 Булевар Илирија ББ	070 478 604 046 841 777 ruki_1234@hotmail.com ruzdija.abdulai@nkrm.org.mk
02		Агрон ЌУТРА	Атанас Илиќ ББ	046/833-949 070/241-870 agron.cutra@nkrm.org.mk

2320		ДЕЛЧЕВО		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Боро АТАНАСОВСКИ	бул. Македонија 39А	033/410-040 070/326-576 boro.atanasovski@yahoo.com boro.atanasovski@nkrm.org.mk
02		Богданка ДИМИТРОВСКА	бул. Македонија 43	033/413-130 071/675-088 bogdanka.dimitrovska@nkrm.org.mk notar_bogdanka@hotmail.com

1430		КАВАДАРЦИ		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Роза АЛЕКСОВА	4-ти Јули 3	043 411 422 070 921 812; 071 390 960 kontakt@notaraleksova.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
02		Марија ЃОРЧЕВА ЛАЗОВА	7-ми Септември 41	043/700-200 070/242-496 notarmarijakavadarci@gmail.com
03		Љубинка ЈАКОВЛЕВА	Миле Вчков 1	043/447-369 071/390-294 ljubinka.jakovleva@nkrm.org.mk
04		Наталија КУЈУНЦИЕВА	Илинденска 22	043/414-777 070/689-489 nkujundzieva@yahoo.com natalija.kujundzeva@nkrm.org.mk
05		Митко МИЛКОВ	Цано Поп Ристов 54	043/550-230 075/436-275 notar_milkov@yahoo.com
06		Пане НАЦЕВ	Илинденска 34	043/360-333 071/219-939 pane.nacev@nkrm.org.mk panenacev@gmail.com
6250 КИЧЕВО +389				
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Иса АЈДИНИ	Кузман Јосифовски Питу ББ	045/220-392 070/223-357 isaajdini1@gmail.com
02		Букурије АЛИМИ	Ослободување 9/9	045/223-600 072/608-357 bukurije.alimi@nkrm.org.mk bukurije.alimi@live.com
03		Елица КОРУНОСКА БОГЕСКИ	Тане Цалески 1/2 приземје и галерија	045/222-557 075/487-501 ekorunoska@gmail.com
04		Вјоса ЛИМАНИ МУСТАФА	Тане Цалески 30-1/3 и 4 кат 2	045 221 222 070 318 825 vjosa.l-mustafa@nkrm.org.mk

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
---	-------	---------------	--------	-----------

05		Кристина ПЕТРЕСКА	Санде Штерјоски 3	045/528-149 075/308-215; 075/303-669 kristina.petreska@nkrm.org.mk
----	---	------------------------------	----------------------	--

06		Ахмет ХАЛИМИ	Ослободување 31/1	045/222-360 071/585-789 ahmet.halimi@nkrm.org.mk
----	---	-------------------------	----------------------	--

2300	КОЧАНИ	+389
-------------	---------------	-------------

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
---	-------	---------------	--------	-----------

01		Менче ЗЛАТКОВСКА	Маршал Тито 86	033/ 271-995 070/272-280 mence.zlatkovska@nkrm.org.mk notarmencezlatkovska@yahoo.com
----	---	-----------------------------	-------------------	---

02		Владимир ИВАНОВ	ВМРО 56/1/1/10-11	033/612-434 071/337-434 vladiv1980@gmail.com vladimir.ivanov@nkrm.org.mk
----	--	----------------------------	----------------------	---

03		Светлана КИТАНОВСКА	Маршал Тито 54/IV	033/271-191 071/334-676 svetlanakitanovska@yahoo.com
----	---	--------------------------------	----------------------	--

04		Милана ПАНОВСКА	Стево Теодосиевски 23/1-7	033/270-070 078/246-108 notarmilanapanovska@yahoo.com
----	---	----------------------------	------------------------------	---

05		Димитар ПЕТРОВ	Маршал Тито 30	033/277-737 070/358-045 dime_626@yahoo.com dimitar.petrov@nkrm.org.mk
----	---	---------------------------	-------------------	--

1360	КРАТОВО	+389
-------------	----------------	-------------

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
---	-------	---------------	--------	-----------

01		Маја КОЛЕВА	Св. Ѓорѓи Кратовски 1А	031 386 100 070 761 692 maja.koleva@nkrm.org.mk
----	---	------------------------	---------------------------	---

1330		КРИВА ПАЛАНКА		+389
------	--	---------------	--	------

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
---	-------	---------------	--------	-----------

01

**Богданка
ДЕЈАНОВСКА**

Св. Јоаким Осоговски
228

031/371-900
070/313-995
bogdanka.dejanovska@nkrm.org.mk
dejanovska.bogdanka@gmail.com

02

**Весна
МИТРОВСКА**

Маршал Тито
162-2

031/372-610
071/226-493
notar.vesna@hotmail.com
notarvesna@yahoo.com

7520		КРУШЕВО		+389
------	--	---------	--	------

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
---	-------	---------------	--------	-----------

01

**Олга
СТОЈЧЕСКА
- ЃОРГИЕСКА**

Никола Ѓурковиќ
7

048/406-790
071/398-232
olga.s-gjorgjieska@nkrm.org.mk

1300		КУМАНОВО		+389
------	--	----------	--	------

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
---	-------	---------------	--------	-----------

01

**Арбана
ДЕСТАНИ
- АДЕМИ**

11 Октомври
1А

031/429-444
070/381-668
destaninotar@yahoo.com
arbana.destani.ademi@nkrm.org.mk

02

**Ецевит
АЉИЈИ**

11 Октомври
1/7

031/422-002
072/666-133
exhevit.aliji@nkrm.org.mk
exhi_78@hotmail.com

03

**Мартин
БОЖИНОВСКИ**

Димитар Влахов 45
зграда 1, влез 1
ПР број 1

031/439-007
070/334-895
martin.bozinovski@nkrm.org.mk
notarmartin@yahoo.com

04

**Лорија
ВАНЕВСКА**

Доне Божинов
9-2/14

031/421-663
078/220-587
lorija_vanevska@yahoo.com
vanevskal@hotmail.com

05

**Даниел
ЖИВАЧКИ**

11 Октомври
1-2/9

031/383 505
075/299-413
danielzivacki@gmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
06		м-р Марјан КОЦЕВСКИ	11 Октомври 4-1/1	031/416-349 078/416-349 marjan.kocevski@nkrm.org.mk notarmarjan@yahoo.co.uk
07		Сузан ЛИМАНИ	11 Октомври 1/2	031/411-755 070/870-840 suzan.limani@nkrm.org.mk s.limani81@hotmail.com
08		Јорданка МИТЕВСКА	Доне Божинов 18	031/415-110 070/689-301 jordanka.mitevska@nkrm.org.mk
09		Артан РАХОВИЦА	11 Октомври 7	031/615-959 078/406-666 a_rahovica@outlook.com artan.rahovica-notar@hotmail.com
10		Габриела ДЕНКОВСКА - СПАСОВСКА	Димитар Влахов 3-1/пр	031/524-534 078/428-420 gabriela.d-spasovska@nkrm.org.mk
11		Татјана ТРАЈКОВСКА	Пелинска 3	031 524 524 078 200 725 ttrajkovska76@gmail.com
12		Анита ЦВЕТАНОВСКА	Ленинова 48	031/452-049 075/290-940 ani.cvetanovska@yahoo.com anita.cvetanovska@nkrm.org.mk
13		Наим ШЕРИФИ	11-ти Октомври ЛОК. X бр.1/1 МЕ	031/433-501 071/223-307 naim-ku@hotmail.com naim.sherifi@nkrm.org.mk

1440		НЕГОТИНО		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Зарија АПОСТОЛОВА	Ацо Аци Илов 15А	043/ 371-770 070/394-001 zarija.apostolova@nkrm.org.mk notar.zarija@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
---	-------	---------------	--------	-----------

02

**Ванчо
ТРЕНЕВ**Маршал Тито
148043/371-010
075/466-433
trenewanco@yahoo.com

6000	ОХРИД	+389
------	-------	------

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
---	-------	---------------	--------	-----------

01

**Станка
ГОРИЧАН**Македонски
просветители
8046/ 265-618
075/777-415
stanka.gorican@nkrm.org.mk
stanka.gorican@yahoo.com

02

**Гордана
ДЕСКОСКА**Македонски
Просветители
8/II046/260-001
070/261-229
gordana.deskoska@nkrm.org.mk
desko_c@t.mk

03

**Момана
ИВАНОСКА**Димитар Влахов
13/3046/263-705
momana.ivanoska@nkrm.org.mk

04

**Васил
КУЗМАНОСКИ**Македонски
Просветители
5046/260-104
070/212-475
vasilnot@t.mk

05

**Никола
КУЗМАНОСКИ**7-ми Ноември
28/5046/261-505
075/870-444
notnikolakuzmanoski@gmail.com
niknot@t.mk

06

**Васко
ПАСКАЛИ**Димитар Влахов
9А046/274-001
075/244-244
vasko.paskali@nkrm.org.mk

07

**Мирче
РИСТЕСКИ**Туристичка 50/4-2
ламела 2
локал 8046/266-080
075/232-202
notar.mristeski@gmail.com
notarmirceristeski@gmail.com

08

**Едмонд
ШАЗИМАНИ**Туристичка
ламела 4
приземје 3046/200-077
070/211-787
edmond.shazimani@nkrm.org.mk
notaredmond@gmail.com

7500		ПРИЛЕП		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Натали АЦЕСКА	Прилепски бранители 6-2	048/424-422 075/613-348 notarnatali@gmail.com
02		Наташа ВЕЛЕСКА	Гоце Делчев 49/2	048/522-994 070/505-756 notar_natasa_velaska@outlook.com natasa_velaska@yahoo.com
03		Богe ДАМЕСКИ	Кузман Јосифоски 8	048/415-870 070/536-062 boge.dameski@nkrm.org.mk bogedameski@hotmail.com
04		Игор ЕФРЕМОСКИ	Гоце Делчев 47-1	048/550-021 071/991-301 iefremoski@yahoo.com igor.efremoski@nkrm.org.mk
05		Татјана АДАМОСКА - КОНЕСКА	Гоце Делчев 49/9	048/417-733 070/356-735 adamoskat@gmail.com
06		Трајко МАРКОСКИ	Сотка Ѓорѓиоски 4	048/413-967 070/532-302 trajko.markoski@nkrm.org.mk notar.markoski@gmail.com
07		Елизабета СТОЈАНОСКА	Гоце Делчев 8-г	048/418-188 070/308-293 notarelizabeta@yahoo.com

2420		РАДОВИШ		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Љупчо ЈОРДАНОВ	Ацо Караманов 1-1	032/630-286; 070/266-607; 078/303-705 ljupco.jordanov@nkrm.org.mk ljupco.jordanov@gmail.com
02		Никола КАМЧЕВ	Илинденска 15	070 623 116 notarkamcevnikola@yahoo.com

7310		РЕСЕН		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС

01		Мексуд МАКСУД	Мите Богоевски ББ	047/453-132 070/261-883 meksud.maksud@nkrm.org.mk notarmaksud@hotmail.com
----	---	--------------------------	----------------------	--

02		Николче ПАВЛОВСКИ	Гоце Делчев 3	047/453-837 070/232-963 nikolce.pavlovski@nkrm.org.mk notarnikolce@yahoo.com
----	---	------------------------------	------------------	---

2220		СВЕТИ НИКОЛЕ		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС

01		Јорданка ДИМЧЕВА	Ленинова ББ згр. 1. вл. 1, 1 кат/приземје	075/310-590 032/610-699 jordankadimceva@yahoo.com
----	--	-----------------------------	---	---

02		Јадранка КОЦЕВСКА	Ленинова 14	032/444-801 075/375-988 jadranka.kocavska@nkrm.org.mk jadrankakocavska@yahoo.com
----	---	------------------------------	----------------	---

03		Христина СТАМЕНКОВА	Пиринска ББ	078/515-757 032/523-777 hristina.stamenkova@nkrm.org.mk
----	---	--------------------------------	----------------	---

6330		СТРУГА		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС

01		Неѓми АЛИУ	ЈНА 1-1/3	046/700-071 071/390-808 nexhmi.aliu@nkrm.org.mk nexhmi_alIU@hotmail.com
----	---	-----------------------	-----------	--

02		Вирџинија БАУТА	Кеј 8 Ноември бр. 1/5-13 зграда 1/Б	046/780-700 070/212-963 virgjinija.bauta@nkrm.org.mk notarbauta@yahoo.com
----	---	----------------------------	---	--

03		Афрдита БИЛАЛИ	Братство Единство ББ	046/781-556 071/259-238 afreditabilali@yahoo.com
----	---	---------------------------	----------------------	--

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
04		М-р Сашо ЃУРЧИНОСКИ	Маршал Тито 52	046/782-050 070/249-798 notarsaso@t.mk notarsaso@yahoo.com
05		Беса КАДРИУ	Кеј 8-ми Ноември 1 влез 2	071/349-804 besakadriu17@gmail.com besa.kadriu@eust.edu.mk
06		Анита КИПАРИЗОВСКА - КРСТЕСКА	ЈНА 1/1-1	046/782-232 071/223-060 anita.k-krsteska@nkrm.org.mk anitakipariz@yahoo.com
07		Генци МУХАРЕМИ	ЈНА 1-1/1	046/700 – 096 070/356 - 381 genci.muharemi@hotmail.com genci.muharemi@nkrm.org.mk
2400 СТРУМИЦА +389				
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Соња БОЖИНКОЧЕВА	Ленинова ББ	034/346-500; 034/330-526 070/306-111 notar_sonja@yahoo.com
02		Валентина ВЕЛКОВА	Маршал Тито 10	034/324-088 075/614-440 valentina.velkova@nkrm.org.mk
03		Надица ЧАУШЕВСКА ЗАЕВА	Ленинова 3	034/323-111 070/347-770 notarzaeva@gmail.com
04		Стевица ЈАНЕВА	Ленинова 3 зграда 1/1- пр	034/342-900; 034/342-902 070/317-900 stevicajaneva@yahoo.com notarstevica@gmail.com
05		Јанко МИЛУШЕВ	Ленинова 42	034/345-850 070/214-050 jankom@t.mk

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
06		Јован ПЕШОВСКИ	Ленинова 1/1 приземје	034/550-700 070/754-112 jovan.peshovski@nkrm.org.mk jovanpeshovski@outlook.com
07		Елена МИЛУШЕВА САПУНЦИЕВА	Ленинова 42	034/345-850 071/205-710 elena_miluseva@yahoo.com
08		Верица ПАНОВА - СТЕВКОВА	Ленинова ББ	034/347-700; 034/348-700 070/253-434 notarvericapanova@gmail.com
09		Данче ШЕРИМОВА	Маршал Тито 2	034/320-400; 034/321-000 070/309-400; 071/355-400 notarsherimova@yahoo.com notardance@t-home.mk

1200		ТЕТОВО		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Лирим АБДИЛИ	Илинденска ГТЦ 2-1/5	044/618-688 070/371-124 lirim.abdili@gmail.com
02		Васка БЛАЖЕВСКА	Благоја Тоска 57-1/3	070/777-874 044/363-700 vaska.blazevska@nkrm.org.mk notar.vaska@gmail.com
03		Тодор БОШКОВСКИ	ЈНА 61	044/332-077 070/329-127 todor.boskovski@nkrm.org.mk todor.boskovski@yahoo.com
04		Јасмина КАРТАЛОВА БАСНАРКОВА	ЈНА 41	044/339-995 078/410-325; 070/231-092 notar@jkb.mk jasmina.k.basnarkova@nkrm.org.mk

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
05		Снежана ЃОРЃЕСКА - ВИДОЕСКА	Јане Сандански 91/3	044/331-848 070/568-488 snezana.g-vidoeska@nkrm.org.mk
06		Фатиме ДУРМИШИ	Илинденска 1-1	044/333-096 075/360-501 dfatime@hotmail.com notarfatime@gmail.com
07		Ариф НЕЗИРИ	Дервиш Цара 10	044/377-900; 075/22 22 33 arif.neziri@nkrm.org.mk neziri.arif@gmail.com
08		Нита ЏАФЕРИ - ИСЕНИ	Дервиш Цара 35/5-3	044/345-208 075/336-006 nita.xhaferi-iseni@nkrm.org.mk nitaxhaferiiseni@gmail.com
09		Весна МАСЛОВАРИЌ КОСТОВСКА	Благоја Тоска 214/1	044/ 351- 999 071/772-123 vesna.maslovacic-kostovska@nkrm.org. mk notar.vesnamk@yahoo.com
10		Армир САДИКИ	Илинденска 81	044/355-665 070/516-055 armirsadiki@yahoo.com armir.sadiki@nkrm.org.mk
11		Иво СЕРАФИМОСКИ	ЈНА 2	044/333-370 070/263-663 ivo.notar@t.mk
12		М-р Ненад ТРИПУНОСКИ	Дервиш Цара 2	044/614-604 070/321-885 notarnenad@yahoo.com nenad_tripunoski@yahoo.com
13		Љиљана ТРПОВСКА	Илинденска ББ	044/341-400 070/240-608 ljiljana.trpovska@nkrm.org.mk
14		Зоран ЧУКЕЛОВСКИ	ЈНА 53	044/331-559 070/814-401 077/976-970 zoran.cukelovski@nkrm.org.mk

2000		ШТИП		+389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Марија БАРЗОВА	Јосиф Ковачев 8	032/612-312 071/264-046 marija.barzova@nkrm.org.mk marija.barzova@gmail.com
02		Весна ВЕСЕЛИНОВСКА	Јордан Стојанов 7Д Пробиштип	032/480-280 078/399-360 vesna.veselinovska@nkrm.org.mk veselinovskavesna@yahoo.com
03		Александар ГУЊОВСКИ	Страшо Пинџур 2/1-1	032/605-502 078/292-502 notar.gunjovski@gmail.com
04		Лидија ИЛИЕВСКА	Ленинов Плоштад 2 Пробиштип	032/482-567; 032/481-999 070/264-167 lidija.ilievska@nkrm.org.mk notarilievska@yahoo.com
05		Ленче КАРАНФИЛОВСКА	Кеј Маршал Тито 35	032/385-341 karanfilovski@gmail.com lence.karanfilovska@nkrm.org.mk
06		Соња КАТРАНЦИСКА - КИМОВА	Кузман Јосифовски 2	032/382-165 075/433-266 sonja.k-kimova@nkrm.org.mk notar.sonja@gmail.com
07		Искра КИРОВСКА	Кузман Јосифовски Питу 2	032/609-477 075/368-962; 070/210-962 n_kirovska@yahoo.com
08		Лидија РИБАРЕВА	Ванчо Прке 72/1	075/368-808 032/607-807 lidjaribareva@gmail.com notarlidjaribareva@gmail.com
09		Елена РИСТОВСКА	Ванчо Прке 121	032/607-665 075/761-008 elena.ristovska@nkrm.org.mk notarelena31@yahoo.com
10		Лидија СИМОНОВА ТРАЈЧЕВА	Тошо Арсов 55 локал 5	032/391-070 070/336-602 lidija_sim@yahoo.com

ИМЕНИК НА ПОМОШНИЦИ - НОТАРИ

1. **МАРИЈА АВРАМОВИЌ** - помошник нотар на Нотарот Снежана Ѓорѓеска-Видоеска од Тетово;
2. **АРЛИНД АЈДИНИ** - помошник нотар на нотарот Иса Ајдини од Кичево,
3. **ЖАКЛИНА АНДОНОВСКА** - помошник нотар на Нотарот Ванчо Андоновски од Скопје;
4. **ЕЛЕОНОРА АНДРЕЕВ** - помошник нотар на Нотарот Тања Аспорова од Велес;
5. **ЕМИЛИЈА АРИТОНОВСКА** - помошник нотар на Нотарот Елена Пенџерковски од Скопје;
6. **АЗЕМИНА АСИМОВСКА** - помошник нотар на Нотарот Хакија Чоловиќ од Скопје;
7. **ВАЛЕНТИНА БЛАЖЕВА** - помошник нотар на Нотарот Снежана Видовска од Скопје;
8. **АЛЕКСАНДРА БОНЕВА** - помошник нотар на Нотарот Стевица Јанева од Струмица,
9. **СРНА БУБЕВСКА** - помошник нотар на Нотарот Снежана Бубевска од Скопје,
10. **АНИТА ВЕЛИНОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Богданка Дејановска од Крива Паланка,
11. **СУЗАНА ВИДОВСКА** - помошник нотар на нотарот Снежана Сарџовска од Скопје;
12. **ИВАНА ВРАНГАЛОСКА** - помошник нотар на нотарот Методија Ристоски од Скопје;
13. **ГОРДАНА ДИМИТРОВСКА - ГОЛУБОВИЌ** - помошник нотар на нотарот Матилда Бабиќ од Скопје ;
14. **ФЕРХИДЕ ДАУТИ** - помошник нотар на нотарот Иво Серафимоски од Тетово;
15. **МИТКО ДЕСКОСКИ** - помошник нотар на нотарот Гордана Дескоска од Охрид;
16. **БЕТИ ЃЕОРЃИЕВА** - помошник нотар на нотарот Зорица Пулејкова од Скопје;
17. **АНА ПЕНДОВСКА-ЃОРЃЕВСКА** - помошник нотар на нотарот Катерина Митревска од Скопје;
18. **СЛАВИЦА ЃОРЃИЕСКИ** - помошник нотар на нотарот Башким Елези од Гостивар,
19. **ЕЛЕНА ЃОРЃИЕВСКА** - помошник нотар на нотарот Јасмина Радончиќ од Скопје,
20. **САЊА ЗЛАТАНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Олга Димовска од Скопје;
21. **ЕЛЕНА НЕТКОВА ИВКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Анита Адамческа од Скопје;
22. **РОБЕРТ ИЛИЕВСКИ** - помошник нотар на нотарот Мартин Божиновски од Куманово;
23. **МАРТИН ИЛИЈЕВСКИ** - помошник нотар на нотарот Мице Илијевски од Куманово;
24. **ЛУИЗА КАБА ИСАКУ** - помошник нотар на нотарот Вирџинија Баута од Струга;
25. **САНДРА ЈАЊИЌ** - помошник нотар на нотарот Ермира Мехмети од Скопје;
26. **ГОРАН КАРАНФИЛОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Ленче Каранфиловска од Штип,
27. **ЈОВАНКА КОСТАДИНОВА** - помошник нотар на нотарот Роза Алексова од Кавадарци,
28. **БИЛЈАНА КОСТОВСКА** - помошник нотар на нотарот Кристина Костовска од Скопје;
29. **ХРИСТИНА РИСТЕСКА КРСТАНОСКА** - помошник нотар на нотарот Анита Адамческа од Скопје;
30. **КЛИМЕНТ КУЗМАНОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Васил Кузманоски од Охрид;
31. **АЛЕКСАНДРА МАХОВСКА ЛАЗОРОСКА** - помошник нотар на нотарот Васил Кузманоски од Охрид,

-
32. **ЦВЕТАНКА ЛУКИЌ** - помошник нотар на нотарот Драган Иванов од Скопје;
-
33. **МАРИЈА КРСТЕВСКА МАЛОВСКА** - помошник нотар на нотарот Дарко Стојкоски од Скопје;
-
34. **СОЊА СТОЈЧЕВА-НИКОЛОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Андријана Ѓорѓеска од Скопје;
-
35. **САЛИХА НУМАНОВИЌ** - помошник нотар на нотарот Иљхам Исмани од Скопје;
-
36. **ТАЊА МИНОВА - ПЕТКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Анастасија Петреска од Скопје;
-
37. **ЕМИЛИЈА МИТРЕВА** - помошник нотар на нотарот Фатмир Ајрули од Скопје;
-
38. **МЕРИ МИТРОВСКА** - помошник нотар на нотарот Весна Митровска од Крива Паланка;
-
39. **ВЕНЦИСЛАВА НЕШОВИЌ** - помошник нотар на нотарот Зафир Хаџи Зафиров од Скопје;
-
40. **ХРИСТИНА ПЕТКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Ана Јолакоска од Скопје;
-
41. **ДИЈАНА ДАМЕСКА ПЕТРЕСКИ** - помошник нотар на нотарот Боге Дамески од Прилеп;
-
42. **ТАТЈАНА ПЕТРОВСКА** - помошник нотар на нотарот Светлана Китановска од Кочани ;
-
43. **КИРИЛ ПЕТРОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Анета Петровска-Алексова од Скопје;
-
44. **ЗЛАТАН ПЕЦЕВ** - помошник нотар на нотарот Љупчо Јорданов од Радовиш;
-
45. **ТАТЈАНА САЗДОВСКА** - помошник нотар на нотарот Сашо Клисароски од Скопје;
-
46. **ВИКТОРИЈА СИЛЈАНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Никола Спасовски од Скопје;
-
47. **АЛЕКСАНДРА СИМОНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Нерџиван Идризи од Скопје;
-
48. **КРИСТИНА КИРКОВА - СПАСОВА** - помошник нотар на нотарот Зафир Хаџи-Зафиров од Скопје;
-
49. **МАГДАЛЕНА ПАУНКОВА СПАСОВА** - помошник нотар на нотарот Вера Станоевска од Скопје;
-
50. **ХРИСТИНА СТЕФАНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Елизабета Стојаноска од Прилеп;
-
51. **НАТАША СТЕФАНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Лорија Ваневска од Куманово;
-
52. **ИВАНА СТОЈАНОВСКА** - помошник - нотар на нотарот Анета Петровска Алексова од Скопје;
-
53. **МИМИ СТОЈЧЕВА** - помошник нотар на нотарот Славчо Алексов од Винаца;
-
54. **ЈАСМИНКА ТЕМЕЛКОСКА** - помошник нотар на нотарот Агрон Арслани од Скопје;
-
55. **ЕЛЕНА ТОДОРОВСКА** - помошник нотар на нотарот Виолета Петровска-Стефановска од Скопје;
-
56. **АНЕТА МЛАДЕНОВСКА ТОДОРОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Богданка Дејановска од Крива Паланка;
-
57. **САЊА ТОМОВСКА** - помошник нотар на нотарот Билјана Пецовска од Скопје;
-
58. **САЊА ТРАЈКОСКА** - помошник нотар на нотарот Веселинка Дереванова Крстевска од Битола;
-
59. **ДИВНА ТРАЈЧОВА** - помошник нотар на нотарот Љубица Стефкова Начевска од Скопје;
-
60. **ИВИЦА ТРИФУНОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Анита Адамческа од Скопје;
-
61. **ОЛГИЦА ТРПКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Себаедин Даути од Гостивар;
-
62. **РОДНЕ МАТИНОВА ЌОСЕВСКА** - помошник нотар на нотарот Елена Мартинова од Велес;
-
63. **ВАЛЕНТИНА ЦВЕТАНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Елена Пенџерковски од Скопје;
-
64. **СИМОНА ГОРИЧАН ЧАКАР** - помошник нотар на нотарот Станка Горичан од Охрид;
-
65. **АЛЕКСАНДРА ЏАЛЕВА** - помошник нотар на нотарот Ана Брашнарска од Скопје;
-

НОВОИМЕНУВАНИ НОТАРИ ВО 2020 ГОДИНА (38-ми, 39-ти и 40-ти Конкурс)

АНДРЕЈ ХРИСТОВ – нотар за подрачјето на Основниот суд во Битола;
МИЛЕНА МОМИРОВСКА - Ангелевска - нотар за подрачјето на Основниот суд во Битола;
ЉУПКА КАРАЏОВСКА ГЛАВИНЧЕ - нотар за подрачјето на Основниот суд во Битола;
БИЛЈАНА НИКОЛОВА-АКИМОВ - нотар за подрачјето на Основниот суд во Винаца;
МАРИЈА ЛАЗОВА ЃОРЧЕВА – нотар за подрачјето на Основниот суд во Кавадарци;
ЉУБИНКА ЈАКОВЛЕВА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Кавадарци;
РОЗА АЛЕКСОВА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Кавадарци;
НАТАЛИЈА КУЈУНЦИЕВА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Кавадарци;
ГАБРИЕЛА ДЕНКОВСКА-СПАСОВСКА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Куманово;
ТАТЈАНА ТРАЈКОВСКА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Куманово;
НАИМ ШЕРИФИ - нотар за подрачјето на Основниот суд во Куманово;
ОЛГА СТОЈЧЕСКА-ЃОРГИЕСКА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Крушево;
МАЈА КОЛЕВА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Кратово;
КРИСТИНА ПЕТРЕСКА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Кичево;
ВЈОСА ЛИМАНИ МУСТАФА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Кичево;
РУЖДИЈА АБДУЛАИ - нотар за подрачјето на Основниот суд во Дебар;
РАДИЦА ХАЏИ ПЕТРУШЕВА АРСОВСКА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Велес;
АРМИР САДИКИ - нотар за подрачјето на Основниот суд во Тетово;
ХРИСТИНА СТАМЕНКОВА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Свети Николе;
ЈОРДАНКА ДИМЧЕВА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Свети Николе;
ИГОР ЕФРЕМОСКИ - нотар за подрачјето на Основниот суд во Прилеп;
ЕЛЕНА МИЛУШЕВА САПУНЦИЕВА – нотар за подрачјето на Основниот суд во Струмица;
НАДИЦА ЧАУШЕВСКА ЗАЕВА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Струмица;
БАШКИМ АМЕТИ - нотар за подрачјето на Основните судови на градот Скопје;
САШО ВАСИЛЕВСКИ - нотар за подрачјето на Основните судови на градот Скопје;
АНА ДОЈЧИНОВСКА - нотар за подрачјето на Основните судови на градот Скопје;
СИХАНА ЗИБЕРИ – ШАБАНИ – нотар за подрачјето на Основните судови на градот Скопје;
ДИМИТАР ПЕТРОВ - нотар за подрачјето на Основниот суд во Кочани;
МИЛАНА ПАНОВСКА - нотар за подрачјето на Основниот суд во Кочани;
ВАСКО ПАСКАЛИ - нотар за подрачјето на Основниот суд во Охрид;
НИКОЛА КАМЧЕВ - нотар за подрачјето на Основниот суд во Радовиш;

НОТАРИ НА КОИ ИМ ПРЕСТАНАЛА СЛУЖБАТА

Со исполнување на условите за старосна пензија или по барање на нотар, во согласност со член 18 став (1) точка б) и в) од Законот за нотаријатот, во текот на 2020 и 2021 година, им престана службата на следниве нотари:

1. Нотар **НАДА ПЕТРЕСКА АНГЕЛЕСКА**, именувана за подрачјето на Основниот суд во Крушево,
2. Нотар **АНИЦА МАЏУНКОВА**, именувана за подрачјето на Основниот суд во Струмица,
3. Нотар **НАЏИ ЗЕЌИРИ**, именуван за подрачјето на Основниот суд во Тетово,
4. Нотар **ВЕСНА СТОЈЧЕВА**, именувана за подрачјето на Основните судови на градот Скопје,
5. Нотар **ДРАГАН ГЕОРГИЕВ**, именуван за подрачјето на Основниот суд во Куманово,
6. Нотар **МАРИЈА ХАЏИ ПЕТРУШЕВА**, именувана за подрачјето на Основниот суд во Велес,
7. Нотар **НАСЕР ЗИБЕРИ**, именуван за подрачјето на Основните судови на градот Скопје,
8. Нотар **РОБЕРТ СТОЈКОВСКИ**, именуван за подрачјето на Основните судови на градот Скопје,
9. Нотар **МИЦЕ ИЛИЈЕВСКИ**, именуван за подрачјето на Основниот суд во Куманово.

